

ایدا من فتنوت

فد مغھورا یکن بیغ کوسوت

۱ علم فقہ

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یثکدوا

۲

ایدا من قسنتوت

فد مغهورا یکن یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبد الغنی بن الحاج یحییٰ

فغکل یغکدوا

وکیل فنجوال

شریکت باجری

کوالا لمقور

حق چيشتا ترقليهارا

- چيتقن كتيگ - ۱۹۸۹
- چيتقن كامفت - ۱۹۹۲
- چيتقن كلیم - ۱۹۹۶
- چيتقن كانم - ۲۰۰۰
- چيتقن كتوجوه - ۲۰۰۴
- چيتقن كلاقن - ۲۰۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد اشرف المرسلين، وعلى آله وصحبه اجمعين.

شکور کفد الله بهوا فگکل فرتام "ایدامن فننتوت فد مشهورایکن یق کوسوت" بهاگین عبادات دغن فرتولغن ثله تمت، مدهمدهامن اف یثترکندوغ ددالمش دهارفکن جادی فندوان یغبرگون کفد فمباچن.

مک مولای دري II رجب 1403 برسمان دغن 24 افریل 1983 برایکوت فول فگکل یثکدوا بهاگین معاملات اتو دغن عبارة یغلاءین دسبوت اوروسنیاک دان سکل یغبرسغکوت فآوت دغنن دان باب النکاح.

جوابلی دان حکم

81. جوابلی ایت معنای مپرهکن اتو میندهکن کواس ممیلیک سسوات بندا اوله فنجوال کفد فمبلی دغن اد کنتیث یغدا یذیتکن اوله شرع.

حکم جوابلی ایت اداله هاروس (صح دان حلال) ددالم اسلام⁽¹⁾

روکن جوابلی

فرتام - اورغیغ برعقد یأیت فنجوال دان فمبلی.
کدوا - بارغیغ دغقدکن یأیت هرک دان بارغ اتو بندا یغدجوال.
کتیک - صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

(1) سنداران سلوم اجماع علماء ایاله فرمان تومن "وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ". اوتین: الله تعالى ثله مفعلاکن جوابلی. دان حدیث سفرت سیدان صلی الله علیه وسلم: "إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ قَرَابَةٍ". اوتین: بهوا سغکوم جوابلی ایت برکنتوغ کفد کریضان. دان بکندا فونه دغان دمکین: "أَيُّ الْكُتُبِ أَطْيَبُ قَالَ قَالَ الرَّجُلُ يَسِيرُهُ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٌ". اوتین: افکه فراوسهان یقلبه بایک یا رسول الله! سیدان بکرج دغن تولغ اوره سندبری. دان تیغ؟ جوابلی یغ میرور (یغ تیغ اد تیغ دای دان حیانة ددالم).

دسیني دترښکن روکن یښکتیک دهلو مښکوت سوسون
مطلع البدرین.

دالم باب اوروسنیاک دان نکاح چرای اد تیک کات ۲ بهاس عرب
یغ سلالو دگوناکن یایت صیغه، اِیْجَاب دان قَبُول.

صیغه ایت معنای روف بنتوق فرکتان. ایجاب ایت معنای لفظ
یغ منجوق کفد مبري، دان قبول ایت معنای لفظ یغ منجوق کفد
مريما.

بیلا دسبوت صیغه برارتي ترکندوغ ددالمن دوا فرکارا یایت
ایجاب دان قبول.

اصل مسئله جوابلي اتو نکاح کهوین برداسر کفد کریضان
دري کدوا ۲ فیهق تتافي فرکارا رضا ایت ترسمبوبي ددالم هاتي،
درايت هندقله دامبیل کیرا دري فرچاکفن (لفظ) اتو تولیسن اتو
ایشارة.

سباکي چونتوه افبیل دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو
این کفد اندا دثن هرک لیم رښکتیت“، ایت ایجاب نماښ.

افبیل دسبوت اوله فمبلي ”ساي بلي بوکو این دثن هرک لیم
رښکتیت“، ایت قبول نماښ.

بوله جوک دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو این دثن
هرک لیم رښکتیت“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دثن تیدق دسبوت
بندا یغدبلي دان هرک، فون بوله ممدائي.
بیلا تله دلاکوکن ایجاب قبول سدمکین ایت صمله جوابلي
سکالیفون دسبوت سچارا برکوراوا ۲.

برسلاهن جیک دسبوت سچارا مښجیق ۲ یغدمکین ایت تیدق
صح جوابلي کران فرکتان ۲ ایت دسبوت تیدق دقصدکن معنای.
ترماسوق دالم جملهکات ایجاب:—

(۱) بندا اتو بارغ این باکي اندا دثن هرک لیم رښکتیت اومفماښ.
(ب) ساي فرمیلیقکي بندا این کفد اندا دثن هرک لیم رښکتیت.

(ت) ساي بريکن بندا اين کفد اندا دثن هرک ليم رښکيت.
ترماسوق دالم جملهاکات قبول:-

(ا) ساي تريماله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ب) ساي رضاله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ت) ساي امبيلله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

(ث) ساي ميليقکيله بندا اين دثن هرک ليم رښکيت.

بياسن ددالم جوالبلي دان عقد ۲ يغلان ددهولوکن ايجاب درفد
قبول تتافي بوله جوک دان صح ددهولوکن قبول درفد ايجاب.
مثال سفرت کات فمبلي ”اندا جوال کفد ساي بوکو اين دثن
هرک ليم رښکيت. جواب فنجوال ”ساي جوالله کفد اندا“، صمله
جوالبلي ايت.

دمکين جوا صح جوالبلي جيک فنجوال برکات ”ساي جوال بوکو
اين کفد اندا دثن هرک ليم رښکيت“. جواب فمبلي ”اياله“. اتو
برکات فمبلي ”ساي بيله درفد اندا بوکو اين دثن هرک ليم
رښکيت“. جواب فنجوال ”اياله“.

صح جوالبلي اورښيخ مغواس کدوا ۲ ايجاب دان قبول. دالم بهاس
عرب دسبوت ”مَتَوَلَّى الطَّرْقَيْنِ“ يعني اورښيخ دي براييجاب دان
دي جوک برقبول (اورښيخ کوئترول کدوا فيهق). سفرت برکات
سثورغ کفد فنجوال: اندا جوال بوکو اين دثن هرک ليم رښکيت.

جواب فنجوال اي اتو ساي جوال. دان برکات اي کفد فمبلي: اندا
بلي بوکو اين. جواب فمبلي: اي اتو ساي بلي.

جادي دالم مسئله اين ساوله ۲ سثورغ سهاج برلفظ ايجاب دان
قبول بگيمان فرکتان يغدگاريس دباوهن.

صح ايجاب اتو قبول دثن ايشارة درفد دوا اورغ بيسو.

صح ايجاب دان قبول فاكي سورت اومقام سثورغ منوليس سورت
کفد سثورغ لاین دتمفت يغلان. ددالم سورت ايت دانتارا
لاین دتوليس ”ساي جوال بوکو ساي برسام اين کفد اندا دثن

هرک لیم رښکیت، دښن شرط دقبول اوله اورښځ منریما سورت ایت سمرت دگتآن: "سای بلی بوکو این دښن هرک سبايق ایت". دښن سرت مرت کتیک سمفی بچانن کفد ایجاب ایت، مک جیک لمبت دقبول سمرت برچاکف فرکارا یغلاین نسچای مضرة (تیدق دلولسکن).

جوال مُعَاطَاة

فرکتان معاطاه ایت معنآن اونجوق بری، مقصودن دسیني جوالبلي فاكي باير دوءیت بری بارغ تیدق اد چاکف اف۲ (تنفا ایجاب دان قبول) بکیمان بايق برلاکو فد ماس سکارغ دمرات۲ دنیا.

ددالم مسأله این اد دوا فندافت علماء، ستهن مشتاکن تیدق صح جوالبلي ایت. منوروت این واجب اتس. تیف۲ درفد فنجوال دان فمبلي مولغن بالیق اف۲ یغتلہ دامبیل، سکیران سوده تیدق اد اد لاکي. واجب فولغن کننیش، تنافي تیدق دتنتوت اف۲ داخرة کللق کران سوده اد کریضآن انتارا دوا فیهق.

منکل امام نووي دان سبهاکین درفد علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت دان صح.

سته علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت جیک فد بارغ یغ کچیل۲ سهاج سمرت داکيغ، ایکن، روتي دان سباکیش (تیدق هاروس فد یغ بسر۲ سمرت تانه، رومه، کریتا دان سباکیش).

یغدمکین ایلوق دان سیکياله کیت برتقلید دښن قول این سفای تیدق کنا دوسا.

شرط فد ایجاب قبول

(۱) شرط فد ایجاب دان قبول بهوا جائن دسلائي انتارا کدوان دښن چاکف۲ یغ لاین یغتیاد کنا معنأ دښن عقد. سکالیفون چاکف ایت سديکیت سمرت ساتو فرکتان اتو ساتو حروف یغاد معنا سمرت "ق" معنآن فلیهاراله. تنافي تیدق مغاف دسلائي دښن فرکتان "بهوا"

اد فون جيڪ دسلاڻي دڻن فرڪٽان يڻ اد ڪنا مڻنا دڻن عقد سفر ت
 شرط بوله فيليه (خيار) انتارا جادي دڻن تيدق دان شرط اد سڦسي.
 سفر ت برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن
 هرڪ ليم رڻگيت“، دڻن شرط بوله فيليه (خيار). جواب فمبلي
 ”ساي بليه بوڪو اين دڻن هرڪ سباق ايت“. اتو برڪات فنجوال
 ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻگيت، دسڦسيڪن
 اوله فلان“. جواب فمبلي، ”ساي بليه بوڪو اين“ دڻن دمڪين
 ايت، صله عقد ايت.

(ب) بهوا تباد دسلاڻي انتارا ڪدواڻ دڻن ديم يڻ لام يڻ
 منجوقڪن تا هندق مبللي، تنافي ديم سڪجف تيدق له مقام.
 (ت) تباد براوبه سبوتن يڻفرتام دڻن سبوتن يڻڪدوا جيڪ
 دسبوت دوا ڪالي سفر ت ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ
 ليم رڻگيت بهڪن سڦوله رڻگيت“، ڇاڪف ماچم اين تيدق صڇ سلاڪي
 تيدق داولاڻي صيفه يڻ سمفرن دوا ڪالي. مڪ جيڪ داولاڻي ڪالي
 يڻڪدوا ايت دڻن سمفرن سفر ت ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو
 اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ
 سڦوله رڻگيت“، مڪ دتريما اوله فمبلي صله دڻن هرڪ سڦوله
 رڻگيت.

(ث) بهوا ددڻر اوله اورڻيڻ برهمفيران اڪن لفظ ايجاب دان قبول
 ايت فد عاده سڪاليقون ساله سڻورڻن تيدق ڪدڻران.
 (ج) بهوا سچوچوق لفظ ايجاب دان قبول ايت فد معنائ سفر ت
 سام جنيسڻ، سام ماچمڻ، سام صيفتڻ، سام بيلاڻنڻ، سام تونين
 دان تڻڪوهڻ، مڪ جيڪ تيدق سچوچوق نسچاي تيدق صڇ.
 چوانتوهڻ سفر ت برڪات فنجوال ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو
 اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت واغ فيرق يڻ دفچه“ جواب فمبلي
 ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت واغ فيرق يڻ
 سمفرن.

اتو ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻگيت
 برتڻڪوه سلما سبولن“ جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن
 هرڪ ليم رڻگيت برتڻڪوه سلما دوا بولن“.

دان لاءين ۲ مثال يڅ تيدق سچوچوق فد جنيس، صفة دان لاءين ۲
سمواڻ ايت تيدق صح.

(چ) تيدق دکنټوٽمکن (دتعليقکن) دڻن سسوات اتو دڻن ماس
اومقام کٿاڻ ”جیک باف ساي ماتي ساي جوال بوکو اين کفد
اندا دڻن هرک ليم رڻمکيت اتو ساي جوال بوکو اين کفد اندا دڻن
هرک ليم رڻمکيت سلما انم بولن“ سمواڻ اين تيدق صح.

شرط ۲ باکي اورڻيڅ برعقد

دشرطکن فد فنجوال دان فمبلي:—

(ا) هندقله کدواڻ ايت اورڻيڅ اد کلايقکن بوله مفر باکي ۲ کن
هرتاڻ. دالم ايستيله فقه دسبوت مُطْلَقُ التَّصَرُّفِ. درايت تيدق
صح جوالبلي کانق ۲، اورغ کيلا دان اورڻيڅ دتکه برکواس فد
هرتاڻ دڻن سبب دڻو دان بودوه. تنافي همب سهيا صح مېلي ديريڻ
درفد فغهولون فد حال همب سهيا ايت ترماسوق کدالم کولغن
اورڻيڅ تياد کلايقکن برجوالبلي کران مېلي ديري ايت مقصودڻ
مردھيکاکن ديريڻ. مثالڻ فغهولو برکات ”اکو جوالکن ديري اڻکو
دڻن هرک بکين ۲“. چاکف ايت سام ماچم چاکف ”اکو
مردیکاکن ديري اڻکو دڻن بيارن بکين ۲“.

(ب) تياد دفقسا فنجوال اتو فمبلي دڻن تياد سېنر، درايت تياد
صح عقد اورڻيڅ دفقسا منجوال هرتاڻ دڻن تياد سېنر. سباليقڻ صح
عقد جیک دفقسا دڻن سېنر، سفرت اورڻيڅ دفقسا اوله حاکم منجوال
هرتاڻ کران مېاير هوتغڻ. سام ماچم اورڻيڅ دفقسا دڻن سېنر
اورڻيڅ اد فداڻ مکانن (اورڻيڅ مپوروککن مکانن) يقدفرلو اوله
مانسي دفقسا اوله حاکم منجوال فد يغلبه دري حاجتڻ انتوق
ستاھون.

صح جوالن اورڻيڅ منجوالکن هرت اورغ لاءين يڅ ممقسا اي
منجوالکنڻ کران يگدمکين ايت سوده لبه درفد اذن فد حال هرت ايت
بوکن دي فوڻ.

(ت) اورڻيڅ مېلي مصحف اتو قرآن ايت هندقله اي اسلام. مک
تيدق صح جیک فمبلي ايت اورغ کافر سکاليفون مرتد، مريک تيدق

صح مېليقي قرآن اتو اف جوا يثرتوليس فدان قرآن مسكيفون
ساتو حروف يث دتوليس دثن تجوان قرآن اتو ددالم علمو لاءين
يغاد مئندوئي ايات قرآن سمرت نحو اتو تركندوغ ددالم عزيمة،
كچوالي متاواغ امس اتو فيرق اتو قرطس يغاد برتوليس فدان اية
قرآن، كران كسادان مع حاجتي دمكين ايت (كران حاجة) دان تياد
دقصدكن قرآن.

دمكين جوا اتف رومه جيڪ اد فدان يث برتوليس اية قرآن
(كران حاجة دان تياد دقصدكن قرآن).

صح دجوال كوليت مصحف يثتله برچراي درفدان كغد اورغ
كافر كران ايت بوكن قرآن سكاليفون حرام اتس اورثيغ برحدث
مپنتوهن.

بگيمان تيدق صح اورغ كافر مبلي قرآن، بگيتو جوڪ تيدق
صح وكيلن مبليكن انتوقن سكاليفون وكيل ايت اورغ اسلام. تتافي
صح اورغ كافر جادي وكيل مبليكن قرآن انتوق اورغ اسلام
چوما دي سنديري تيدق بوله مپنتوهن كتيك قبض (سره مېره)
كناله يث بروكيل ايت سنديري مغمبيلن.

تنتغ مباح قرآن دلولسكن اورغ كافر مېچان جيڪ اد هارفن اي
مملوق اكام اسلام دثن دهمكن كندوئتن دان جيڪ تياد هارفن
هندقله دلارغ اي مېچان.

سمرت اين جوڪ كتاب ۲ حديث دان كتاب ۲ اكام يث لاءين.

(ث) اورثيغ مبلي سهيا يث اسلام اتو يث مرتد جوڪ دشرطكن
اياث اسلام. مك تيدق صح اورغ كافر مبلي سهيا يث اسلام اتو
يث مرتد كران ماسيه اد لاكي كايتنن دثن اسلام كچوالي يثدبليش
ايت بفاث سنديري اتو انقش سنديري يث كدوا ۲۸ مسلم يايت صح
بليش كران دثن سبب بلي ايت كدوا ۲۸ جادي مردهيك.

(ج) دشرطكن جوڪ فد اورثيغ هندق مبلي سنجات اتو الت فرغ
بهوا اي بوكن درفد كافر حربي سكاليفون اد فرجنجين كامانن دان
بوكن كافر ذي يث دلوار نكري. مك تيدق صح دجوال سنجات كغد
مريكشيت.

صح دجوال سنجات کفد کافر ذمي یغ ددالم نکري سلما تباد
دکتهوي یغ اي منجادي فرکاکس کفد کافر حربی. دمنکین جوا صح
دجوال سنجات کفد فندرهاک دان فرومفق تتافي حرام دجوال کفد
مریک جیک دسغک اي بوات مرومفق دغن سنجات ایت.

شرط فد بارئمیغ د عقدکن

شرط فد بارئمیغ د عقدکن یایت هرک دان بارغ جوالن:—

(۱) هندقله سوچی عینش اتو کنا نجیس یغبوله دسوچیکن. مک
تیدق صح دجوال بندا یغ نجیس سفرت انجیغ، اراق، کادیغ کاجه،
سومبو بادق دان لاین ۲۸. سکالیفون اي بوله سوچی دغن براوبه
اومقام اراق دان کولیت بغکی.

تباد صح جوال بندا یغ کنا نجیس یغتیاد دافت هندق دبرسیهکن
(جوال سچارا برسندیرین) سفرت چوکا، سوسو، مییق دان چچایر
یغ کنا نجیس.

اد فون جیک بارئمیغ دجوال ایت کنا نجیس دان دجوال سچارا
ایکوتن سفرت جوال تانه یغاد دأتسش رومه یسغ دایکت باتو ۲۸ دغن
فاسیر یغ دامبیل درفد کولم جمبن. صح جوالن تانه ایت کران
نجیسن ایت مئیکوت بارغ لاین یغ سوچی. جادی عقد ایت برلاکو
اتس یغ سوچی دان نجیس ایت ایکوت سام سچارا برفینده تاغن
سهاج، (کادان سماچم ایت تا دافت هندق دایلق).

سفرت این جوک حکوم منجوال سهیا یغ اد فد بدائن چف ۲ یغ
دچوچوق دغن چاروم دارهش جادی هیتم دان بروف ماچم ۲ کمبر
صغله دجوال دان نجیسن سچارا مئیکوت سهاج.

ترماسوقله ددالم کولغن این صدقه ۲، هیبه ۲ اتو وصیه دغن مات
بندا یغاد نجیس حکم صح سچارا فینده تاغن سهاج تیدق چارا
میلیقکندي.

(ب) بارغ ایت اد منفعتن (اد کونان) فد شرع اومقام جوال ایر
تفی فریکي اتو تفی سوئمی فاکي توغ اتو جوال تانه یغ دلومکوق ۲
دفاغ کران اد کونان. سکالیفون ککونان ایت انتوق ماس اکنداتم

سفر تانق کلدای یغ کچیل یغتلہ ماتې ایبوښ اتو یغتلہ برچرای
درفد ایبوښ کران بیلا بسر کلتق بوله بوات کندرآن.

درايت تیدق صح منجوال بناتخ ۲ یغ ملات دبومي سفر ت اولر،
کالا، کومبغ دان سباکین کران بناتخ ۲ ایت تیدق دکیرا سباکي هرت
مک مغلوارکن هرت (واغ) انتوق مبلیس دلارغ اوله شرع، کچوالی
بناتخ یغاد منفعة سفر ت اولت سترا کران ستران، اتو لینته کران
انتوق مذهبسف داره اورغ ساکیت اتو سباکین درفد بندا یغبرگون
مک سموان ایت صح دجوالبلي.

اد فون تمباکو صح جوک دجوالبلي انتوق مریک یغ مذهبسف
روکو، سبب اي ترماسوق دالم کمفولن بارغ ۲ یغ دهاروسکن تیاد
دلیل مختاکن حرامش.

تیاد صح دجوالبلي بناتخ بواس سفر ت سیفا، هریمو دان سباکین
کچوالی یغ اد گوناښ سفر ت هریمو بینتغ انتوق فربوروان، سفر ت
کاجه انتوق کندرآن، سفر ت بروق انتوق ممتیق بواه ۲ هن، سفر ت
لباه انتوق مادون، سفر ت بوروغ مراق انتوق هیبوران فد ورنان،
سفر ت کوچیغ جینق انتوق منعکف تیکوس دان ساومفماښ، صحله
جوالبلي فد سموان ایت.

تیاد صح جوالبلي بارغیغ تیاد برکون دغن سبب سدیکیتن سفر ت
دوا تیک بیجی کندوم اتو دوا تیک بیجی ائگور دان لاین ۲ درفد
بندا ۲ یغ تیاد نیلایښ فد غالب. درايت تیاد واجب دگنتي جیک
دبناسکن سکالیفون حرام درمفس دان واجب دکمبالیکن کفد توانښ.
حرام دان تیدق صح منجوال راچون یغ بوله ممبونه اتو منچدراکن
سام اد سدیکیت اتو باپق. تتافي جیک باپق بوله منداتقن بهیا
دان سدیکیت تیدق ممبیاکن دان اد گوناښ نسچاي هاروس دجوال.
(ساي راس راچون انتوق ممبونه سرثمک اتو ممبونه لالغ تا اد جالن
دکتاکن تا صح دان حرام دجوال. مونکین مقصود علماء فقه مختاکن
حرام دان تا صح ایت فد راچون انتوق ممبونه مانسي اتو بناتخ یغ
تیدق بردوس).

دمکین جوک حرام دان تیدق صح جوالبلي الت ۲ میوزیک دان
بوکو ۲ یغ معندوغي فغتهوان یغ دحرامکن.

(ت) بهوا کدوان (فنجوال دان فمبلي) اد کواس مبري اتو مپره
باکي دتريما بارغ دان هرکاڻ.

درايت تيدق صڄ منجوال سهيا اتو بنا تخ يڄ سوده لاري اتو
يڄ سوده سست اتو يڄ سوده درمفس اورغ فد حال فمبلي تياد اوفاي
هندق مغمباليکن اتو مندا فتکن باليق، تتافي جيک بوله دافت دڻن
تياد کنا بلنجا، صڄ جوالن ايت.

تياد صڄ منجوال بوروغ يڄ تربڄ داوان سکاليفون بياسڻ اي
باليق کسارڻڻ. کادان يڄدمکين ايت تيدق بوله دفکڄ کران بنا تخ
تيدق مڦوپاي عقل.

دمکين جوا تيدق صڄ منجوال لباه دالم سارڻڻ فد حال راجڻ
تيدق اد دالم سارغ ايت، تتافي کالو اد صڄله دجوال کران بوله
دفرچيائي جيک اي کلوار اکن کمبالي سمولا.

تياد صڄ منجوال ايکن دان ساومفماڻ يڄاد ددالم کولم يڄ لواس
جيک سوکر هندق مغمبيلڻ دان صڄ جيک موده مغمبيلڻ. اد بايق
مساله ۲ يڄتياد صڄ جوالبلي تياد دافت هندق دسبوتکن کسمواڻ
کران ترلانو فنجڄ. فنديقڻ جيک فد بارغ اتو هرک ايت اد
حال يڄ تا يقين مک جوالن ايت تيدق دلولسکن اوله شرع کران بوله
مپاوا کفد تيفو داي دان تياد کريضان ساله ساتو درفد دوا فيهق.
فرينسيف اسلام تا ماهو اد تيفو داي انتارا مانسي.

(ث) بارغ اتو بندا يڄ دعتدکن ايت دميليقي اوله يڄ برعقد
دڻن ميلیک يڄ سمفرن. درايت تيدق صڄ جوال سبوات بارغ يڄ
بلوم دقبض (يڄ بلوم دتريما اتو بلوم اد دالم تاڻن) کران بلوم
سمفرن ميلیک.

فرکتان قبض ايت اصل معناڻ فکڄ مقصودڻ دسيني سوده
دتريما، دفکڄ دان دامبيل اليه.

دمکين جوا تيدق صڄ جوال فصولي^(۱) يايت جوالن بارغ اورغ
يڄ فنجوال ايت بوکن وکیل دان بوکن ولي کفد توان بارغ کران

(۱) فرکتان "فصول" ايت لجهان درله فرکتان "فصول" معناڻ له. پيلا دسبوت فصول معناڻ "اورليڄ مليهي اتو
مڊ ملوي" کدين دلجه "اي نسبه" دسبوت "فصول" معناڻ جنيس يڄ سولک مليهي اتو ملطوي. مقصودڻ دسيني
اورليڄ بوکن سبالي توان لون اتو سبالي وکیل اتو سبالي وکلي (المساؤل کافي ۲) منجوال حق اورغ لاهين.

بوکن میلیکڻ سکالیفون دلولسکن اوله توانښ. این فنداقت قول
جدید^(۱)

تتافي منوروت قول قدیم جوال فضولي ایت ترهنتي اتس
کریضان توان یغ امفون بارغ، جیک اي ملولسکن لولسله (صح)،
دان جیک اي تیدق ملولسکن تیدقله صح. دندغ دري سکی دلیل
فنداقت این لبه قوات.

جیک سنورغ منجوال هرت مورث سفرت بغاڻ دسکاڻ ماسیه
هیدوف تیبا ۲ پات سوده ماتي نسچاي صح جوالنڻ ایت.
(ج) بهوا فنجوال دان فمبلي مختهوي اکن عین بارغ دان عین
هرک فد جوالبلي یغ مُعین (یغبرلاکو دهدافن مات کدوان)، اتو
مختهوي اکن قدرڻ دان صیفتڻ فد جوالبلي یغ دفسن.

جیک فنجوال برکات: ساي جوال کفد اندا ساله سبواه درفد
دوا بوکو این دڻن هرک سکودي کاین نسچاي تیاد صح کران تیاد
دکتهوي اکن عینڻ یغمان ساتو.

دمکین جوا تیاد صح جیک برکات فمبلي: ساي بلي بوکو اندا
این دڻن ساله ساتو درفد دوا کودی کاین این، کران تیدق دکتهوي
اکن عینڻ (عین هرک).

صح جوالن ساتو کنتخ کندوم دان ساومفمان یغترکندوغ دالم
ساتو لوڻکوک، کران کدوا ۲ یغبرعقد مختهوي قدر بندا یغدجوال
ایت.

صح دجوال ساتو تیمبون کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنڻ دڻن
هرک لیم رڼکیت تیف ۴ سکنتخ اتو جوال تانه یغتیاد دکتهویکن
براف کاکي فرسکی دڻن هرک لیم رڼکیت تیف ۲ سکاکی
فرسکی.

تتافي جیک فنجوال برکات: ساي جوال کفد اندا ساتو لوڻکوک
کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنڻ دڻن هرک لیم زاتوس رڼکیت

(۱) قول جدید (یغبارو) پایت فتوی امام شافعی سلسل برلینده دري بنهاد کمر دان قول قدیم (یغبارو) پایت فتوی
ماس دبنهاد.

فد تيف ۲ ساتو کنتخ ليم رښکيت، ستله دسوکت چيک بتول اد سراتوس کنتخ صحلہ جوالن ايت، دان چيک تيدق سمفي سراتوس کنتخ نسچاي تيدق صح.

دمکينله دقياسکين فد مثال ۲ يغلأين، چيک دافت دکتھويکن عينش جوالن ايت صح. دان چيک تيدق دافت دکتھوي تيا داله صح. ايتوله سببش تيدق صح منجوال بارښيغ غائب يعني تيا د دليھت اوله فنجوال دان فمبلي اتو سالة سئورغ درفد کدواڻ سکاليفون کدواڻ براد دتمفت برعقد.

چارا ۲ مليهت

(۱) ممادا مليهت بارغ دان هرکاڻ دښن فاکي لوښکوق، سکاليفون تيدق دکتھوي اکن بيلامنښ اتو سوکاتنښ چوکف فاکي چوښق سهاج، سمرت کات فنجوال: ساي جوال کفد اندا سلوښکوق برس اين دښن هرک بکين ۲. جواب فمبلي: ساي بلي. صح جوالن ايت تتافي مکروه کران ترکادغ ممباوا کفد مپسل. سباليقڻ کالو سکولوغ کاین اتو ساومفماڻ يفتياد دکتھويکن براف هيل، صح جوالن دښن تيا د مکروه، کران بارغ ۲ فاکي لوښکوق ايت برتينديه انتارا ساتو دښن يغلأين برسلاهن فاکي هيل تيدق برتينديه.

(ب) ممادا دليھت سسوات بارغ دهولو درفد عقد فد بارغ يڅ بياسڻ تيدق براوبه سهڅک سمفي وقت برعقد.

(ت) ممادا دليھت ستغه اتو سبهاکين سهاج درفد بارغ ايت چيک مننجوق کفد يڅ باقيښ سام ماچم يڅ دليھت. اومقام سلوښکوق برس اتو سلوښکوق کاچڅ دانسباکيڻ درفد بندا ۲ يڅ بياسڻ تيدق برلأينن سوکو ۲۸. کران بارغ ساومفماڻ ايت بياسڻ سام لاهيرڻ دان باطينښ، تتافي چيک لمفق لاهيرڻ تيدق سام دښن باطينښ فمبلي بوله خيار (انتارا جادي دان تا جادي بلي).

اد فون چيک لوښکوق ايت بواه تميکاي اتو دليما اتو مڅکا اتو سباکيڻ تيدق ممادا دليھت سبهاکين سهاج مالهن کناله دليھت ساتو فرساتون.

تنتع مليهت سسوات بارغ ايت دامبيل كيرا اف يث مناسبه دان
 يث فاتوت دليهت فد عاده بياسن، اومقام ممبلي رومه دليهت باثوننن،
 اتفن، سطحن، دينديشن، فاريتن دان لاءين ۲، دان ممبلي كبون دليهت
 فوكو ۲۵، فاكرن دان فاريت ۲۵. دان ممبلي كاين دليهت دثن دبوک
 ليفاتنن دان دوا موکاڻ جيک سبله لوار لاءين دان سبله دالم لاءين.
 دان ممبلي کتاب اتو مصحف دليهت سموا قرطس ۲۵.

رِبا دان حکم

8۲. ربا ايت فد لغة معنائ برتمبه، دان فد شرع معنائ: برعقد
 منوکر ساتو بارغ دثن بارغ لاءين يث تا سام بايق دالم فنداثن شرع
 اتودتکوهکن تريمان کدوا ۲ اتو ساله ساتو درفد کدوا بارغ ايت.

يشدمقصودکن دثن بارغ دالم باب ربا اين اياه امس، فيرق دان
 مکانن، يثلاءين درفداڻ سفرت تمباک، کائين، تيمه، کته دان لاءين ۲
 تيدق ترماسوق دالم کمفولن بارغ ربا. بارغ ربا ايت دالم بهاس
 عرب دسبوت "رَبَوِيّ".

تيدق صح جوال امس دثن امس اتو فيرق دثن فيرق، اتو کندوم
 دثن کندوم ملينکن هندقله اد فداڻ تيک شرط^(۱)

فرتام: ماهو سام بايق اتو سام برت بارغ يث دجوال دثن بارغ
 يث جادي هرکاڻ. مک جيک تيدق سام بايق سفرت برکات فنجوال:
 ساي جوال امس ساي يث سبرت ساتو گريم اين کفد اندا دثن
 سبرت ساتو گريم ستقه امس اندا دان دتريما اوله فمبلي، نسچاي
 تيدق صح عقد اين دان جادي ربا، اين دنماکن رِبا الْفَضْلِ

(۱) کران سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وَلَا تَبْتِئُوا بِالْأَمْوَالِ بِالْأَمْوَالِ وَلَا التَّوْبَى بِالْأَمْوَالِ وَلَا الْإِثْرَ بِالْأَمْوَالِ وَلَا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ وَلَا التَّغَرَّ بِالتَّغَرِّ وَلَا الْيَمْنُ بِالْيَمْنِ إِلَّا سَوَاءٌ يَسْتَوِي عَيْنًا يَمِينٌ يَدًا يَسْرٌ كِلَا مُخْتَلَفٌ هَبْهُ
 الْأَصْلَاقَ فَبِتَمَّوْا تَبَّ يَشْتُمُ إِلَّا كَانَ بَدًا يَدًا».

مقصودن: جائن کامو جوال امس دثن امس، اتو فيرق دثن فيرق اتو کندوم دثن کندوم اتو شمير دثن شمير
 (سجنيس کندوم) اتو کروما دثن کروما اتو کارم دثن کارم، ملينکن ماهو سام بايق گادانن توني دان اد قبلي.
 مک جيک برلا، يثن جنيس جواللم ايکوت سړک هاتي کام اصلکن اد قبلي.

(برلبیهن). ترماسوق دالم ربا این: مبري فينجم دغن اد فائده انتوق
فیوتغ^(۱)

كدوا: ماهو اد قبض (تريمان اتو امبيل اليه) انتارا كدوا
يايت فنجوال ميره بارغ دان فمبلي ميره هرک دان كدوا ۲۱ منريما
ماس ايت جوک (سبلوم منيغکلکن تمفت ايت). سكيران تيدق اد
قبض ماس ايت، سمرت دکتان: ساي جوال امس ساي يغ سمرت
ساتو کریم اين کفد اندا دغن امس اندا سمرت ساتو کریم دان
دتریم اوله فمبلي تتافي تيدق اد قبض ايت جم جوک اتو لیوات
قبض انتارا كدوا اتو سالة سئورغ درفد كدوا نسچاي تيدق
صح جوالن ايت دان جادي ربا. اين دنماکن ربا اَلِيدِ (ربا تائمن)
کران تائمن تا چمفور دنماکن ربا تائمن.

کتیک: ماهو توني يعني تيدق بوله دتقکوهکن سالة ساتو درفد
بارغ ايت سمرت دکتان: ساي جوال کفد اندا امس ساي يغ سمرت
ساتو کریم اين دغن ساتو کریم امس اندا دتقکوهکن لیم مينيت
کمدین. جواب فمبلي: ساي تریما، نسچاي تيدق صح جوالن ايت
دان جادي ربا. اين دنماکن 'رَبَا النَّسَاءِ' (ربا تیمفوه).

ربا (معملکن ربا) ايت حرام^(۲) ترماسوق دالم کمفولن دوسا
بسر، تتافي مقصودن دسيني ربا الفضل يايت جوال دغن هرک يغلبه
اتو بري فينجم دغن. اد بوئا. اد فون ربا الید دان ربا النساء ترماسوق
دالم کولغن دوسا کچیل. بجیرمي جزء 3 موک 14.
درفد کپتان يغ ترسبوت پتاله جیک جوالن بارغ ۲ ايت درفد ساتو
جنيس سمرت امس دغن امس اتو فيرق دغن فيرق اتو کندوم دغن
کندوم دشرطکن ماهو اد تیکه فرکارا بهارو صح دان تيدق جادي
ربا سام بايق اتو سام برت. اد قبض دان توني تيدق برتقکوه.

(۱) کران ددالم حديث اد ميتاکن: «قَالَ تَوَافِي جَزَاءُ نَفْعًا كَقَوْلِهِ وَبَسَّ». مقصودن: تلب؟ هونغ يغ مساوا اتو يغ منارین
فائده مله ايت اماله ربا.

(۲) کران سیدنا بی صلی الله علیه وسلم: «كَفَى اللَّهُ الْكَلِمَةَ وَالْكَرْبَا وَتَوَكَّلْهُ وَشَهِدْهُ وَكَاتِبُهُ». ارنین: دلعتکر الله
اورغین ماکن. ربا. اورغین مواکبلکندي، اورغین مبلسکن دان حرو تولسن.

جيك برلائينن جنيس تتافي برسمآن علة، سڤرت جوال امس دثن
 فيرق اتو برس دثن كندوم، دشرطكن ماهو اد دوا فركارا سهاج
 بهارو صڤ دان تيدق جادي ربا (ماهو اد قبض دان توني) تيدق مغاف
 اد برلبيه ۲هن سڤرت جوال ساتو كريم امس دثن ليم راتوس كريم
 فيرق اتو ساتو كيلو كريم كندوم دثن ساتو كيلو كريم سته برس.
 ادفون جيك برلائينن جنيس دان برلائينن علة سڤرت واغ رثمكيت
 دثن برس اتو داكيڅ اتو سباكيڅ تيا داله دشرطكن اف ۲، بوله
 برلبه، بوله برتڅكوه دان سباكيڅ.

فركتآن علة ايت معناث سبب. دسيني سبب ايت دوا، فرتام امس
 دان فيرق، كدوا مكانن سڤرت كندوم، كروما دان لاءين ۲.

مك امس دثن امس	-	ساتو جنيس.
فيرق دثن فيرق	-	ساتو جنيس.
امس دثن فيرق	-	لاءين جنيس ساتو علة.
برس دثن برس	-	ساتو جنيس.
برس دثن كندوم	-	لاءين جنيس ساتو علة.
امس دثن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.
فيرق دثن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.

درفد كپتآن يڅترسبوت پتاله بهوا جوالبلي يڅاد ربا ايت اياله
 جوال بارغ دثن بارغ يعني برتوكر ۲ بارغ، حال سماچم اين جارغ
 دان سديكيت برلاكوڅ ددالم نكري اين. يڅ بايق برلاكو اياله
 بلي بارغ دثن واغ، جادي ربا يڅبرلاكو دالم نكري اين اياله فينچم
 واغ باير لبه.

ترسبوت دالم مطلع البدرين داخير باب ربا (دسالين درفد
 كتاب لاءين) دمكين ”بركات شيخ ابن زياد: تيا د تر تولق (تيدق
 لفس) دوس ممبري ربا تتكل برهوتڅ كران ضرورة (ترفقسا) سكي را ۲
 جكالو تيا د ممبري ربا (كالو تا سڅكوف باير لبه) تيا د دفراو تڅكندي
 (تا بري فينچم) كران اد باكيڅ (اورڅيڅ هندق مينيچم) جالن فد
 ممبري يڅ لبه ايت دثن جالن نذر اتو دفرميليكي اكندي. (دثن
 هيبه اتو هديه)، استميو فول (تراو تام) جيك كيت كات نذر ايت

تيدق برحاجة كغد قبول فد لفظ اتس يځ معتمد (نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب قبول دسيسې قول يځ معتمد). مقصودن جيک دبري بايران يځ لږ ايت سچارا نذر لفسله دوساڻ کران ضرورة (ترفقسا). لږ جلس لاځي مقصودن دمکين:-

اورځيځ برهوتځ سچارا رږا تيدق لفس درفد دوسا رږا سکاليفون کران ضرورة (ترفقسا) اومقام جيک تياډ باير لږ سوده تنتو تا دافت فينجم، فد حال اي سائت فرلوکن واځ، جادي باځي مغيلقکن اتو هندق برلفس درفد رږا ايت اډ ساتو جالن يايت بيارن يځلږ ايت دبري دځن سچارا نذر اتو هيږه اتو هډيه (سفرت دکتاڻ دوا فوله رځمکيت يځلږه اين نذر ساي کغد انډا) اتو اي تيدق سبوت چوما نية سهاج دالم هاتي بکيتو کران دسيسې قول يځ معتمد بهوا نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب دان قبول افتهلاځي هيږه اتو هډيه، کتيک ايت لفسله دوساڻ کران ضرورة.

ستغه درفد جوالن يځ دلارځ اوله شرع اياله جوالن دځن باير چځکرام لږ دهولو کمډين جيک فمبلي برستوجو جاديله جوالن دان جيک تياډ واځ چځکرام لسف، کران ماکن هرت اورځ دځن تياډ بالسئځ.

تياډ صځ جوال دځن شرط جوال بارځ حق فمبلي کغد فنجوال اتو کغد اورځ لايځ سفرت کتاڻ ”ساي جوال کغد انډا کريتا اين دځن شرط انډا جوال تانه انډا کغد ساي اتو کغد سفلان“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دځن دمکين نسچاي تيدق صځ.

تياډ صځ جوال بناتځ دان انقځ يځ ددالم فروت دمکين جوا تيدق صځ جوال ايږون سهاج اتو انقځ سهاج. تتافي صځ جوال بناتځ يځ بولتيځ ترماسوقله انقځ سکالي دالم جوالن.

حرام احتکار بارځ مکاڻن اساسي، يايت بلي بارځ ايت موسيم موره دسيمفن دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک يځ مهل کتيک اورځ سائت برحاجت کفډاځ.

حرام جوال بارځ يځ فرلو يځدباوا اوله اورځ کمفوځ کبنډر دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک بياس سکالي کوس (جوال تولق)

يېبا ۲ فنياك دبندر بركات كغد مريكنيت تيغكلكن كغد ساي ننتي
ساي جوالكن سديكيت ۲ دغن هر ك يغ مهل، يغ حرام ايت اتس اورغ
بندر تيدق اتس اورغ كمفوغ تنافي جوالن ايت صح.

حرام منجوال كروما اتو ائكور كغد اورغ ممبوات ارق جيڪ
دكتهوي اتو دسك اي ممبوات ارق درفدان تنافي كالو شك ۲ اتو
داق ۲ سهاج اي ممبوات ارق درفدان حكومث مكروه.

حرام ممبلي اتس بليين يعني ممبلي بارئيغ تله دبلي اورغ يغ ماسيه
دالم خيار دغن تباد ايدين فمبلي يغر تام دان دغن دبطلكن بليين
يغر تام ايت دغن تجوان بر كهندكن هر ك لبه مهل.

صح جوال دغن شرط خيار بكيما اكنداغ اتو دغن شرط بارغ
ايت تيدق اد يغ چاچت اتو بوسوق، اتو دغن شرط دفتيكن (فد
بواه ۲ كايو) درفد فوكوء ۲. دان صح جوال دغن شرط اد سقسي وقت
بر عقد كران تاكوت بر لاكو كاينكاران.

خيار دان حكمن

83. فركتان خيار ايت معنان بوله فيليه انتارا جادي اتو تا جادي
بلي، اتو بوله دتاريق باليق (بوله قنسيل).

خيار ايت اد تيك ماچم (۱) خيار مجلس (ب) خيار شرط (ت)
خيار عيب (چاچت).

فيهق فنجوال دان فيهق فمبلي دلوسكن بوله خيار مجلس (تمفت
عقد) سلاكي كدوان براد دالم تمفت عقد، سام اد هندق دتروسكن
(دلازمكن) جوالبلي ايت اتو هندق دقنسيل. جيڪ كدوان تله ممليه
لازم (جادي بلي) كوكورله حق خيار درفد كدوان دان جيڪ سالا
سئورغ ممليه لازم كوكورله حق دان تيغكل حق تولن.

دمكين جوا كوكور حق خيار كدوان دغن برفيسه (برچراي بدان)
كدوان ۲ اتو سالا سئورغ درفد كدوان دري تمفت عقد فد عرف
سكاليئون ترلوف اتو تيدق تاهوكن حكمن.

جيڪ عقد ايت دالم رومه بسر افبيل برفينده كلاين اتو بيليق
لاين ايت برفيسهله نما. دان جيڪ دالم رومه يغ كچيل اتو دالم

فرا هو افبيل كلوار درفدان ايت بر فيسه نما، دان جيڪ دتغه لافخ
 اتو دالم گداي افبيل بر فاليخ ساله سئورغ درفدان بر جالن سديكيت
 كيرا ۲۱ تيڪ هستا ايت بر فيسهله نما، تتافي جيڪ كدواڻ ديم دالم
 تمفت عقد ايت اتو كدواڻ بر جالن بر سام ۲ كبراف تمفت لاءين
 سكاليفون لبه درفد ماس تيڪ هاري ماسيه ككل خيار كدواڻ كران
 تيدق بر چراي بدان كدواڻ.

هاروس باكي فنجوال دان فمبلي اتو ساله سئورغن منشرطكن
 خيار دالم ماس يفترتنتو جائن لبه درفد تيڪ هاري دري وقت
 دشرطكن، جادي دالم تيمفوه ايت كدواڻ بوله فيليه بلي تروس
 اتو قنسيل، شرطن بارغ ايت تيدق بناس دالم ماس ايت سكيړاڻ
 بارغ ايت جنيس يڅ بوله روسق باطلله عقد جوالبلي ايت. ملينكن
 جوالن بارغ جنيس ربا، جوالن يڅ مېاوا كغد مردهيك (سفرت انق
 ممبلي بغان يڅ سهيا) دان جوالن سلم (جوالن چارا فسانن) تيدق له
 هاروس دشرطكن خيار.

مك بارغ جوالن اتو منفعتن دالم ماس خيار شرط ايت دميليكن
 اوله سياف يڅ ملتق شرط سام اد فنجوال اتو فمبلي، تتافي جيڪ
 كدواڻ سكالې ممبوات شرط مك كادان بارغ ايت موقوف
 (تركننوغ اتو ترهنتي) تيدق دميليكي اوله سياف ۲، افبيل سمفرن
 جوالن پتاله بارغ ايت ميليڪ فمبلي دري سچق مولا عقد لاكي، دان
 جيڪ تيدق سمفرن (دقنسيل) بارغ ايت ميليڪ فنجوال.

حاصيل له قنسيل جوال دالم ماس خيار ايت دغن كتان: ساي
 قنسيلكن جوالن اين. دان تتف جادي جوال دغن كتان: ساي لولسكن
 جوالن اين اتو ساي تروسكن دي اتو ساي لازمكندي.

حاصيل له جوڪ قنسيل دغن فربواتن سفرت دستوبهي (فد سهيا
 فرمفوان) اتو دمردهيكاكن اتو دجوال اتو دسيواكن اتو دكهوينكن
 اتو دوقفكن اوله فنجوال دان تتف جادي بلي جيڪ فربواتن ۲ ايت
 دلاكوكن اوله فمبلي.

سكيړاڻ دالم ماس خيار بارغ جوالن ايت دفاميركن انتوق
 جوالن دغن اد ايدين كدواڻ نسچاي تيدق دكتاكن قنسيل درفد
 فنجوال دان تيدق دكتاكن تتف جادي بلي درفد فمبلي.

هاروس باکي فمبلي خیار دڻن سبب پات اد عیب (کچاچتن) یغ
اد لبه دهولو فد بارغ جوالن دڻن تیاد دکتھوین، دمکین جوا
فنجوال هاروس خیار جیک پات اد چاچت یقاد لبه دهولو فد هرک
یغتیاد دکتھوي.

چاچت فد سهیا یأیت سفرت یغتلہ دفوتغ بواہ کمالوانن اتو برزنا
اتو منچوري اتو فلاري اتو کنچیغ دتمفت تیدور اتو مولوت بوسوق
اتو کتیاق بوسوق. دان چاچت فد بناتغ سفرت منندغ، مڱیکیت،
کاسر برجالن سکیرا ۲۱ دتا کوتي جاتوه سیاف ۲ یغ منوڱمڱن اتو
ماکن سدیکیٔ.

چاچت فد رومه سفرت رومه ایت جادي تمفت عسکر برهنٽي اتو
دسبلهنن اد توکغ دوبي مباسوه کاین بیسیغ دڻن همفسن اتو اد جین
یغ مڱاچو دان سباکین. دمکین جوا تیغ ۲ فرکارا یغ مڱورمڱن
ذاتن اتو هرکان کورغ یغ مروسقن تجوان یغ سبئر دبلي بارغ
ایت.

چاچت یغبرلاکو سلفس قبض تیدقلہ هاروس فمبلي هندق خیار
لاکي.

بیلا ددافاتي اد چاچت فد بارغ جوالن اتو فد هرک، بولیله
ساله سئورغ درفد کدوا فیهق ایت مولغکن بالیق کفد تولنن
دڻن قدر یغ سکرا فد عاده، تیدق مڱاف ترلیوات سدیکیٔ کران
سمبھیغ اتو کران ماکن یغ سوده ماسوق وقتون، دمکین جوا قضاء
حاجه هڱک سلسي دان جیک هاري مالم بولیله توڱکو هڱک صبح
(فاکي).

جیک فنجوال ایت براد دالم نڱري هندقلہ دکمبالیکن بارغ ایت
کفدان اتو کفد وکیلن اتو کفد اورمڱیغ بروکیل کفد دي اتو کفد
ولین سفرت باف اتو داتوئن اتو کفد وارثن اتو دسرهنن کمحکه،
دان جیک فنجوال ایت غائب (تیدق اد دالم نڱري) دان وکیلن فون
تیدق اد هندقلہ درجوعکن کفد محکه.

سلاين درفد ایت واجب اتس فمبلي منچاري اورمڱیغ مپقسیکن
فسخ اتو قنسیل ایت ماس دالم فرجلانن منوجو کتمفت فنجوال اتو
کمحکه.

دشرطکن لاکي جاڻن دکوناکن بارغ. جوالن ایت ستله دکتهوي اد
چاچتن سکیراڻ فمبلي مپوروه سهیا یغدبلش یغ چاچت ایت دڻن
کټاڻ امبیلکن اکو ایر مینوم اتو اونجوکن اکو کاین ایت اتو فرکي
کونچي فینتو ایت اتو اڻمکت فلانا یقاد داتس بلاکڅ کودا ایت
نسچاي تیاد بوله دکمبالیکن لاکي دڻن چارا برکرس.

سکیراڻ تیدق دافت دکتهوي چاچت یغ لام ملینکن دڻن دچاچتکن
فول سفرت دتوق تلور بوروغ کسواري اتو بواه تمیکاي یغ براولت
ددالمن اتو سباکښ بهارو دکتهوي اد چاچت لام. نسچاي هاروس
دکمبالیکن دڻن چاچت ایت دڻن تیدق واجب ممایر کنتي چاچت یغ
بهارو ایت کران دغذورکن دالم فرکارا سچام این.

جیک برلاکو فرتلیشکاهن انتارا فنجوال دان فمبلي تنتغ چاچت لام
دان چاچت بهارو، فنجوال مځتاکن چاچت بهارو نسچاي دبزرکندی
دڻن برسومغه دان سومغه ایت مځیکوت جوابښ. مثالښ: برکات
فمبلي ”ساي فولگکن بالیق بارغ این دڻن سبب اد چاچت لام“
جواب فنجوال: ”دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتڻ ایت“، مک سومغهڻ فون مځیکوت جوابښ ایت دڻن
برکات: ”والله، دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتڻ ایت“

جیک اي منجواب: ”ساي تیدق مستي منریما چاکفن ایت“، مک
سومغهڻ فون مځیکوت جوابښ ایت. (والله ساي تیدق مستي منریما
چاکفن ایت).

جیک اي منجواب ”ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت
این سومغهڻ“، والله ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت این.
اتو دجوابښ: ”ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا درفد
چاچت“، سومغهڻ ”والله ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا
درفد چاچت“.

حکوم این فد چاچت یغ تیاد ترغ لام اتو بهارو یعنی بوله جادي سوده لام اتو بوله جادي چاچت بهارو.
 اد فون جيك پات چاچت ایت بهارو سفرت لوك یغ ماسیه باسه
 لاكي فد حال جوالن دان قبض سوده برلاكو سبولن اتو دوا بولن لالو
 مك حكومت دبنرکن چاكف فنجوال دثن تیدق فایه برسومفه.
 سبالیقش جيك چاچت ایت تیدق مناسبه بهارو جادي مالهن سوده لام
 اومقام لوك یغ سوده بایك فد حال جوالن دان قبض بهارو برلاكو
 نسچاي دبنرکن چاكف قبلي دان تیدق فایه سومفه.

فرايغاتن: ستغه درفد فربواتن یغ مبولهکن فمبلي خیار چاچت
 یأیت فربواتن تَصْرِیة. معنای ممبیرکن تیتیق لمبو بھقک تیدق
 دفره سوسوئ سفای دسغك لمبو ایت بایق سوسو، فربواتن ایت
 حرام دان فیھق فمبلي بوله خیار دثن ممولعکن بالیق كفد فنجوال
 دثن سكر، جيك سوده دفره سوسوئ واجب اي مھكنتي دثن سگنتغ
 كروما، دمكين جوا جوالن تانه یقاد فاریت ددالمن دتاھن اتو دامفغ
 كتيك ملاكوكن جوالن دلفسكن ایرث دثن تجوان سفای دسغك
 فاریت ایت بایق ایر. فربواتن ایت حرام جوگ سام ماچم
 مھیتمكن رمبوت سھیا دثن داي اتو دكریتيغكن سفای دسغك مودا
 اتو دسغك قوات بكرج. سموا فربواتن ۲ ایت مبولیهكن خیار دان
 قنسیل دثن سكر.

تتافي ددالم مسئله مرچيكن باجو سھیا دثن داوت هیتم سفای
 دسغك فندي منولیس، تیاد حق باكي فمبلي خیار کران چوايش تیدق
 منچوب لبه دهولو. دمكين جوا ممبلي كاچ دثن هرک فرمات تیدق
 بوله خیار کران كچوايش سنديري ایتفون كالو كاچ ایت اد هرک.
 سكيران تیدق اد هرک لغسوغ نسچاي جوالن ایت تیدق صح.

بارغ جوالن اسبلوم قبض

كدودقكن بارغ جوالن سبلوم دتريما (قبض) اوله فمبلي اداله
 دالم تھكوئن دان اكوان فنجوال، سكاليفون فمبلي بركات تا افله
 بارغ ایت لفس درفد تھكوئن اندا تیاد ترلفس جوگ. یقدمكين
 نرقنسیللہ جوالبلي ایت دثن بناسن اتو دبناسكن اوله فنجوال.

فيهق فمبلي بوله خيار جيڪ اد چاچت دالم ماس ايت اتو
دچاچتڪن اوله فنجوال اتو اوله اورغ لاءين، ڪتيڪ ايت ترقسيلله
جوالبلين.

سام جوڪ حڪومث سفرت چينچين جاتوه ڪدالم سوڻي اتو ڪدالم
لاءوت يڻ تآ دافت هندق دامبيل لاڳي دان سفرت بوروغ ليآر ترلفس
دري تائمن اتو دري سڱر تتافي سڪيران بوله دافت باليق تباداله
دلؤلسڪن قنسيل.

سباليقث جيڪ فمبلي ايت سنديري يڻ ممبناسڪن بارغ جوالن
دڻن تياد سبئر نسچاي دحڪومڪن اي تله قبض، دان جيڪ دڻن سبئر
سفرت ممبناسڪن بناتڻ مپرغ اتو سهيا مرتد اتو سهيا ايت دبوات
منبوس فربونهن اتو فمبلي ايت راج يڻ ممرينته تياد دحڪومڪن اي تله
قبض.

سلاڳي بارغ ايت بلوم دقبض فنجوال تياد بوله هندق
ممبرباگيڪن ۲ سفرت جوال، هيبه، صدقه، دسيواڪن دان لاءين ۲.

بگيمان تله دپتاڪن بهوا قبض ايت تريما سراهن دان امبيل اليه
بارئميڻ دبلي. مڪ فد بارئميڻ. بوله برگرڻق دان دائمڪت حاصيلله قبض
ايت دڻن فنجوال مڱهولورڪن بارغ ايت ڪفد فمبلي دان دامبيل دان
دسمبوت اوله فمبلي اتو دفڪڻ.

فد بارئميڻ تياد بوله دفينده سفرت تانه، رومه، فوهن ڪايو دان
لاءين ۲ بندا يڻ برت ممدائي دڻن فنجوال مپرهن ڪفد فمبلي دڻن
لفظ يڻ مننجوڪن سوروه قبض سفرت ڪتاڻ سڪارغ ساي
ڪوسوڻمڪنله تانه اتو رومه اين انتوق اندا سرت سرهن انق ڪونجي
دان فيهق فمبلي ماسوڪن بارغ ۲ جيڪ اد اتو مڱاليه اف يڻ
فاتوت داليه، تياد مڱاف اد تيغڪل سديڪيت ۲ بارغ ڪفوڀان فنجوال
ڪران ڪادان سماچم ايت دمعاڪن.

جوال توليه، اِشْرَاڪ، مُرَابَحَه دان مُعَاطَه

85. دالم باب جوالبلي بايق جوڪ مسأله برلاڪو مڱيڪوت
ڪادان سفرت جوال توليه، اِشْرَاڪ، مُرَابَحَه دان مُعَاطَه.

فرکتان تُولِيَه ايت معنأ بري کواس اتو لنتیق، مقصودن دسینی منجوال عقد بلي یعتله دلاکوکن سڤرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین یعتله مځتهوي اکن هرک بارغ ایت: ”وَلَيْتُكَ هَذَا الْعَقْدَ“. ارتیش: ساي بري کواس کفد اندا اف یغ ساي بلي این. جواب اورغ ایت: ساي تریما، حکومث اي جوال بارغ ایت کفدان دځن هرک یغدبلیش ایت سکالیفون تیاد دسبوتکن هرکاځ حکومث صح جوالن ایت.

فرکتان اِشْرَاك ایت معنأ سکو توکن. مقصودن دسینی فمبلي میځوتوکن اورغ لاین فد بلین ایت دالم عقد سڤرت کتان: ”اَشْرَكَتُكَ فِي هَذَا الْعَقْدِ بِالنِّصْفِ“. ارتیش: ساي سکو توکن اندا دالم عقد این دځن سفاروه. جواب اورغ ایت ساي تریما، معنأ دي جوال سفاروه بارغ ایت جادي ساهم. جیک اي تیاد سبوت سفاروه صح جوک حکومث جادي ستغه سئورغ.

فرکتان مُرَابَحَه معنأ سام ۲ دافت اونتوغ. مقصودن دسینی جوال بارغ یعتله دبلي دځن کاونتوئش سکالي سڤرت کتان کفد سئورغ لاین: ”بِعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَرَبِحَ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا بکیما ساي بلي سرت اونتوغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جواب اورغ ایت ساي تریما، صحله جوالن ایت.

فرکتان مُحَاطَه ایت معنأ کورغ اتو سوسوت. مقصودن دسینی منجوال بارځیځ دبلي دځن کروکین سکالي سڤرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”بِعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَحَظَّ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا اف یغ ساي تله بلي دځن کورغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جوابش: ساي تریما، صحله جوالن ایت.

ساتو مسأله یأیت جیک برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”ساي جوال کفد اندا بارغ این بکیما ساي بلي“ معنأ ترماسوقله هرکاځ سهاج.

ساتو مسأله لاکي یايت جيڪ اي برکات: "ساي جوال کفد اندا بارغ اين دثن اف یغ کنا اتس ساي" معنائ ماسوقله هرکاڻ دان سکل بلنجا کلولا نث سمرت اوفه سوکت. دلال. فنجاگ. اوفه اثمکت. اوفه ختن (فد سهيا)، بلنجا اوبت جيڪ دبلي کادائن ساکيت، بلنجا ماکن دان بلنجا چلوف (جيڪ بارغ ايت کائين). بلنجا ۲ یغترسبوت منمفاتي فائده یغ دامبيل درفد بارغ جوالن. تیدق ترماسوق جيڪ سته ۲ فرکارا ايت دکر جاکن سنديري، اتو اورغ لاین سچارا سوکریلا کران تیدق کنا اتس اف ۲. مک جوال سماچم اين هندقله فنجوال دان فمبلي مغهوي هرکاڻ فد مسأله یغفر تام دان مغهوي براف بلنجا یغ کنا ايت فد مسأله یغکدوا. جيڪ تیدق دکتھوي تیدق صح.

جوال اصول دان بواه

۸۸. بارثمسیاف منجوال تانه دثن اطلاق (تیاد سبوت اف ۲ یغاد داتس) ترماسوقله اف یغاد داتس سمرت بائونن، تلاک، فوکوء ۲ یغ هیدوف هکک کاکر اومبیش دان فوهن ۲ تنامن سلیغن، کچوالي بواه ۲ هن یغ پات سوده توا کتیک عقد جوالبلي یايت جادي حق باکي فنجوال (توان تانه) ملینکن جيڪ دشرطکن بواه ۲ هن ايت ترماسوق دالم جوالن کتیک ايت جاديله اي حق فمبلي.

بیلا تیاد دشرطکن هندقله فنجوال (توان تانه) ايت ممتیق اتو موتغ بواه ۲ ايت دثن سکرا کران مغلپکن درفد ککلیروان.

بارثمسیاف منجوال دوسون ترماسوقله تانهن، سکل فوکوء ۲ یغاد داتس دان سکل بائونن یغاد دالم دوسون ايت.

بارثمسیاف منجوال بناتغ سمرت کودا ترماسوقله بسی ۲ تافقش تتافي تیدق ترماسوق فلانا یغاد داتس بلاغش دان ککغش.

بارثمسیاف منجوال سهيا تیدق ترماسوق انتیغ ۲ یغاد فد تلیغان، چینچین دان کاسوتش.

هاروس دجوال بواه، کایو دان فرهومان یخ پات سوده توا ایسیث
(سوده ماکر)، سام اد دثن شرط دفتیق اتو دکرت اتو دچابوت اتو
تیدق شرط اف ۲. اد فون منجوال بواه یخ بلوم توا جیک تیدق
ترماسوق دثن فوکوء ۲ ث تیا داله صح ملینکن دثن شرط دکرت (دتبغ)
کتیک ایت جوک، تتافی جیک بواه دثن فوکوء ۲ ث ساتو هرک
هاروس دجوال دثن تیا د شرط کرت.

فرسلیسیهن انتارا یغبر عقد

87. افبیل فنجوال دان فمبلی تله برستوجو اتس صحن سسوات
جوالن تیبا ۲ کدوا ۲۱ برسلیسیه تنتغ چاراش سمرت تنتغ قدر بارغ
ایت. تنتغ هرک دان تنتغ جنیس سمرت امس دان فیرق، اتو تنتغ
تیمفوهرن فد حال ماسیخ ۲ تیا د ممفو پانی سقسی، اتو اد سقسی تتافی
سقسی ایت برچکله، کتیک ایت هندقله کدوا ۱ برسومفه یخ
منچنتومکن نفی دان اثبات.

مک فنجوال هندقله برسومفه دثن کتا ۱: 'والله ساي تيا د جوال
کفد اندا دثن هرک لیم رثکیت مالهن سوئگوهرن ساي تله جوال دثن
هرک انم رثکیت اومفما ۱.

فمبلی فول برسومفه دثن کتا ۱: 'والله ساي تيا د بلی دثن هرک
انم رثکیت مالهن سسوئگوهرن ساي بلی دثن هرک لیم رثکیت.

فرکتان ۲ یقاد کاریس دباوهرن، یغفرتام ایت نفی (تیا د جوال)
دان یغکدوا ایت اثبات (تله جوال) فد چاکف فنجوال.

دمکین جوا فد چاکف فمبلی یغفرتام ایت نفی (تیا د بلی) دان
یغکدوا ایت (اثبات) (ساي بلی).

افبیل کدوا ۱ تله برسومفه مک عقد جوالبلی ایت تیا د ترفسخ
(تیا د ترقسیل) کم دین جیک کدوا ۱ رضا اتس کاذا ۱ دمکین ککل
عقد جوالبلی. سکیرا ۱ تیا د کریضآن کدوا ۲ ۱ بوله قنسیل اتو ساله
سنورغ درفدان بوله قنسیل اتو دقنسیلکن اوله حاکم.

بیللا سوده قنسیل واجب اتس فمبلی مولغکن بالیق بارئیع دبلی
ایت برسرت دئن اف جوا تمباهن جیک اد، دان واجب اتس فنجوال
مولغکن بالیق هرگاڭ (لیم رئمکیت) جیک هرک ایت واغ برسرت
دئن اف جوا تمباهن جیک اد، فد بوکن واغ.

سبالیقن جیک بارغ اتو هرگاڭ ایت سوده تیدق اد لاکي اومفام
تله. دوقفکن اوله فمبلی اتو اوله فنجوال، اتو تله دجوالکن کفد
اورغ لاین کناله (مستی) دکمبالیکن کنتی بارئیع ساومفماڭ (جیک
اد) اتو هرگاڭ ایکوت هرک ماس وقف اتو ماس جوال (جیک سوده
تیساد لاکي)، دان جیک سوده چاچت کناله تمبه براف کورغ درفد
هرگاڭ.

جکالو سئورغ مندعوا بهوا بارغ ایت جوال دان یغ سئورغ
لاکي مندعوا بارغ ایت هیبه، هندقله دسوروه برسومفه تیف ۲
درفد کدواڭ سومفه منافیکن دعوا تولن، سفرت برکات ساله
سئورئڭ: "سای جوال بارغ ایت کفد اندا دئن هرک سربو
رئمکیت". جواب یغ سئورغ لاکي: "بوکن جوال مالهن توان هیبهکن
سهاج کفد سای"، هندقله کدواڭ برسومفه دمکین: "والله بارغ
ایت سای تیدق هیبه کفد اندا دان برسومفه یغ سئورغ لاکي.
والله بارغ ایت اندا تیدق جوال کفد سای"، ستله دمکین سیاف
یغ مندعوا هیبه کناله ای مولغکن بالیق سربو رئمکیت.

جوال سلم

88. فرکتان سلم ایت اصل معنائ سره اتو تغکوه، مقصودن دسینی
یایت منجوال سسوات بارغ یغصدصیفکن کفد تغکوئن سسئورغ
یعنی جوال سچارا فسانن فد ماس سکارغ اورغ سبوت اودر^(۱)

(۱) سنداران سلوم اجماع فرمان تومن: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُدِّمْتُمْ إِلَىٰ أَهْلِ مَكَّةَ فَاكْبُرُوا" سورة
البقرة آیه 292. اوتین: "واهی اورغ بر ایمان، افبیل برهون انصارا کاد دئن هونغ یغصدصیفکن فد سوات
ماس هندقله کامو بوت سورت هونغ".

کات ابن عباس رضی الله عنهما: آیه این تورون فد جوال سلم (ساول ۲) جوال سلم ماچم بری فینجم دوهات کفد
سئورغ دبابر دئن مارغ دکمندفکی.

روکن جوال سچارا فسانن این اداله لیم فرکارا:۔

فرتام: مُسْلِم (فمسن). کدوا: مُسْلَمَ اِلَيْهِ (فتریمما فسانن).
کتیک: مُسْلَمَ فِيهِ (بارئیع دفسن). کأمفت: رَأْسُ مَالٍ (مودل اتو
هرک). کلیم: صِيغَةُ (ایجاب دان قبول).

سکل شرط فد جوالبلی: دشرطکن جوک فد جوال سلم این ملینکن
شرط ملیهت تیدق دشرطکن فدا.

لفظ ایجابش سمرت: ”أَسْلَمْتُ إِلَيْكَ كَذَا فِي كَذَا“. ارتیش:
”سای سرهکن کفد اندا سکین (دوءیت) انتوق بکین ۲“. جواب اوله
فنریمما فسانن (قبول) ”قَبِلْتُ“. ارتیش: ”سای تریمما“.

اتو دغن عبادة یغلاءین: ”سای سرهکن کفد اندا واغ امفت فوله
رئمکیت این انتوق دافتکن سای دوا هیلا کاین سترا سیام ورن
اوئو“. جواب فنریمما فسانن: ”سای تریمما“. دان ای فون قبض
امفت فوله رئمکیت ایت، لفسر ایت بوله ای باوا بارغ ایت تروس اتو
برتغکوه دغن سوات ماس.

دشرطکن فد بارئیع دفسن ایت لیم شرط:

فرتام: بارغ ایت بوله دکتھوی دغن صیفتش مئیکوت کھندق
فمسن سکیرا ۲ تیدق دصیفتکن دغن صیغه یغ جارغ ددافاتی سمرت
لوء، یغبسر اتو جاریه دغن ادیقش اتو دغن انقش جیک دمکین
بباد صح سلم.

کدوا: بارغ ایت بوکن درفد جنیس یغبرچمفور دغن جنیس
یغلاءین سکیرا ۲ تیدق دافت دفیسهکن جیک هندق دکتھویکن
حز، ۲۰ سمرت هرئسه، مَعْجُون دان لاءین ۲، جیک دمکین تیاد صح
سلم

کتیک: بارغ ایت بوکن درفد جنیس مکانن دماسق دغن افي
اومفام داکیع جیک هندق دماکن کنا گولای، اتو دکوریغ اتو دفعکغ
جیک دمکین تیدق صح سلم، کچوالی جیک بارغ ایت دباکر اتو
دفانسکن انتوق هندق ممبیداکن انتارا ساتو دغن یغلاءین ایت تیدق

مغاف سڤرت دفانسكن سارغ لباه انتوق مڤاسيفكن مادو دڤن
ليلينش يڤدمكين ايت صڤ سلم.

كأمفت: بارغ ايت بوكن درفد بارغ يڤاد ددهافن مات مالهن اي
هوئڤ يعني تيدق اد دتمفت عقد چوما دصيفتكن سهاج دالم تڤكوئن
فنريما فسانن، مك جيڪ دتننوكن كڤد فنريما فسانن سڤرت كئان:
’’ساي فسن كڤد اندا كآين اين دڤن واغ دوا فوله رڤڤيت اين‘‘
جوابن: ’’ساي تريما‘‘، تيدڤله جادي سلم دان تيدق جادي جوالبلي
يڤدمكين عقد ايت تيدق صڤ.

كليم: بوكن بارغ ايت درفد تمفت يڤ تيدق ككل اډان سڤرت
سكجف اد دان سكجف فوتس. كالو فمسن بركات: ’’ساي فسن
كڤد اندا دڤن سڤوله رڤڤيت اين انتوق دافتكن ساي ليم كيلو
كورما كمڤوڤ بدر‘‘. جواب فنريما فسانن: ’’ساي تريما‘‘، نسچاي
تيدق صڤ كران كمڤوڤ ايت سبواه كمڤوڤ يڤ كچيل بوله جادي
فوتس اډان دڤن سبب بنچان.

اداله دتسكن لاکي يآيت فد بارڤيڤ دفسن ايت سلاءين درفد
جنيسن دان ماچمن:—

ڤرتام: هندڤله دصيفتكن دڤن صيفه يڤبوله جادي هرگاڤ
برلاءين ۲ سڤرت سلم سهيا هندڤله دسبوتكن لاکي ۲، ڤرمڤوان، عمور
لبه كورغ، تيڤڤي، رنده، سدرهان دان ورنان. دمكين جوا فد لمبو،
كمبيڤ دان لاءين ۲.

كدوا: دسبوتكن ڤدرن دڤن سوکاتن اتو تيمباڤن اتو بيلانن.

كتيڪ: سبوتكن ماس يڤبوله دافت دتريما بارغ ايت سڤرت
سبولن اتو ساومڤمان فد سلم يڤد تڤكوهكن. مك جيڪ دتڤكوهكن
مسان دڤن داتڤ زيد اومڤمان تيدق صڤ سلم ايت كران تيناد
دكتهويكن بيلامسان اي داتڤ.

كأمفت: هندڤله بارغ ايت موجود (اد) فد غالبن اڤبيل دكهندڤكن.
مك جيڪ دفسن سسوات بارغ يڤ تيدق بوله اد كتيڪ دكهندڤكن
فد غالبن سڤرت بواه كروما جنيسن رطبا كتيڪ موسيم سجوق تيناداله
صڤ سلم ايت.

کليم: دسپوتکن تمفت منريما بارغ ايت جيک تمفت اي برعقد
ايت تيندق لايق جادي تمفت منريما سفرت تغه لاءوت اتو دالم هوتن
اتو هندق فرکي کتمفت ايت کنا بلنجا.

کأنم: دکتهويکې قدر هرکاڅ، جنيسڅ دان صيفتن يڅ ددالم
تغکوڅن اتو دليهتن جيک هرک ايت اد دتننوکن.

کتوجه: اد قبض انتارا فمسن دان فنريما فسانن فد هرک دالم
تمفت عقد سبلوم کدواڅ برفيسه، مک جيک برفيسه کدواڅ سبلوم
تريمان هرک ايت نسچاي باطل عقدن.

سکيراڅ دتريما سفاروه دان يڅ سفاروه لاکي بلوم دتريما اد
دوا فندافت علماء، اد مڅتاکن تا صبح سموا سکالي، منکل سسته
علماء يغلأين برفندافت صبح فد يڅ باقي، قول اين لبه دکت دڅن
يغسبنر.

يڅ دمقصودکن دڅن قبض ايت اياله قبض حقيقي. مک جيک
فمسن ايت میندهکن (حوالهکن) هرک ايت کفد اورغ لاین دان
دتريما اولهڅ دالم تمفت عقد ايت جوک نسچاي تيدق ممدای کران
حواله ايت بوکن قبض حقيقي.

کلافن: بهوا عقد سلم ايت تيدق بوله دماسوقکن کدالمڅ خیار
شرط کران هرکاڅ تيدق بوله دتغکوھکن تتافي بوله خیار مجلس.

بَابُ الْقَرْضِ

89. فرکتان الْقَرْضُ يڅ دکوناکن دڅن معنا الْإِقْرَاضُ دسيني اصل
معناڅ فد لفة فوتغ اتو موتغ.

معناڅ فد شرع ميليقکن سسوات بندا کفد سسنورغ دڅن شرط
دکمباليکن باليق ساومفماڅ.

جادي ساوله ۲ فيوتغ ايت موتوغ سبهاکين درفد هرتاڅ انتوق
دبري کفد يغبرهوتغ.

مقصودن دسيني اياله ممبري هوتغ کفد اورغ سام اد هوتغ دوءيت
اتو هوتغ بارغ، دالم بهاس ملايو بياسڅ هوتغ ايت دکوناکن فد

دوءیت اتو واغ، دان فد بارغ دسبوت فینجمن علی کل حال کدوا ۲۱
ماسوق دالم باب این.

مبری هوتغ اتو دغن عبارة یغلا، ین فینجمن اورغ دوءیت اتو
بارغ ایت حکم سنه^(۱) کران عمالن ایت منولغ اتو مریغنکن
کسوسهن دان دریتان اورغ.

حکم سنه ایت سکیرا ۲ اورثیغ هندق برهوتغ ایت بلوم سمفی
کسوسهن کتاهف ترفقسا (سائت برحاجه)، جیک دمکین ادا
واجب دبری هوتغ. سبالیقش فول حرام دهوتغن اورثیغ تیدق
ترفقسا جیک دکتهوی تیاد هارفن دافت بالیق هوتغ ایت، دمکین
جوا جیک دکتهوی اتو دسغک (ظن) دکوناکن هوتغ ایت کران
معصیه.

ولو ماچم مان فون فد اورثیغ ترفقسا یغتیاد هارفن دافت بالیق
ایت حکم هاروس دهوتغن.

حاصیلله بری هوتغ ایت دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوتغ "أَقْرَضْتُكَ هَذَا". ارتین: ساي هوتغن کفد اندا بندا این
(سراتوس رثمکیت این اتو سفوله کیلو برس این) دغن اندا
کمالیکن بالیق کفد ساي ساومفمان اتو کنتین، اتو کتاش
"مَلِكُكُمُ" ارتین: ساي میلیککن اندا بندا این دغن اندا کمالیکن
بالیق ساومفمان. اتو کتاش "خُذْهُ بِمِثْلِهِ" ارتین: امبیلله این دان
بالیقکن کنتین.

جواب اوله یغبر هوتغ: "أَقْرَضْتُه" ارتین: دغن واغ ایت اتو دغن
بارغ ایت تله ترهوتغله ساي، اتو کتاش "قَبِلْتُ قَرْضَهُ" ارتین:
ساي تریماله واغ ایت اتو بارغ ایت سباگی هوتغ.

(۱) دالم حدیث مسلم نبی صلی الله علیه وسلم برسد: "مَنْ قَسَّ عَلَى أَخِيهِ قَرْضًا مِنْ كَرْبِ الدُّنْيَا قَسَّ اللَّهُ رُزْقَهُ مِنْ كَرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَالَّذِي كَفَى الْقَبْرَ مَا دَامَ الْقَبْرُ فِي قَوْلٍ آخِيهِ". ارتین: بارلجاف ملنکن سانو
کوسهن سوداران دغد بیراف کوسهن دنیا نجا ی الله تعالی لسن سانو کوسهن دغد بیراف کوسهن
له هاری قیامه. الله ستنیاس منولغ صبان سلاکری عیب ایت منولغ سوداران

برکات ستغه علماء دالم مسأله هوتغ این تیاد دشرطکن ایجاب
دان قبول کران قیاس اتس مسأله جوال معاطاة.

دشرطکن فیوتغ ایت هندقله ای اورغیغ لایق مغوروس اتو
مغکوناکن هرتار دغن تیدق کنا تکه (تیدق بیغکرافسی) دان دغن
کهندقر تیاد دققنا اوله سیاف ۲.

بارغیغ دهوتغن ایت شرطن ایاله تیاف ۲ بارغیغ صح دبوات
جوال سلم، منکل بارغیغ تیاد بوله دبوات جوال سلم تیدق هاروس
دهوتغن کران بارغیغ تا تئو صیفتن اتو یغ جارغ اداځ تا دافت
اتو سوسه هندق مولغن بالیق ساومفماځ.

افیل تله دتریم اوله یغبرهوتغ بارغ اتو واغ ایت جادیله ای
میلیکن یغمان دلولسکن ای مغکوناکن دغن سکهندق هاتین، تتافی
فیوتغ اد حق بوله مناریق بالیق جیک تیاد برگنتوغ دغن حق
یغلاءین. مک جیک اد برگنتوغ دغن حق یغلاءین سمرت کادای
(سوده دکادین) اتو سوده دجادیکن مکاتب (فد سهیا) دان لاین ۲
تیاداله فیوتغ ایت بوله مناریق بالیق.

واجب دبایر هوتغ ایت مشیکوت سبراف بایق یغدفینجم جیک
فد بارغیغ اد اوامفماځ هندقله دبایر دغن ساومفماځ دان جیک
بارغیغ اد نیلاین هندقله دبایر دغن یغ سام روفان، دان کات
ستغه علماء دبایر دغن هرک نیلاین ایت.

سکیران یغ برهوتغ ایت ممبایر دنکری لاین درفد تمفت ای
مغمبیل هوتغ (دنکری لاین دري نکری تمفت ای مینجم) جیک هندق
میندهکن بارغ یغ دغولخ کنکری ایت کنا بلنجا هندقله فیوتغ
منتوت هرک متاواغ نکری تمفت فینجامن.

هاروس باکی فیوتغ مغکوناکن فائده یغدبری اوله یغبرهوتغ
سمرت بایر بالیق دغن لبیه فد بیلاځن اتو فد صیفتن سمرت لبه مولیق
درفد بارغیغ دفینجم دغن تیاد دشرطکن فد ماس برعقد وقت
مینجم کران سبدا نبی صلی الله علیه وسلم 'إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحْسَنُكُمْ
قَضَاءً' ارتین: اورغیغ بایک ۲ درفد کامو ایاله اورغیغ لبه ایلوق

مباير هوتغ. تباد مکروه اي منريما يڅ لبه ايت سام جوک تباد
مکروه منريما هديه درفد يڅبر هوتغ سکاليفون درفد جنيس بارغ ربا
سفرت امس دان لاءين ۲.

يڅ سبئرڼ فيوتغ منريما يڅ لبه ايت دڅن تباد برلفظ مالهن اي
برلاکو سچارا ايکوتن يآيت سام ماچم هديه سهاج.
سباليقڻ جيک يڅبر هوتغ ايت مباير دڅن لبه دان مندعوا بهوا اي
سڅک ايتوله هوتغڻ يڅسبئر کناله اي برسومفه لفس ايت اي بوله
منتأ باليق اف يغلبيه ايت.

اد فون هوتغ دڅن شرط دالم عقد اد فائده انتوق فيوتغ حکمڻ
عقد ايت فاسد دان جادي ربا (بکيمان تله دپتاکن دالم باب ربا).
ستغه درفدان (درفد ربا) بري هوتغ دڅن شرط سيوا بارڅڻ
(بارغ فيوتغ) دڅن سيوا يڅ مهل اتو بلي بارڅڻ دڅن هرک يڅ مهل
يغدمکين ايت حرام دڅن اجماع جيک دشرطکن دالم عقد. کالو تباد
دشرط حکمڻ مکروه دسيسې مذهب کيت شافعي دان حرام دسيسې
مذهب يغللئين. هاروس دلاکوکن هوتغ دڅن شرط اد کاداي اتو اد
اورغ منجامين اتو اد سقسي (اينله يڅ بايق برلاکو فد ماس
سکارغ).

دمکينله سدوتن درفد کتاب اعانة الطالبين جزء 3 موک 53.

باب الرهن

90. فرکتان الرهن ايت فد لغة معناه تتف، تنغ دان فد شرع
معناه مثکاديکن هرت بوات چاکران هوتغ ^(۱)
اداله تندا کفرچيان دالم بهاکين حقوق ايت تيک فرکارا:
فرتام سقسي، کدوا کادي دان کتيک جامين. سقسي انتوق
مغيلقکن درفد ايڅکر، کادي انتوق مغيلقکن درفد تا برباير دان
جامين انتوق مغيلقکن درفد کفغان اتو بيڅکراف.

(۱) سلفداران سلوم اجماع اياه فرمان تومن: "الرهن قَبْضَةٌ" سورة البقرة آية 283. ارنين: سکيران کامر
دالم مسافر تپدق حالت اورغ منوليسکن هوتغ انتبارا کامر مندقله اد چاکران بشدفکغ.

جيك هوتغ تيدق دباير اتو تيدق دسمفر ناكن مك بارغ چاگران
ايت بولله دجوال دان هر كاڻ انتوق منجلسكن هوتغ.

روكن گادي ايت امفت فركارا:
فرتام: بارغ اتو هرت يقدجاديكن چاگران (دسبوت مرهون).
كدوا: سبب داداكن چاگران (دسبوت مرهون به).
كتيك: صيغة يآيت ايجاب دان قبول.
كامفت: كدوا ۲ يغير عقد دسبوت راهن (يغ مڭكادي) دان مرتهن
(فمڭ گاديان).

تيف ۲ بارغ اتو بندا يغ هاروس دجوال هاروسله دجاديكن
چاگران. مك تيدق صبح هوتغ دجاديكن چاگران كران سوكر هندق
مندافتكنش باليق، دمكين جوا منفعة سسوات بارغ تيدق صبح
دجاديكن چاگران كران تيدق اد كفرچيان سبب بوله بناس. دمكين
جوا تيدق صبح دجاديكن چاگران بارمغيغ تيدق صبح دجوال سمرت
هرت وقف دان همب مكاتب، تتافي صبح دكاديكن ساهم دري
شريكة.

داداكن چاگران ايت كران برهوتغ، درايت تيدق صبح چاگران
كران بارغ سمرت فينجم كتاب دڭن داداكن چاگران بارغ لاءين، اتو
مناهن هرت يغ درمفسر دڭن اد چاگران بارغ لاءين، اتو امبيل بارغ
اورغ هندق ليهت دهولو سبلوم بلي دڭن چاگر بارغ لاءين اين
سموا تيدق صبح كران بوكن هوتغ.

تياد صبح گادي ملينكن دڭن ايجاب دان قبول سمرت بركات يغ
برهوتغ: ساي گاديكن اين كغد اندا. جواب فيوتغ: ساي تريماله
گاديان ايت.

انتارا ايجاب دان قبول ايت دشرطكن برهوبغ جاشن دسلائي
دڭن فركتان يغ لاءين اتو ديم يغ لام، دان تياد دكنتوغ (تعليق)
دڭن سسوات سمرت جيك سفلان داتغ اتو دوقتوكن سكين ۲ ماس
سمرت سبولن دان لاءين ۲ بكيمان شرط فد جوالبلي.

هاروس باكي يغ مڭكادي رجوع (تاريق باليق) فد گادين يعني
دقنسيل عقدن سبلوم دتريما اوله فمڭ گادي.

مك جيڪ سوده دتريما تياداله بوله دتاريق باليق، كالو
 دالم عقد كادي اد مڃندوڻي شرط يڻ مروكيڪن فمڱڻ كادي
 اتو اورڻيڻ مڱڱادي سفرت تا بوله جوال افيل سمفي تيمفوه هوتڻ،
 اتو منفعة بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڱڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه
 فد بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڱڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه فد بارڻ
 ايت ترماسوق جادي چاڪران تيدقله صح كاديان دالم تيڪ ۲
 مسأله اين، كران دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن تجوان مڱاڱاڪن
 كاديان. دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن كهنڊق عقد كادي كران
 تجوان عقدن بهوا منفعة بارڻ ايت انتوق يڻ مڱڱادي، دان دالم مسأله
 يڻغرتام كران تيدق دكتهوي براف تمباهن ايت بوله جادي اد دان
 بوله جادي تا اد.

اداله شرط اورڻيڻ مڱڱادي دان فمڱڻ كادي اياه اورڻيڻ
 لايق مڱوروس هرتان بكيما فد جوالبلي دان لاءين ۲. مك ولي
 (باف اتو داتوء اتو فمڱڻ وصية) تيدق دلولسڪن مڱڱادي هرت
 كانق ۲ اتو اورڻ كيلا. دان تيدق بوله منريما كادي انتوق كڊواڻ
 (كانق ۲ دان اورڻ كيلا) ملينڪن كران ضرورة (ترفقسا) اتو كران اد
 اونتوڻ يڻ پات بتيڪ ايت بهارو دلولسڪن اي مڱڱاديڪن اتو منريما
 كادي انتوق هوتڻ كران بلنجا مريڪ يڻ فرلو.

اورڻيڻ مڱڱادي (توان بارڻ) هاروس مڱمبيل حاصبل درفد بارڻيڻ
 دڪاديڪن اتو مڱڱوناڪن منفعن يڻ تياد مڱورڻيڪن عين بارڻ ايت
 سفرت تانه دان رومه بوله ددودقكي دان كندران بوله دتوڻيڪن تنافي
 تيدق بوله ممبوات بائونن لاءين داتس تانه ايت دمڪين جوا دتانه
 دڻن تنامن يڻ بوله مڱورڻيڪن هرڪ تانه.

كمدين جيڪ بوله دافت منفعة درفد بارڻيڻ دڪاديڪن ايت دڻن
 تا فايه دباوا باليق كرومه يڻ مڱڱادي اومقام همب يڻ فنڊي
 منجاهيت دان منوليس تيدقله، فايه دكمباليڪن كڦد يڻ مڱڱادي
 (دبيرڪن درومه فمڱڻ كادي). سباليقن جيڪ تيدق بوله دافت
 منفعة (تياد دافت منجاهيت اتو منوليس) كناله دكمباليڪن كڦد يڻ
 مڱڱادي دڻن اد سقسي جيڪ اد تهمه دالم فرمنتان كالي يڻغرتام.

تقدیرڻ بارغ اتو بندا ایت بناس ماس دالم تاغن یغ مځکادي دغن
تیاد تفصیرڻ (کچواینڻ) تیاداله واجب ای مځکنټی.

سلاين درفد منفعة منجاهیت دان منولیس فیہق یغ مځکادي
بوله ستوبهي همب سهیا ایت دان لاین ۲ بواتن یغدتکه دغن اد
ایڏین فمځ کادي تتافي سبلوم دلاکوکن کرج ۲ ایت ای (فمځ
کادي) بوله مناریق بالیق ایڏینڻ ایت سام جوک ماچم حکم اورمځ
مبړي وکاله کفد سسټورغ اد حق مچت وکیلڻ ایت سبلوم ای
میموات اف ۲ کرج.

ستله فمځ کادي مناریق بالیق ایڏینڻ مک سکل فربواتن
یغدلاکوکن اوله یغ مځکادي ایت لغا سموان (تا بوله دفکځ).

تیدق دتکه یغ مځکادي مموات فرکارا انتوق کبایقکن گادیان
سفرت دبکم دان دسلر کولیت انتوق مناھن اتو منچکه درفد فیاکیت.

بلنجا بارغ گادیان ایت سفرت ماکن همب، مکانن کودا دانسباکښ
واجب اتس یغ مځکادي، دان جیک گادیان ایت بوکن دي فوڻ
(سفرت ای فینجم بارغ اورغ لاین) مک بلنجان واجب اتس توان یغ
فوڻ.

بارغ گادیان ایت اداله امانه کفد فمځ کادي، جیک برلاکو
کروسقکن اتو بناس دالم تاغنڻ تیاد واجب اتس مځکنټی، ملینکن
جیک دغن سبب چوایڻ سفرت دتوځمځ کودا اتو دمواتکن اتس بارغ ۲
برت دانسباکښ، کتیک ایت واجبله ای مځکنټی.

جیک فمځ کادي مندعوا بارغ گادیان ایت سوده تیدق اد لاکي
کران تله بناس دغن تیاد میتاکن سبښ یغ پات اتو ترسمبويي
نسچاي دبئرکن چاکفن دغن برسومفه، اتو ای میتاکن سبښ یغ
ترسمبويي سفرت دچوري اورغ اتو میتاکن سبښ یغ پات سفرت
رومه ترباکر یغ دکتهوي اورغ دبئرکن چاکفن ایت دغن سومفه
جوک.

بَابُ شَرِكَةِ

91. فرکتان شرکة ایت بوله دباچ دثن "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" (تیک وجه) فد لفة معنائ برکوئسي. فرکتان این سوده ترکئل فد اورغ ملایو دتولیس دثن شریکه. معنائ فد شرع یأیت عقد یغ منشابتن اد حق دالم سسوات فرکارا باکی دوا اورغ اتو لبه سچارا میلوروه⁽¹⁾ شریکه ایت تربهاکی کفد امفت بهاکین:-

فرتام - شریکه توبه بدان، دسبوت شریکه اَبْدَانْ، یأیت دوا اورغ برکوئسي برسام ۲ بکرج دثن توبه بدائن (دثن تناک برسام) دالم ساتو ۲ فکرجان یغمان اونتوئش بربهاکی دوا، سام اد فکرجان ایت ساتو ماچم سفرت کدواں کرج منجاهیت، اتو برلاین ماچم سفرت سئورغ بکرج منجاهیت دان سئورغ لاکي کرج مومتغ. شریکه این تیدق صح دالم مذهب کیت شافعی کران بوکن برکوئسي هرت، سدغ تناک ایت تیدق سام دان صح دالم مذهب حنفي.

کدوا - شریکه سره، دسبوت شریکه مُفَاوَضَه یأیت دوا اورغ برکوئسي برسام ۲ بکرج دثن توبه بدائن (سام ماچم شریکه اَبْدَانْ) اتو برکوئسي برسام ۲ مغلوارکن واغ (سام ماچم شریکه عنان) بکرج برسام ۲ منکل اونتوغ سام ۲ مندافت دان روکي سام ۲ منعکوغ. شریکه این تیدق صح جوک دالم مذهب کیت شافعی کران تیدق سایمبغ تناک کدواں ایت دان صح دالم مذهب حنفي. کتیک - شریکه بقساوان اتو اورغ کنمآن، دسبوت شریکه وجوه⁽²⁾ یأیت سفرت سئورغ برنام جمیل مبلي بارغ، کتاکنله

(1) سلفوران معلوم اجاع اماله حدیث الثالب بن یزید سئورغ یغ برکوئسي دثن نبی صلی الله علیه وسلم معلوم داوتوس منجادی رسول یغمان ای (الثالب) برکمک دثن فرکوئسين ایت سلفس نبی داوتوس منجادی رسول یغمان الفاع جز. 3 موك 96.

(2) فرکتان وَجُوْه ایت دابیل ددله فرکتان وَجَاهَه معنائ کنمآن اتو کبیران. مقصودن اورغ کنمآن اتو اورغ بر. بوکن دابیل ددله فرکتان وَجَه یغیرمنا موك. یغیرمی جز. 3 موك 97.

سفرت کتاب برهرک سربو رښکیت، دان سئورغ لاکي برنام
 جلیل مېلي بارغ سفرت کاین برهرک سربو رښکیت کمدین
 دچنتومکن کدوا ۲ بارغ ایت سچارا برکوښي لفس ایت کدوا ۲ن
 برسام ۲ منجوالکن کدوا جنیس بارغ ایت دان براف اونتوښ
 دېهاکي دوا.

اتو سفرت سئورغ کنمان برنام جمیل امبیل بارغ درفد اورغ
 لاین ایتس تشکوښ (سچارا اودر) دان دبریکنش کفد سئورغ یغتیا
 کنمان برنام جلیل سچارا برکوښي سفای منجوالکن بارغ ایت دان
 براف اونتوښ دېهاکي دوا.

اتو سفرت سئورغ کنمان دماسوقکن نامش کدالم شریکه سچارا
 شیر کوسخ انتوق مځکوناکن نماش سهاج دان دافت اونتوښ برسام.
 مک شریکه وجوه این تیدق صبح جوک کران تیدق اد کوښي دښ
 مغلوارکن واغ ۲ یغمان تیدق سوپی درفد ایلت مځیلت.

کامفت - شریکه کلیکیر (ماچم کلیکیر فد هیدوښ لمبو) دسبوت
 شریکه عنان یأیت دوا اورغ برکوښي برسام ۲ مغلوارکن مودل
 منجالنکن سسوات فرنیکان دښ شکل شرط ۲ن دان روکن ۲ن. شریکه
 اینله یغ صبح.

روکن شرکه عنان لیم فرکارا. فرتام: یغبرعقد فیهق یغفرتام.
 کدوا یغبرعقد فیهق کدوا. کتیک: فرکارا یغبرعقدکن (معقود
 علیه) کامفت: کرج (فروجیق). دان کلیم: صیغه.

دشرطکن فد کدوا ۲ یغبرعقد هندقله مریک یغ لایق بروکیل دان
 مسحادي وکیل. کران تیغ ۲ درفد کدوا منجادي وکیل کفد
 کاوس سکالیفور ای اورغ بوت.

دشرطکن فد فرکارا یغبرعقدکن یأیت مودل هندقله ای درفد
 هرت یغاد فربنديښ ساومفماش سفرت واغ رښکیت، تیدق صبح
 هرت یغدیلاي سفرت کاین دان بناتڅ دان اد ایډین دري ساله سئورغ
 درفد کدوا کفد تولس فد منجوال دان مېلي، منکل مودل ایت
 عندقله برچمفور سېلوم عقد سکیرا ۲ تیاد بیدا انتارا کدوا
 حادي ماچم هرت یغ ساتو مېلوروه دښ تیدق دشرطکن سام باپق

مالهن منوروت قدر ماسيخ ۲، تنتغ اولتوغ اتو روکي مغيکو تله قدر ماسيخ ۲ ايت جوک.

دشرطکن فد صيغه يايت لفظ يغ منجوق اد کايدنين فد برنياک درايت تيدق مهادا دغن کات "کيت سوده برشريکه" سهاج بهکن هندقله دسبوت "دالم فرنيکان" سمرت ممبوات رومه اين دانسباکيش.

دشرطکن فد کرج (فروجيق) هندقله اي اد مصلحه بوله دجوال دغن توني دان دغن متاواغ نکري. تيدق دجوال دغن هرک يغ موره سدغ اد اورغ مناور لبه تيغکي درفد هرک يغ هندق دجوال. تيدق بوله دجوال دغن برهوتغ دان تا بوله دغن متاواغ نکري لاءين، تيدق بوله دجوال دغن روکي يغ بايق دان جائن دباوا بلاير (جيك بارغ ايت بوله دباوا بلاير) کلاين نکري، تيدق بوله دبيري کفد اورغ منولخ کرج دغن فرچوما، سموان ايت تا بوله دغن تياد ايدنين کاون سکوئسي.

هاروس باکي تيف ۲ درفد دوا اورغ يغ برشريکه ايت فسح (قنسيل) عقدن (فچه کوئسي) فد سبارغ ماس بيللا ۲ سوک. افبيل کدوان تله ممنسوخن عقدن ترفچتله کدوان دري برکواس فد منجوال اتو بمبلي بارغ شريکه. سباليقن جيك سئورغ سهاج برکات: ساي فچه اندا درفد شريکه اين اتو اندا تيدق بوله برکواس فد بهاکين ساي تياداله ترفچت اورثيغ ممچت ايت مالهن اي بوله برکواس فد بهاکين کاون يغ دفچتن ايت.

دانلاکي ترفسخ شريکه دغن سبب ماتي ساله سئورغن اتو کيلا اتو فيتم يغ قوات.

دالم فرکوئسين اين جيك برلاکو کاونتوئن اتو کروکين کناله دکيرا منوروت قدر مودل ماسيخ ۲، جيك کدوان سام ۲ بکرج تيبلا ۲ دشرطکن دغن لاءين درفد ايت نسچاي بناس عقدن کتيک ايت ماسيخ ۲ ترحق اوفه کرج سهاج، سکل جوالبليش صح کران اد ايدنين. بارغ شريکه دالم تاغن ساله سئورغ يغ برکوئسي ايت سبباکي امانه جيك اي مندعوا سوده دفولغکن کفد تولنن اتو مندعوا روکي بکين ۲ اتو بناس بکين ۲ نسچاي دبئرکن چاکفش دغن سومفهن.

تتافي جيڪ اي مندعو بناسن دڻن سبب يڄ پات سفرت تر باکر
 فد حال تيدق اد اورڻيڄ تاهو ڪنالہ اي مڀاوا سقسي يڄ منرڻمکن
 سبب ايت، لفس ايت بهارو دبئرکن دي دڻن برسومفه اتس بناسن.

سکيراڻ برلاکو فرسليسيهن انتارا ڪدواڻ بکيمان برايكوت:۔

(ا) ڪات ڪاون يڄ بارغ اد فد دي: بارغ اين ساي فوڻ. ڪات
 تولنڻ: بارغ ايت شريڪه فوڻ. اتو ڪتاڻ بارغ ايت شريڪه فوڻ.
 دان ڪات تولنڻ: بارغ ايت ساي فوڻ.

ڪدواڻ ۲ مسالہ اين حڪمڻ دبئرکن چاڪف اورڻيڄ بارغ ايت فداڻ
 دڻن سومفه.

(ب) ڪات ڪاون يڄ بارغ ايت اد فد دي: ڪيت سوده بر بهاگي
 جادي اف يڄاد فد ساي اين ساي فوڻ. ڪات تولنڻ: بوکن مالهن
 بارڻيڄ اد فد توان ايت شريڪت فوڻ.

دالم مسالہ اين حڪمڻ دبئرکن چاڪف ڪاون يڄ مڀنته ايت دڻن
 سومفهڻ ڪران اصل بلوم بر بهاگي.

(ت) جيڪ سڻورغ درفد ڪدواڻ مڀلي سوات بارغ، ڪتاڻ: ساي
 بلي ايت انتوق شريڪه اتو انتوق ساي، ڪاونڻ مندوستاڪن تيدق
 فرچاي. حڪمڻ دبئرکن چاڪف يڄ مڀلي ڪران دي لڀه تاهو قصد
 دالم هاتيش.

بَابُ وَكَالَهُ

92 فرڪتاڻ وڪالہ بولہ دڀاچ دڻن ”وَكَالَهُ“ اتو ”وَكَالَهُ“
 (دوا وجه). معناڻ فد لغه سراهن سفرت تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ يعني
 ساي سرهڪن فرڪارا ساي ڪفد الله.

معناڻ فد شرع يآيت سسڻورغ مڀرهڪن فڪرچاڻ يڄ اي بولہ
 ڪرچاڪن دڻن سنديري، فرڪارا يڄ منريما ڪنتي ڪفد اورغ لاءِ اين
 سفاي مڀرچاڪنڻ دالم ماس هيڊوفڻ^(۱)

۱. سداراڻن فرڄاڻن نومڻ ”قَاتَبْتُمَا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا“ ۔ سورة النساء، آية 34. تجواڻن لڀڪورغ:
 حڪ ڪدواڻ سوامي اسري ردڪيل تا هندق ربڀاڪ، ملڪ هندقلہ ڪامو اعڪت وڪيل درفد ڪلوارڪ سوامي
 مان وڪل درڀہ ڪلوارڪ اسني

بيلا دسبوت ”فرکارا یغ منریما کنتی“ تیدقله ترماسوق سمبیغ
دان فواس.

اورثیغ مپره دسبوت ”مَوَکَل“، اورثیغ منریما سراهن دسبوت
”وَکِیَل“، منکل فربواتن مپره دسبوت ”وَکَالَه“.
تيف ۲ فرکارا یغ مانسی هاروس مفرجاکن دثن سندیری
هاروسله فرکارا ایت دوکیلکن کفد اورغ لاین، اتو ای منجادی
وکیل فول درفد اورغ لاین ایت.

روکن وکاله ایت امفت فرکارا:

فرتام: اورثیغ مبري وکاله (مَوَکَل).
کدوا: اورثیغ مکن وکاله (وَکِیَل).
کتیک: بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَل عَلَیْه).
کامفت: صیغه (لفظ ایجاب دان قبول).

شرط اورثیغ مبري وکیل ایت هندقله ای صح مفرجاکن بندا
اتو فرکارا یغ دوکیلکن ایت دثن میلیکن اتو دثن ولایهش. مک
تیدقله صح وکاله کافق ۲، اورغ کیلا دان اورغ فیتم، دان تیاد
صح اورغ فرمفوان دان اورثیغ ددالم احرام (محرم حج اتو عمره اتو
مطلق) بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن کدواش (سلما دالم
احرام) کران کدواش ایت تیاد صح مفرجاکن عقد نکاح دثن سندیری.
تتافي اورغ فرمفوان جیک مبري ایذین کفد ولیش انتوق منکاح
اکندي دثن مگوناکن فرکتان وکیل سفرت کتان: سای وکیلکن
اندا فد معاوینکن سای، نسچای صح کهوینش کران فد حقیقتش ایت
بوکن وکاله مالهن ایت مغدوئي معنا مبري ایذین کفد ولیش ایت.
منکل ولي فول دلولسکن ای بروکیل دالم حق مولیهش (سفرت اتق
چچو دان لاین)

اد فون اورغ بوت دکچوالیکن درفد قاعده یغ ترسبوت، مک صح
ای بروکیل فد جوالبلي سکالیفون ای تیاد صح مفرجاکنش دثن
سندیری کران ضرورة.

شرط فد وکیل هندقله دتعیینکن دي (اورثیغ ترنتو) دان
 اي صح برکواس فد بارثیغ دوکیلکن کفدان، مک جیک تیاد
 برکواس اي فد بارغ ایت تیاداله صح اي منجادي وکیل، کران بیلا
 سئورغ ایت تیاد برکواس فد بارغ ایت دثن سندیري لبه اوتام
 تیاد صح فد بارغ اورغ لاین. جکالو سئورغ برکات کفد دوا اورغ،
 ساي جادیکن ساله سئورغ درفد اندا وکیل ساي نسچاي تیاد صح.
 دان تیاد صح منجادي وکیل اوله کانتق ۲. اورغ کیلا دان یغ فیتم،
 دمکین جوا فرمفوان فد عقد نکاح. دان تیاد صح اوله اورثیغ ددالم
 احرام فد معقدکن نکاح اورغ لاین سلما اي ددالم احرام.

شرط فد بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَلٌ فِیْهِ) بهوا بندا
 اتو فرکارا ایت میلک اتو حق مطلق باکي اورثیغ بروکیل، مک
 تیدق صح بروکیل فد منجوالکن سسوات یغ لاکی اکن دمیلکث دان
 منطلاقکن فرمفوان یغ بلوم دکهوینش. کچوالي اتس جالن ایکوت
 باکي بندا یغدمیلکث، مک صح بروکیل دثن منجوال بندا
 یغدمیلکي دان دبلیکن دثن هرک بندا ایت بکین ۲ بارغ لاین.
 فرکتان یغ دکاریس دباوهر ایت ایکوتن باکي بندا یغ دمیلک.

دانلاکي دشرطکن بندا اتو فرکارا ایت منریما کنتي (بوله
 دکنتي اورغ لاین مخرجاکن) بکیما تله دپتاکن داول باب. یغدمکین
 صحله بروکیل فد تیغ ۲ عقد سمرت جوالبلي، هیبه، فسح،
 نکاح، مولغکن بالیق بارثیغ چاچت دالم جوالبلي، منریما بالیق
 بارغ سمرت ایت، مندعوا، منجواب، دعوان سام اد فیهق سبله
 برستوجو اتو تیدق. دان صح بروکیل فد میلک سسوات یغ هاروس
 سمرت مغهیدوفکن تانه یغ تربیار، بربورو دان مغمبیل کایو کران
 کرج ۲ ایت سموان جادي سبب باکي میلک بندا ۲ ایت کفد موکل.
 این دثن شرط جیک دکرچاکن دثن قصد انتوق موکل تتافي جیک
 اي (وکیل) مخرجاکن دثن قصد انتوق دیریث دان انتوق موکل
 جاديله بندا ایت حق برسکوتو انتارا کدوان.

دانلاکي صح بروکیل فد مپفرناکن حق بالسن سیقسا یغته
 دایدینکن اوله فرینته نکري، سمرت بمونه بالسن (قصاص)، حد
 منودوه، حد زنا دان حد مینوم ارق.

تيدق دلولسكن بروكيل فد اقرار سمرت بركات كقد سنورغ
ساي وكيلكن اندا ممبوات اقرار (فهاكوان) كنتي درفد ساي ممتاكن
اد بگين ۲ بارغ انتوق سفان فد ساي، كران يقدمكن ايت سباكي
فرخبران ممتاكن اد حق سهاج تباداله صح سام ماچم شهاده (تيدق
صح وكيل جادي سقسي).

دمكين جوا تيدق صح بروكيل فد مومتوتكن بارغ اورثميغ
چيچير اتو ترتيغكل، سچارا عموم دان فد عبادة سمرت سمبهيغ
كچوالي حج دان عمره، مبري زكاة، ممبليه قربان، عقيقه دان
ساومفمان.

دان جو ك تيدق صح بروكيل فد شهاده (فرسقسيان)، ايلاء، لعان،
برسومفه، ظهار، نذر دان تعليق طلاق.

دانلاكي دشرطكن فد بندا يقدوكيلكن ايت هندقله اي معلوم
(دكتهوي بارثن) سكاليفون سچارا سفونتن اومفام كات موكل ساي
وكيلكن اندا فد منجوال سكل هرت ساي اتو مردهيكاكن سكلين
همب ساي. سكاليفون تياد معلوم سكل هرتاڻ دان سكلين همباڻ
ايت صح جو ك.

تتافي تيدق صح وكاله كالو دكتاڻ: ساي وكيلكن اندا فد سموا
كرج ساي اتو ممبليكن تيف ۲ فركارا يغ سديكيت اتو تيف ۲ فركارا
يغ بايق.

واجب دپتاكن جنيس بندا يقدوكيلكن سمرت بلي كريتا هندقله
دترممكن كريتا بواتن جرمن اتو بواتن جفون، نام جنيس دان
لاءين ۲ يغبرسغكوت فاوت دڭڭڭڭ، اتو سمرت بلي رومه هندقله دپتاكن
تمفتن دان نام جالڻ دڭڭڭڭ تياد واجب ممتاكن هرگاڻ.

دشرطكن اد لفظ يغ مننجوق كقد كريضان موكل اتو كنتيڻ سمرت
دكتاڻ: ساي وكيلكن اندا فد بگين ۲، اتو ساي سرهكن فركارا
ايت كقد اندا، اتو ساي جاديكن اندا كنتي درفد ساي فد بندا ايت اتو
انداله وكيل ساي دالم فركارا ايت، اتو اندا جوالله بارغ ايت.
سمواڻ ايت مننجوقكن كقد ايدين. اد فون وكيل تيدق دشرطكن
منريما (قبول) چوما شرطن جاڻن منولق سهاج. دان جيڪ دقبولڻ
لبه ايلوق دان قبولڻ فول تيدق دشرطكن برسنگرا بكيمان عقد
يغلاءين ۲.

سباليقرن جيڪ اي منولق سڦرت ڪٿاڻ: ساي تيدق تريما اتو ساي
تا هندق بوات، باطلله وڪاله ايت.

صح دوقتوڪن وڪاله ايت سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا فد
مبواتڪن ڪرج اين هڻڪ بولن رجب اومفماڻ، دان صح دتعلیقڪن
ڪواسڻ دڻن ماس سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا سڪارغ فد
منجوالڪن بارغ بکين ۲ دالم بولن رجب (جائڻ جوال سڪارغ)، تتافي
تيدق صح دتعلیقڪن وڪاله ايت سنديري سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن
اندا ننتي بيلا سمفي بولن رجب.

وَكَالَهُ مُطْلَقَةً

وڪاله ايت دوا ماچم فرتام وَكَالَهُ مُطْلَقٌ (عموم). ڪدوا وڪاله مقيد
(دنتتوڪن) مڪ وڪيل تيدق هاروس منجوال سسوات بارغ اتو
مبليش دڻن وڪاله مطلق ملينڪن دڻن اد تيڪ شرط:

فرتام - دڻن هرڪ فاسران سماس ايتفون شرطن تيدق اد
اورڻمئڇ هندق مبلي لبه درفداڻ.

ڪدوا - جوالن ايت توني، تيدق بوله اي جوال دڻن برتڳوه
اتو دڻن روڪي يڻ بايق.

ڪتيڪ - دڻن متاواغ ٺڪري دمان تمفت برلاڪوڻ جوالن ايت.
نيدق ڪيرا تمفت بروڪيل.

مڪ جيڪ تيدق دتوروتي شرط ايت سدغ بارغ يغدجوال تله
دسره ڪفد فمبلي ڪناله وڪيل ايت منڱوڳ هرگاڻ ڪران ڪچواينڻ.
دان جيڪ بلوم دسره ڪناله اي ممولڱڪن باليق بارغ ايت ڪفد موڪلڻ
اتو دجوال سمولا دڻن مڱيڪوت شرط ۲ يڻ تيڪ دڻن ايڏين يڻاد ايت.
سڪيراڻ موڪل مبنرڪن دجوال دڻن برتڳوه يغدنتتوڪن مساڻ
اومفام سبولن ڪمڻ ترغ پات ايڪوت سهاج ماس ايت، تتافي جيڪ
تيدق دنتتوڪن مساڻ (سڦرت ڪٿاڻ بوله جوال برتڳوه سهاج) ڪناله
ايڪوت ماس يڻ بياس فد عادة دالم حال ساومفام ايت.

جڪالو موڪل برڪات: جوالله بارغ اين دڻن براف سوڪ اندا
يڻ هڏا يڱم شئت) هاروس وڪيل منجوال دڻن روڪي سڪاليفون

باق روکښ، تتافي تيدق هاروس دجوال دښن برتځکوه دان تياد
هاروس دجوال دښن متاواغ نکري لاءين.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن اف يځ اندا سوک
(بِمَا شِئْت) اتو اف يځ اندا فيکر فاتوت (بِمَا تَرَاه)، هاروس وکیل
منجوال دښن متاواغ نکري لاءين تيدق هاروس دجوال دښن روکي اتو
برتځکوه.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن ماچم مان چارا ادا
کهندق (بِکَيْفِ شِئْت) هاروس وکیل ايت منجوال دښن برتځکوه،
تيدق هاروس دجوال دښن روکي يځ بايق دان تياد هاروس دښن مات
واغ نکري لاءين.

دالم بهاس عرب فرکتان ”کَم“ (براف) ايت منجوق کفد
بيلاښن يځ بايق دان بيلاښن يځ سديکيت.

فرکتان ”مَا“ (اف) ايت منجوق کفد جنيس.

فرکتان ”کَيْف“ (مان ۲ چارا) منجوق کفد کادان ترماسوقله
جوال توني دان برتځکوه.

وکیل يځ دوکیلکن کفدان سفای منجوال سسوات بارغ تيدق
هاروس اي جوال بارغ ايت انتوق ديريښ سنديري، اتو انتوق انقش
يځ کچيل اتو انتوق اورغ کيلا اتو انتوق اورغ دښو يځ ممبذير کران
اد. تهمه مغمبيل اونتوغ اتو فائده ديري، سکاليفون اد ايدين درفد
موکل فد يغمکين ايت، تتافي صح اي جوال انتوق بفان دان انتوق
انقش يځ سوده بالغ لاکي رشيد (تيدق بودوه).

وکیل افبيل تله منجوال بارغ يځ دوکیلکن کفدان اي اد حق
منريما هرک توني بارغ يځ دجوالن ايت دان بوله اي ميرهکن بارغ
جوالن کفد فمبلي. دمکين جوا اي بوله ميرهکن بارغ ايت کفد
فمبلي جيک هرک ايت دتځکوهکن تتافي اي تياد هاروس منريما
هرک افبيل سمفي تيمفوهرن ملينکن دښن اد ايدين بهارو درفد
موکل.

وکیل یغ دوکیلکن کفداښ سفای مېلې سسوات بارغ تیاداله
 سیکیا ای مېلې بارغ یغ چاچت، کران فد بیاس قضا مېلې ایت میمغ
 برکهندقکن بارغ یغ بایک (تیدق چاچت)، مک چیک دبلیښ بارغ
 یشتیاد دکتھویښ اد چاچت دښن برتغکوه اتو دښن واغ موکل جادیلله
 بارغ ایت کفوپان باکي موکل دان هاروس کدوان (وکیل دان موکل)
 مولغکن بالیق بارغ ایت کفد فنجوال.

چیک دبلیښ دښن هرک برتغکوه فد حال موکل ریضا دښن چاچت
 ایت اتو دبلي دښن واغ موکل سندیري (دښن رضاښ) نسچاي وکیل
 تیاد بوله مولغکن بالیق بهکن موکل سهاج یغبوله مولغکن بالیق
 بارغ ایت.

اد فون چیک وکیل تاهوکن اد چاچت تیبا ۲ دبلیښ دښن واغ موکل
 نسچاي تیدق صح بلین ایت، اتو دبلیښ دښن برتغکوه نسچاي بارغ
 ایت جادي حق وکیل تیدق جادي حق موکل.

هاروس باکي وکیل بروکیل کفد اورغ لاین فول دښن تیاد ایډین
 موکل دالم فرکارا یغ ای تیاد دافت مخرجاکن دښن سندیري دسبکن
 تیاد لایق دښن کرج ایت اتو تیدق ملایقکن دي بوات کرج ایت، اتو
 لمه ای هندق مخرجاکن سکیرا ۲ چیک دلاکوکن جوک نسچاي دافت
 سوسه بسر، کتیک ایت هاروس ای بروکیل سباکي وکیل دري فیهق
 موکلن بوکن دري فیهق دیریش.

افبیل ای (وکیل ایت) تله بروکیل کفد اورغ لاین دښن ایډین
 موکل مک جادیلله وکیل یغکدوا ایت سباکي وکیل کفد موکل، دښن
 حال دمکین وکیل یغفرتام تیدق بوله مچت وکیل یغکدوا ایت
 سکالیفون سکیران ای جادي فاسق کران ایډین یغدبري کفد وکیل
 یغفرتام ایت دالم مساله وکاله جوا تیدق دالم مساله مچت.

سبالیقن چیک موکل برکات کفد وکیل: اندا بوله بروکیل باکي
 دیري اندا، مک ای فون بروکیل کفد اورغ لاین کتیک ایت وکیل
 یغکدوا جادي وکیل کفد وکیل یغفرتام، مک وکیل یغفرتام بوله
 مچت وکیل یغکدوا ایت، دمکین جوا موکلن ایت سندیري.

بيلا دكٽاڪن وڪيل هاروس (ٻوله) بروڪيل ڪفد اورغ لاءِ ٻاڪي
 فيهق موڪلڻ اتو ٻاڪي فيهق ڊيريڻ ڪتيڪ هندق ميمليه هندقله اي
 ميمليه اورغنيغ اد ڪفرچيان ملينڪن جيڪ دتنتوڪن اورغڻ اوله موڪل
 ڪناله وڪيل آيت منوروتڻ.

وَكَالَهُ مُقَيَّدٌ

سڪيراڻ موڪل برڪات: هندقله اندا جوال بارغ اين ڪفد سفلان
 (اورغنيغ ترنتتو) اتو فد ماس يغيرتنتو اتو فد تمفت يغيرتنتو اتو
 دغڻ بارغنيغ ترنتتو واجب وڪيل مٿيڪوت اف يغيرتنتوڪن ايت.
 جيڪ دڪتاڻ: جوال دغڻ هرڪ سراتوس رٿمڪيت، تياداله هاروس
 وڪيل منجوال دغڻ هرڪ ڪورغ درفد ايت سڪاليفون سديڪيت
 سباليقڻ هاروس اي جوال دغڻ هرڪ لبه درفد سراتوس ڪچوالي
 اد بنتاهن درفد موڪل ڪتيڪ ايت تيدق هاروس اي جوالڪن دغڻ لبه.
 دمڪين جوا ڪالو دتنتوڪن اورغڻ فول سفرت جوال دغڻ سڪين ڪفد
 زيد تياداله هاروس وڪيل منجوال دغڻ هرڪ لبه ڪران تعينڻ ايت
 منجوقڪن اي هندق مبري دغڻ هرڪ خ موره.

جيڪ موڪل مپورهن ممبلي سٿيڪور ڪمبيغ ٻيري ۲ دغڻ صيفتڻ
 بڪين ۲ دغڻ هرڪ دوا راتوس رٿمڪيت اومفماڻ تيبا ۲ وڪيل دافت
 بلي دوا ايڪور ٻيري ۲ دغڻ صيفه ايت دان ساله سٿيڪورڻ مپماي
 هرڪ دوا راتوس رٿمڪيت دان يغ ساتو لاڪي تيدق سام، مڪ جاديله
 بليڻڻ ايت حق ٻاڪي موڪل ڪران تله حاصل مقصودڻ دان برتمبه
 ٻايلڪ لاڪي ڪران دافت دوا ايڪور. تنافي جيڪ تيدق اد ساله ساتوڻ
 مپماي هرڪ دوا راتوس رٿمڪيت مڪ بليڻڻ ايت تيدق جادي حق
 ٻاڪي موڪل سڪاليفون هرڪ ڪدوا ۲ ٻيري ۲ ايت ٻوله مپماي لبه دري
 دوا راتوس رٿمڪيت ڪران تيدق حاصل مقصودڻ، جادي بليڻڻ ايت
 ترثڪوڻ اتس وڪيل سنڊيري.

باطل اوروسن وڪيل اقبيل اي مپلاهي سوروهن اتو اراهن موڪلڻ
 ددالم حال منجوال هرتاڻ، سفرت اي سوروه جوال سٿورغ سهيا
 يغيرتنتو تيبا ۲ دجوالڻ يغلان اتو دسوروه بلي دغڻ واغ يغيرتنتو

تیباً ۲ دبلیش دڻن واغ لاءین اومقام ای دسوروه بلی کائین دڻن دینار
 این تیباً ۲ دبلی دڻن دینار لاءین، اتو ای سوروه بلی فد ذمه
 (برتڻکوه) تیباً ۲ دبلیش دڻن تونی. فنڊیقش اصلکن ای ملاکوکن
 کرج میلاهی اف یغ دارهکن اوله موکلش سکل اورو سنر ایت
 سموان باطل تا بوله دفاکی.

سکل بندا اتو بارغ بغداد فد وکیل ایت اداله سباکی امانه،
 مک جیک برلاکو کبناسان دڻن سبب چوایش واجب اتس مڻکنتی.

ستغه درفد چوای بارغ هیلغ دڻن تیاد دکتھوی ماچم مان هیلش
 اتو ای سیمفن فد سوات تمفت کمڊین ای لوف دمان سیمفنش،
 اتو اومقام کائین دان کودا (ترماسوق کریتا) یغ دسوروه جوال
 تیباً ۲ دفاکیش اتو دتوڻکڻش، کادان سماچم این سموا مواجکین ای
 مڻکنتی تنافی تیدق ترفجت درفد منجادی وکیل.

سکل جوالبلی دان سکل یغ برسڻکوت فآوت دڻن سفرت
 ملیهت بارغ یغ دبلی، قبض دالم مجلس دان لاءین ۲ ترڻکوتله اتس
 وکیل ملقسناکڻش.

اورڻیغ منجوال بارغ کفد وکیل بوله مننتا بیارن هرک بارغ ایت
 درفد وکیل جیک سوده دتریمان درفد موکل، دان جیک بلوم دتریمان
 درفد موکل اد دوا مسأله (ا) تیدق بوله دمنتا درفدان جیک هرک
 ایت اد دتنتوکن فد تاڻن موکل. (ب) بوله دمنتا درفد وکیل جیک
 جوال ایت اتس ټڻکوتڻش (جوال ذمه) دمکین جوا جیک فنجوال تیدق
 ماعتراف اکن وکالهڻ (فنجوال ایڻکرکن اورغ ایت وکیل، اتو کتان
 سای تا تاهو)، کران بیاسڻ اورغ مبللی بارغ ایت انتوق ډیریڻ
 جادی عقدڻ فون ایکوت سرت (انتوق ډیریڻ).

اد فون جیک فنجوال ایت ماعتراف وکاله ایت بوله ای
 مننتوت بایران درفد کدوان سکالی یایت وکیل دان موکل کران
 کدودقکن وکیل کتیک ایت سباکی فنجامین دان موکل سباکی
 اورڻیغ دجامین (توان اصل).

سکیراڻ وکیل منجوالکن سوات بارغ دان تله دتريماڻ هرک
جوالن ايت تيبا ۲ بناس دالم تائڻ سفر ت هيلع اتو سباکيڻ سدڻکن
جوالن ايت سوده برلاکو مستي، مک فمبلي بوله منتوت کنتي
هرک ايت درفد وکیل سکاليفون اي ماعترافکن وکالهن (افتهلاکي
کالو اي تيدق اعتراف)، کمدين وکیل ايت بوله منتوت فول درفد
موکل اف يغدکنتيڻ ايت.

وکاله دان کدودقکنڻ

وکاله ايت سوات عقد يڻ هاروس درفد کدوا ۲ فيهق يآيت وکیل
دان موکل، مک هاروس ساله سئورغ درفد کدواڻ فسځ اتو قنسيل
فد بيللا ۲ ماس مسکيفون سسوده مېبوات سسوات اوزوسن، دان
ماسيځ ۲ بوله مچت تولنڻ اتو مچت ديرين سنديري، سام اد دڻن
فرکتان مچت اتو سباکيڻ سفر ت ساي اڻمکت اتو ساي تاريق باليق اتو
ساي باطلکن وکاله درفد اندا، اتو ساي مناريق ديري درفد وکاله
اتو ساي تا سځکوف لاکي منجادي وکیل اتو سباکيڻ. سکاليفون
تيدق دکتھوي اوله فيهق يڻ کنا فچت.

دمکين جوک ترفچة وکاله دڻن سبب ساله سئورغ درفد کدواڻ
تله کلوار درفد کلایقکن مځوروس هرتاڻ سفر ت بيځکرافسي اتو کيلا
سکاليفون سکجف کيلاڻ ايت دان سکاليفون تيدق دکتھوي اوله
فيهق يڻ سئورغ لاکي، دمکين جوا فيتم دان ماتي.

دانلاکي ترفسځ وکاله دڻن هيلع ميلیک موکل فد بارڻيځ
دوکیلکن انتوق دجوال، اتو هيلع منفعتن (فائدهڻ) درفد بارغ ايت
سفر ت دوقفن اتو دسيواکن کفد اورغ.

دمکين جوا دڻن سځهاج موکل انکارکن وکالهن ايت دڻن تياد
سبب، تنافي تياد ترفسځ جيک انکار دڻن ترلوف اتو کران هنيق
مليندوڻکن حال ايت درفد اورڻيځ ظالم.

سکیراڻ برلاکو فرسليسيهن انتارا وکیل دان موکل سفر ت:-

(۱) برسليسيه دالم سوال وکاله اومقام برکات وکیل: اندا
سوده وکیلکن ساي، دان برکات موکل تيدق، ساي تياد وکیلکن
اندا.

(ب) برسلیسیه تنتخ صیغه وکاله سفرت کتاښ (وکیل): اندا سوده وکیلکن ساي جوال بارغ ایت دښن برتغکوه اتو دبلي دښن هرک دوا فوله دینار، دان کات موکل: تیدق، ساي وکیلکن اندا جوال توني، اتو دښن هرک سفوله دینار.

حکمښ فد کدوا ۲ مسأله این دبزرکن چاکف موکل دښن سومفهښ.

(ت) برسلیسیه تنتخ بناس هرک سفرت وکیل برکات: ساي سوده تریما هرک بارغ ایت تتافي بناس دالم تاښن ساي (سفرت هیلخ دان سباکښ) دان موکل تیدق فرچاي یخ اي سوده تریما هرک ایت درفد فمبلي، حکمښ دبزرکن چاکف موکل دښن سومفهښ ایتفون شرطښ بهوا برسلیسیهښ ایت برلاکو سلفس بارغ جوالن تله دسرهنکن کفد فمبلي، اد فون جیک بلوم دسرهنکن. کفداښ حکمښ دبزرکن چاکف وکیل دښن سومفهښ.

(ث) برسلیسیه تنتخ فیوتخ انکار، سفرت موکل بري کفد وکیل واغ منتا بایرکن هوتغ کفد سفلان، کمدين وکیل برکات ساي سوده بایرکن هوتغ ایت کفداښ، تیبا ۲ فیوتخ (فلان ایت) انکار، کتاښ: تیدق اد بایر، حکمښ دبزرکن چاکف فیوتخ دښن سومفهښ کران اصل تیاد دبایر ستله اي برسومفه تنتوتن ایت ترتغکوڅ اتس موکل.

سکیراښ وکیل برکات: موئل سندیري سوده بایر هوتغ ایت حکمښ تیدق دبزرکن چاکفښ ملینکن ماهو اد سقسې.

(ج) جیک موکل اتو توان فوښ بارغ اتو فمودل منتوت کمبالي بارغ یخ دوکیلکن، اتو بارغ یخ دامانهکن کفد فمکڅ امانه، اتو اهل شیر منتا بالیق شیرښ اتو مالک (توان فوښ مودل) منتا بالیق درفد عامل (یخ منجالنکن فرنیگان) تیاد هاروس مریک برکات: کامي تا هندق مولغکن کمبالي ملینکن دښن دسقسیکن لبه دهولو، کران تیاد دکهندقکن بکیتو سبب حکمښ دالم تنتوتن این دبزرکن چاکف توان فوښ دښن سومفهښ سهاج.

(ح) اورثمیخ مرمفس بارغ اورغ، دان تیف ۲ اورثمیخ تیدق دبزرکن چاکفښ مختاکن اي تله مولغکن بالیق بارغ اورغ دښن

سومفهن سفرت فمكغ كادي، فپيوا بارغ اورغ دان مريك يغ مينجم
بارغ اورغ، مريكثيت هاروس ملمبتكن فولغ بارغ يغاد دالم تائمنش
سفاي دسقسينكن لبه دهولو كران كادائن ايت تيدق چوكف دغن
سومفه.

(خ) جيك سئورغ مندعوا (مفاكو) اي وكيل منريما بارثيغ اد
فد زيد، حكمش تيدق واجب زيد مولغكن باليق بارغ ايت كفدان
ملينكن هندقله اد سقسي منرثمكن وكالهش ايت، كران بوله جادي
موكل انكار (تيدق مفاكو اد بروكيل)، تتافي جيك اي (زيد) فرچاي
هاروسله دبريكن كفدان.

دمكين جوا حكمش جيك سئورغ مندعوا (مفاكو) بهوا بارثيغ اد
فد زيد ايت تله ذحوالهكن (تله دفينده ميليك) كفدان اتو اي
وارث كفد زيد اتو مندافت وصية درفدان اتو اي ممكغ وصية باكي
زيد دان زيد ممبركن دعوائن ايت، مك واجبله اتس زيد ممبريكن
بارغ ايت كفدان.

باب الْعَارِيَّة

93. فركتان العارياه ايت بوله دباچ دغن الْعَارِيَّة برسبدو ياءن
اتو الْعَارِيَّة، دان بوله جوک دسبوت عَارِه، اصل معنائ هيلغ سبنتر
كمدين اد باليق، مقصودن دسيني يأت نام باكي بارثيغ دفينجم دان
نام باكي عقد فينجم مينجم، جادي باب اين ميتاكن حكم فينجم
مينجم بارغ⁽¹⁾

كادان مشاركة مجموع ميمغ سائمت برحاجة كفد فينجم مينجم،
درايت حكمش سنة دان تركادغ جادي واجب سفرت مينجممكن كائين
كران مغيلق درفد فانس اتو سجوق اتو كران بوات مقصمكن سمبهغ

(1) ستمارن سلوم اجباع فرمان تومن: "وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى" اية 2 سورة المائدة. اوتين: هندقله كامر
برنولوغ منولوغ دالم فركارا يغ بابتك دان فركارا يغ مبادا كفد تقوى. دان فد اية: "وَيُضَاهُونَ الْعَاوَنَ"
ايت. كيايتكن علماء متفسيركن: دان جلاك اورغينغ تيدق بري فينجم بارغ ۲ كوانان زومه سفرت بارغ، كافن.
تيسا دان ۱۰۷: كفد جيران. دالم حديث بخاري دان مسلم: انه صلى الله عليه وسلم استأجر قوساً من
أبي طلحة فركبه. اوتين: بهوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فرقه منجم كودا درفد او طلحه دان دتبعكن

اتو فیسو کران هندق میبلیه بناتخ محترم (یغ حلال دماکن)
دتا کوتی ماتی جادی بکئی اتو سباکیش.

ترکادغ حکم حرام سمرت مبري فينجم فارغ انتوق منچوري اتو
بوات معصية.

اداله روکنش امفت فرکارا:

فرتام: فمینجم، دسبوت "مَعِيرُ".

کدوا: اورثیغ مینجم، دسبوت "مُسْتَعِيرُ".

کتیک: بندا اتو بارغ فینجامن، دسبوت "مُسْتَعَارُ اتو مُعَارُ".

کامفت: صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

دشرطکن فد فمینجم هندقله ای اورثیغ اد کلایقکن مغوروسکن
هرتاث (اورثیغ صح تبرعن)، لاکئی دثن کهندقش. مک تیدقله صح
مبري فينجم اوله کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورثیغ دتکه اوله محکمه
مغوروس هرتاث دثن سبب دغو اتو بیشرافسی، دان اورثیغ دقسیسا
مبري فينجم.

دشرطکن لاکئی ای میلیک منفعة (ککونان) بارغ فینجامن ایت
سکالیفون تیاد میلیک عینر سمرت بارثیغ دسیواں هاروس ای
مینجمکن کفد اورغ لاین، اد فون اورثیغ مینجم بارغ اورغ تیدق
هاروس ای مینجمکن کفد اورغ لاین دثن تیاد ایذین توان،
کران منفعة ایت بوکن میلیکن چوما دهاروسکن سهاج ای
مغکوناکن، تنافی ای بوله مغکنتیکن اورغ لاین یغ ساومقام دثندی
اتو یغ کورغ درفدان میمفرناکن حاجتش سمرت تولغ مندوکن کریتا
کران ای عذور دان سباکیش.

دشرطکن فد یغ مینجم ایت هندقله اورثیغ ترنتو لاکئی اد
کلایقکن مغوروس هرتاث سندیری، مک تیاد صح دبری فینجم کفد
اورثیغ تیاد تنتو سمرت کات فمینجم: سای فینجمکن بارغ این کفد
ساله ستورغ درفد اندا بردوا، دان تیاد صح دبری فینجم کفد
کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورغ دغو ملینکن دثن دعدقکن اوله ولین

(فعلولا مريك) ايتفون دشرطكن فد فينجامن يث تا كنا مڭكنتي
سڦرت فينجم درفد فپيوا يث صڭ، ڪران تيدق صڭ سياف ۲ جوا
مڭينجم درفد فپيوا يث فاسد ڪران واجب كنا مڭكنتي.

دشرطکن فد بندا اتو بارئیخ دفينجمن هندقله اي درفد بندا يهاد
منفعتن (فرکونائث) دان بوله دکوناکن دئن کادآن ککل ذاتن. مک
تياداله دلولسکن فينجمن کلدي يخ سوده لومفوه دان انق کلدي
يخ کچيل کران تا بوله دکوناکن دان تياد صح فينجمن بندا يخ حرام
فرکونائث سفرت الت ميوزيق، کودا اتو سنجات کفد اوزغ کافر
حربی.

د اټلاکي تياد صح فينجم بندا اتو بارثمیخ هابیسر ذاتر سمرت
لیلین، مکانن، داوت دان چلق کران هابیسر ذاتر دثمن دفاسخ،
دماکن، دتولیسر- دان دچلق مات.

مکروه یخ همفیر حرام فروع (النق چچو) مینجم اصولن (باف
اتو داتوء) یخ همب درفد توانن کران برخدمه التوق دیریث اتو انق
مینجمکن بفاث یقتله دسیواث کفد اورغ لاین، دمکین جوا مینجم اتو
مبری فینجم همب یخ مسلم دزفد دان کفد اورغ کافر کران فربواتن
ایت مغمیناکن.

دشرطکن فد صیغه ایاله لفظ یث منجوقکن اد ایذین فد
مکوناکن منفعة بارثیث دفینجم سفرت کتاث: سای فینجمکن اندا
بندا این.

اتو برکات یخ مینجم: فینجمن ساي بندا ایت. جواب فمینجم:
امبیلله. اتو برکات فمینجم: امبیل بندا این سفای اندا کوناکن
منفعتن. اتو ساي هاروسکن اندا معکوناکن منفعتن اتو اندا تو: کغله
کودا این. جواب یخ مینجم: بایکله اتو ای بوات کرج تروس سفرت
دتو مگش.

جادي دالم فرکارا این هندقله تولنش ایت منجواب (برلفظ)
منریما اتو معرجاکن اف یخ دسوروه سکالیفون ترلمبت تیدق مغاف
تتافی کالو دیم تروس ساله سئورعثن تیاداله ممدای.

جيك سئورغ برکات: ساي پري اندا فينجم کودا ساي اين سفاي
اندا منغكوغ ماكنش اتو سفاي اندا فينجمكن کودا اندا كقد ساي

يغدمكن ايت تيدق ترماسوق دالم حكوم فينجم مالهن جادي سيوا
يغ فاسد کران تيدق دکتھوي براف سيوا.

جيك برلاکو دمکين کناله سياله سئورغ درفد کدوان مبيار سيوا
بياس کفد تولنر يغ ترسبوت اَجَرَةُ الْمِثْلِ (سيوا سماس).

بلنجا مولئکن باليق بارئمغ دفينجم کنا اتس يغ مینجم، دان بلنجا
ماکن بناتغ کنا اتس توان⁽¹⁾

بارغ اتو بندا فينجامن ايت اداله امانه اتس تغکوئن يغ مینجم،
جيك برلاکو کروسقکن اتو بناس دئن ککونان يغ دايدينکن تياداله
واجب اي مئکنتي سمرت کاین دفينجم انتوق دفاکي، مک کورغ
عينن (ذاتن) هغک هابيس تياداله واجب اي کنا مئکنتي تتافي کالو
کنا چوري اتو ترباکر اتو سباکين نسچاي واجب اتس مئکنتي
کران تيدق ترماسوق دالم جملهاکات فاکي يغ دايدينکن.

جيك دگوناکن فد يغلاءين درفد يغ دايدينکن سکاليئون تيدق
دئن چواي اتو تقصير سمرت کنا ساکيت اتو بنچان عام واجب اتس
يغ مینجم کنا مئکنتي.

تياد واجب اتس يغ مینجم مئکنتي بارغ يغ دفينجم درفد اورئمغ
مپيوا دئن سيوا يغ صح کران يغ مینجم ايت سباکي فئکنتي درفد
اورئمغ مپيوا سدئکن اي تياد واجب مئکنتي جيك برلاکو کروسقکن
بکيتوله جوا فئکنتين.

تتافي جيك سيوان ايت فاسد مک واجب اتس مئکنتي کران
فپيوا يغ مبري فينجم ايت سنديري فون ميمغ واجب اتس کنا
مئکنتي.

سلاءين درفد فينجامن بکيتو جوک حکم سکيران بناس بناتغ
يغ دسرهکن کفد وکیل انتوق مېوات سسوات فکرجان اتو بناس
بناتغ يغ دسرهکن کفد سسئورغ انتوق مهاجر بناتغ ايت برجالن
دان سباکين تيبا ۲ بناس بناتغ ايت سمرت فاته کاکي اتو سبارغ
چدرا سکاليئون ماتي تياداله واجب اتس مريک کنا مئکنتي.

(1) دسپني تيمبول مساله مینجم کرينا (موتورکار) اداکه بلنجا ميبغ کنا اتس توان کرينا ايکوت مساله ماکن کودا
اتو تيدق! فد فنداغت ساي تيدق سام قياسن سبب کودا تا بوله هيدوف دئن تياد ماکن تتافي کرينا تيدق
روسق دئن تياد ميبغ، جادي بارئسياف يغ برکئندقکن منعئن کناله اي مېلي ميبغ کچوالي توان کرينا سوله
هندق بردرما اتو بربرودي.

اد بايق لاكي مثال ۲ دان چنتوه ۲ دالم باب اين ساي تيا د سبوتكن
 مماله دغن قاعده يڅ ريڅكس يايت اورغښ مینجېم بوله مڅكوناكن
 منفعه بارغ اف يڅ دايدنكن اتو يڅ كورغ درفداڅ اوله فمینجېم،
 ملینكن اد لارغن درفداڅ اومقام تانه يڅ دفينجمكن دغن ايدين كران
 برتانه كندوم اتو فادي تيدق بوله دتانه اوبي تتافي جيک ايدين
 تانه اوبي بوله دتانه كندوم اتو فادي كران يايت كورغ درفد
 يڅ دايدنكن، دان تانه يڅ دايدنكن كران باغونن تيدق بوله دتانه
 فوكو، كايو.

فنديقن كنهه ايکوت اف فرکونان يڅدنتتوكن اوله فمینجېم،
 دمکين جوا كنهه ايکوت دمان تمفت دان مساڅ يڅ دايدنكن.

فينجامن ايت اداله سوات عقد يڅ هاروس باكي كدوا ۲ فيهق،
 مك هاروسله سوله سئورغ درفد فمینجېم دان يڅ مینجېم فسڅ اتو
 قنسيل (تاريق باليق) سام اد فینجامن يڅ مطلق (يغتيا دتنتوكن
 مساڅ) فد بيلا ۲ ماس بکيمان چارا يڅ دلاکوكن فد وکاله دان
 كدودقكنش كچوالي دالم مساله مینجمكن تانه كران منانه ميت يڅ
 دحرما تي. مك فمینجېم تا بوله تاريق باليق دتمفت يڅاد ميت ايت
 دان يڅ مینجېم فون تا بوله ممولغن باليق كران سوده جادي لازم
 (مستي) تيدق هاروس لاكي، هڅك ميت ددالم سوده هنجور
 (كچوالي عجب الذنب) بهاروله بوله دكمباليكن كران مڅمرمتكن
 ميت^(۱)

باب القراض

۹۴. فرکتان قراض ايت دامبيل درفد فرکتان "قرض" اصل
 معناه فوتغ. تتافي دباب القرض يڅ لفسر دهولو ايت فرکتان قرض
 دكوناكن فد هوتغ. دان القراض دسيني معناه فد شرع يايت فمودل
 (توان فون مودل) برستوجو موکيلكن مودل كفد فغاوسها سفاي

(۱) عجب الذنب ايت ساتو فوتغ يڅ كجیل سرت بيچي. ساوي دودفن دايكور تونغڅ مانسي، اي برکليف
 دوقت مالم، سوكر مدق دافت دلپت كران تولاو مالوس

مڌاوسهاکن سسوات فرنيڪان سڇارا برکوڻسي دان اونٽوئن دٻهاڪي
انتارا ڪدواڻ.

سبب فڪرڄاڻ اين دنماڪن قراض يڄ برمعني فوتڄ جوڪ ڪران
فمودل ساوله ۲ سمرت مومتڄ سبهاڪين درفد هرتاڻ دٻريڪن ڪفد
فڄاوسها دان برستوجو مومتڄ درفد ڪاؤنتوئن دٻري ڪفد فڄاوسها
يغترسبوت.

قراض اين دنماڪن جوڪ دڻن مَضارَبه يڄ دامبيل درفد فرڪتان
”ضَرَبَ“ برمعنا مسافر اتو مڄمبارا اتس موڪ بومي ڪران بياسرڻ
اورغڻيڄ برنياڪ ايت سلالو فرڪي ڪلوار نڪري. اورغ مڪه فڄڪيل
قراض اتو مَعارَضَه منڪل اورغ سبله عراق فڄڪيل ”مَضارَبه“.

بيڄڪ اسلام دالم فنراڻئن ساي ليٽ منٽعريفڪن مضاربه
دمڪين: مضاربه اداله فرجنجين انتارا فميليڪ مودل دان فڄاوسها
دماڻ فميليڪ مودل برستوجو ممبايائي سفنوھڻ سسوات فروجيق
فرنيڪان اتو فلابوران. دان فڄاوسها برستوجو مڌاوسهاڪڻ سڇارا
برکوڻسي اونٽوڄ دڻن نسبه فمبهاڪين اونٽوڄ يڄ دفرستوجوئي
برسام لٻه دهولو. ^(۱)

ڪدوا ۲ تعريف اين لٻهڪورغ سام تجواڻڻ:

روڪن قِراض اتو مَضارَبه اين انم فرڪارا: فرتام – فمودل (توان
فون مودل) دسبوت ”مالِڪ“. ڪدوا – فڄاوسها دسبوت ”عَامِل“
ڪتيڪ – اوروئن اتو اوسها دسبوت ”عَمَل“. ڪامفت – ڪاؤنتوئن
اتو لاٻا ڪدم – صيغه يائيت ايجاب دان قبول. ڪاڻم – هرت يائيت
مودل دسبوت ”رَأْسُ الْمَالِ“.

دشرطڪن هرت اتو مودل ايت ايالاه واغ يڄ دڪتهوي جنيسڻ
سمرت امس اتو فيرق اتو ريال. قدرڻ سمرت سريبو دوا ريبو، دان

(۱) سندارڻ ايالاه اجماع علماء دان برقتڄ ڪفد حديث بهواس نبي صلي الله عليه وسلم اد منجالنڪن فرنيڪان درفد
هرت (واغ اتو مودل) درفد سبني خديجه دفرنيڪان ڪنڪري شام.

صيفتر (جيك اد) سمرت ريال بربوئا اتو ليچين. دان يقدتنوكن
(معيّن). يثمان مودل اين دسرهنكن كغد فغاوسها.

مك تيدقله صح قراض دثن امس اتو فيرق يڄ بلوم دچيتق جادي
متاواڄ. دمكين جوا امس فكاين سمرت كلڄ، اتو متابندا سمرت كاين،
باجو دان سباكيش، اتو يغتيا دكتهوي جنيسش اتو قدرش، اتو
يغتيا دتنو سمرت واڄ دالم تائن اورڄ، دان تيا د صج جوڪ جيك
دشرطكن مودل دسيمفن فد تائن اورڄ لاءين درفد فغاوسها.

دشرطكن فد فمودل سام ماچم شرط فد موڳل دباب وكاله، يايت
اورميڄ اد كلايكن مغوروسكن هرتاڻ بوكن كانق ۲، اتو كيلا اتو
بيشكرافسي دان دشرطكن فد فغاوسها سمرت موڳل جوا، تمبه لائي
دشرطكن فغاوسها ايت منجالنكن فراوسهان قراض اين دثن سفنوه
ماس، مك تيدق صج دشرطكن اي ممبوات كرج يغلئين اتو سمبيل
ليوا، دان تيدق صج جيك فغاوسها ايت بوت تتافي فمودال تيدق
دشرطكن چليق.

دشرطكن فد اوروسن (عجل) بهوا كسادائش دالم اوروسنياك
دثن دبري ايدين كغد فغاوسها فد منجوال دان مبلي بارڄ فرنيكان
دان تيا دسمفيتكن كرج ايت كاٽسش، مك جيك دبرتكن اتسش كرج
دثن دسوروه بلي كندوم، دسوروه كيسر، دسوروه بوات روتي دان
دسوروه اي منجوالش نسچاي روسق (فاسد) قراضش ايت. دان تيا د
صج دشرطكن مستي بلي بارڄ اين اتو اومفماڻ اتو بارڄ يڄ جارڄ
اداڻ اتو دسوروه برنياك دثن اورميڄ ترنتنو دانسباكيش درفد
اوروسن يڄ سمفيت.

دانلاكي دشرطكن جائن دتفكن قراض ايت دثن ماس يڄترنتو
سمرت ستاهون لفس ايت تيا د بوله برجوالبلي لائي. دالم مساله اين
اد انم هوراين:

(ا) ساي برقراض دثن اندا ستاهون.

(ب) ساي برقراض دثن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
بركواس لائي.

(ت) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
برجوال لاڳي.

(ث) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، ديم سڪتيڪ (برسلڻ
ماس) ڪمدين اي برڪات: لفس ايت تيدق بوله ممبلي لاڳي.
ڪامفت ۲ هورايڻ اين تيدق صح قراض.

(ج) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون (تروس سمبوڻ) جائن
ممبلي لاڳي لفس ايت.

(ح) ساي برقراض دڻن اندا دان جائن ممبلي اف ۲ لاڳي لفس
ستاهون.

فد ڪدوا ۲ هورايڻ اين صح قراض ڪران بوله دافت
ڪاؤنتوڻن دڻن منجوال سهاج لفس ايت.

دشرطڪن فد ڪاؤنتوڻن هندقله د بهاڳي انتارا ڪدواڻ دان
دڪتهويڪن فراؤنتوڻن ماسيڻ ۲ سڦرت ستڻه اتو ساتو ڦرتيڪ
يغدسبوت دالم عقد، مڪ تيدق صح قراض جيڪ ڪاؤنتوڻن ترفولڻ
ڪفد ساتو فيهق سهاج اتو د بهاڳي ڪفد ڪدوا ۲ فيهق سچارا تا تننو
(مبهم) ڪران تياد دڪتهويڪن براف بهاڳين فغاوسها، اتو دبري
سبهاڳين درفد ڪاؤنتوڻن ايت ڪفد اورڻ لاءِ اين (۱). تتافي صح
قراض جيڪ فمودل برڪات: ساي برقراض دڻن اندا دان
ڪاؤنتوڻن انتارا ڪيت بردوا، ڪتيڪ ايت جادي اي سفاروه سئورڻ.

ددالم قراض اين دهاروسڪن بر بيلڻ فمودل دمڪين جوا فغاوسها،
دان تنتڻ ڪاؤنتوڻن بوله دبري لبه ڪفد ساتو فغاوسها دان ڪورڻ
ڪفد فغاوسها يغلئين، دان ڪاؤنتوڻن منوروت نسبة مودل
ماسيڻ ۲.

دشرطڪن فد صيغه يايٽ لفظ ايجاب دان قبول بڪيمان دشرطڪن
فد باب جوالبلي، اومقام فمودل برڪات: قَارَضْتُكَ اَرْتِي: ساي
برقراض دڻن اندا، معنائن سام ماچم ڪتائ: عَامَلْتُكَ فِي كَذَا عَلَيَّ اَنْ
الرَّبَّحَ بَيْنَنَا. اَرْتِي: ساي لنتيق اندا براوسها منجالنڪن فرنيڪان

(1) مونڪين شير ڪوسوڻ ترماسوق دالم ڪولڻن اين.

واغ ساي دان اولنتوئن انتارا کيت بردوا. دان دترېما اوله
فغاوسها (سرت مرت) دئن برلفظ کتاښ: ساي تريماله دمکين ايت.

فغاوسها (عامل) تيدق بوله مغيکت فرجنجين قراض دئن اورغ
لائين، مک جيک دلاکوکنښ برسام دئن اورغ لالين دان اولنتوئ
انتوق بهاکينښ د بهاکي سام تيا داله صح قراض ايت. دان سکل اوسها
يغ داوسهاکن اوله فغاوسها يغکدوا ايت دئن تيا د ايدين فمودل
دصفتکن سمرت مرمفس دان اق بارئغ دبلين سام اد توني اتو
هوئغ درفد مودل قراض ايت تيا داله صح. مک سکل کاؤنتوئن يغ دافت
درفد جوالبلي ايت ترفولغ کفد فغاوسها يغفرتام کران فغاوسها
يغکدوا ايت سباکي وکيل سهاج درفدان، دان فغاوسها يغفرتام کنا
مباير اوفه سماس کفدان.

سکيراڻ عقد قراض ايت باطل دئن سسوات سبب سمرت دحدکن
ماس برنياک، سکل اوسها يغ دلاکوکن اوله فغاوسها ايت صح
سمواڻ کران اي ممبوات کرج دئن اد ايدين تتافي سکل کاؤنتوئن
جادي حق باکي فمودل دان اي (فمودل) واجب مباير اوفه سماس
کران اي (فغاوسها) تيا د بکرج دئن فرچوما، کچوالي کالو توان
فون (فمودل) برکات سموا کاؤنتوئن ترفولغ کفد ساي کتيک ايت
فغاوسها تيدق ترحق مندافت اوفه سبب قراض سوده باطل.

دالم حال اوروسن قراض اين هندقله فغاوسها برسکوه ۲
منچاري بارغ دئن چوکف تلتي دان برهاتي ۲. مک تيا د هاروس
دجوال بارغ دئن روکي يغ بايق دان تيا د هاروس دجوال سچارا
برهوئغ دئن تيا د ايدين فمودل تتافي هاروس اي برجوال بارغ
دئن بارغ سکاليفون تيا د ايدين فمودل.

فمودل دان فغاوسها هاروس مولغکن باليق بارئغ تله دبلي
اوله فغاوسها دئن سبب اد چاچت سکيرا ۲ تيا د فائده دسيمفن. جيک
برسليسيه انتارا کدواڻ اومقام کات فمودل: تيدق اد کون دسيمفن
بارغ ايت، دان برکات فغاوسها: اد کوناڻ، ترفولغله کفد حاکم
موتسکن مغيکوت مصلحه (مان يغاد فائده).

فغاوسها تيدق هاروس منجاديکن. فمودل سباکي فلغکنش (دثن منجوال بارغ قراض کفذاش) کران بارغ ايت هرتان سندیري. اد فون کالو بارغ اورغ لاین اومقام فغاوسها ايت جادي وکیل درفد اورغ لاین باکي منجوالکن بارغن کتيک ايت هاروس اي برجوالبلي دثن فمودل ايت فول.

تياد هاروس فغاوسها مملي بارغ فرنيکان لبه درفد مودل قراض جیک دلاکوکن دثن سکالي. عقد نسچاي تياد صح بلین ايت.

تياد هاروس واغ مودل دباوا مسافر کتمفت لاین ملینکن دثن ایذین فمودل دان تياد هاروس دکوناکن واغ قراض انتوق بلنجا دیرین سام اد ددالم تمفت مقيم اتو دالم ماس مسافر^(۱)

ترتغکوغ اتس فغاوسها مخرجاکن اف یغ بیاس برلاکو فد برجوالبلي سمرت ملیفت کاین، منیمبغ بندا یغ ریغن سمرت امس دان فیرق، ملینکن بندا ۲ یغ برت تیاداله واجب اي منیمبغ، دان میندهکن بارغ ۲ ایت ککدي ۲ یغ دسیوا دثن سیوا سماس فد عادة. اد فون بارغ ۲ یغ تیدق مستي اي مخرجاکن سمرت سوکت میوکت دان مغاول بارغ ۲ ایت اي بوله اوفه اورغ مخرجاکن درفد واغ قراض، تتافي جیک اي بوات سندیري تیاداله اي برحق مندافت اوفه مان ۲ کرج یغ مستي اي (فغاوسها) ایت مخرجاکن دثن سندیري جیک داوفه اورغ لاین مخرجاکن مک اوفه ۲ ایت کناله فغاوسها ای سندیري مبیرون تیدق هاروس دامبیل درفد واغ قراض.

فغاوسها اکن میلیک بهاکین درفد کاونتوغن افبیل تله برباکي، نیدق دثن لاهیرون سهاج نمفق اد اونتوغ (کتیک ایت اي بلوم میلیک لاکي). کران کالو کتيک لاهیرون نمفق اونتوغ سوده میلیک ایت، ترماسوق دالم باب شریکه بوکن قراض.

رسالت دالم ایامه الخاليس، ج ۳، ص ۱۰۲ دیکین: "وَلَا يَمُوتُ اَيُّ لَاطِئٍ مِّنْهُ عَلَى نَفْسِهِ ظَرْفًا وَلَا سَفَرًا اِنَّ لَهُ صِيبًا مِّنَ الرِّيحِ فَلَا تَسْتَقِ شَيْئًا اَعْرَ فَلَوْ شَرَكَ الْمُؤْمِنُ فِي الْمَقْرِ فَدَ."

ارنیز: فغاوسها نیدن دولولسکن مفلون بلنجا انتوق دیرین درفد واغ قراض سام اد کتيک دالم تگري الو دلوور تگري کران دي سوده اد هجوان دري کاونتوغن. درایت تبدله اي ترحق ال-۲ لاکي. ملک جیلک مشرطن بلنجا ایت دالم عقد نسچاي روسق عقد ایت، دان ترسبون دالم شرحن دیکین ملاپون: "بلنجا کران قراض بوله دان، راحت دامبیل درفد واغ قراض کران بلدیکین ایت ترماسوق دالم مصلحه فرنیکان.

هرت (واغ اتو بارغ) يڤاد دالم تاغن فغاوسها ايت اداله سباكي
امانه اي تيدق كنا مڭكنتي جيڪ برلاكو كروسقكن اتو كهيلاغن
دغن تياد كچواين درفدان. مك واجب مڭكنتي دغن سبب چواي اتو
دغن سبب دباواڻ بلاير دغن تياد ايدين.

تتافي بوله دتريما چاكفن دغن سومغه مڭتاكڻ بناس بارغ ۲ ايت
دغن مبري الاسن بكيماڻ برايڪوت:-

(ا) تياد مڭتاكڻ سبب.

(ب) اد مڭتاكڻ سبب يڭ ترسمبويي سمرت كچورين.

(ت) اد مڭتاكڻ سبب يڭ پات سمرت كباكران يڭ تيدق دكتهوي
عموم.

(ث) اد مڭتاكڻ سبب يڭ پات سمرت كباكران يڭ دكتهوي فد
عموم تتافي حالڻ اد تهمة.

كامفت ۲ هورايڻ اين دتريما چاكفن دغن سومغه.

(ج) اد مڭتاكڻ سبب يڭ پات سمرت كباكران يڭ دكتهوي فد
عموم دان حالڻ تياد تهمة دبئرڪڻ چاكفن دغن تياد سومغه.

(ح) تياد تاهو اڪڻ سبب يڭ پات (اد سبب يڭ پات تتافي تا تاهو
اف دي) كئاله اي مڭاداڪڻ سقسي منرڻڪڻ بتول اداڻ
سبب ايت دان برسومغه.

جيڪ برلاكو ڪروڪين فد قراض دغن سبب هرڪ بارغ جاتوه
اتو دغن سبب اد چاچت اتو بناس ستقه ۲ڻ لفس فغاوسها
برسڱڪوه ۲ منجالنڪڻ اوروسنياڪ هندقله دتمفوغ ڪروڪين ايت دغن
كاونتوڻڻ. ريشڪش فد قراض اين ڪدوا ۲ فيهق برسام ۲ مندافت
كاوتنه ڻن جيڪ اد اونتوڻ، دان برسام ۲ منڱوڻ ڪروڪين جيڪ روڪي
ايڪوت نسبة ماسيخ ۲.

تتافي اف ڪڪورائڻ يڭبرلاكو سبلوم منجالنڪڻ اوروسنياڪ
تيدق بوله دتمفوغ دغن كاونتوڻ مالهن ڊڪيرا درفد ڪفلا مودل.

قراض بوله فسځ

عقد قراض این هاروس فد کدوا فیهق یأیت فمودل (مالک) دان فغاوسها (عامل)، سام ماچم وکاله جوک، درایت ساله ساتو درفد کدوا ۲ فیهق بوله فسځ (قنسیل) عقد قراض فد بیلا ۲ ماس دکهندقکیش سکالیفون فیهق یغ ساله ساتو لاکي غائب (تیدق اد دتمفتش)، دان ترفسخله اي جیک ساله ساتو درفد دوا فیهق ماتي اتو کیلا اتو فیتیم.

افیل عقد قراض تله دفسخن اتو ترفسخ دثن سبب یغ ترسبوت ترثکوځله (لازم) اتس فغاوسها منتوت سکل هوتغ هرت قراض یغ دایدینکن اوله فمودل منجوال دثن برهوتغ، دان ترثکوځله اتس مغمبالیکن کفلا مودل کفد فمودل دثن منجوال بارغ ۲ دثن متاواغ نکري یغ دفرستوجوئي.

کدوا ۲ حال این (منتوت هوتغ دان منجوال بارغ ۲ ایت) جادي لازم (مستي) جیک دمنتا اوله فمودل ۲، سکیرا تیدق دمنتان تیاداله مستي اي بر بوات دمکین ملینکن جیک اورثیغ بر هوتغ ایت اورثیغ دتکه مغوروس هرتان (اورثیغ محجور علیه).

سکیرا فمودل تله مغمبیل لبه دهولو سبهاکین درفد مودل سبلوم نمفق اد اونتوځ دان روکي کناله دکمبالیکن کفلا مودل کفدان سبراف یغ باقي، دان جیک دامبیل سلفس پات اد اونتوځ مک برارتي اي تله مغمبیل سبهاکین درفد کفلا مودل دان سبهاکین کاونتوځن ایکوت نسبته، دان جیک دامبیل سلفس پات روکي هندقله دکیرا نسبه روکي ایت فد اف یغ دامبیل جوک.

سکیرا بولاکو فرسلیسیهن انتارا فمودل دان فغاوسها دریحال کاونتوځن اومقام فغاوسها برکات: ساي بلوم منریما لغسوځ بهاکین کاونتوځن. اتو: ساي بهارو دافت هان سکین سهاج، نسچاي دبیرکن چاکفش ایت دثن سومفه.

تتافي جیک اي برکات: ساي سوده دافت سکین ۲ درفد کاونتوځن کمدين کتان ساي ترساله کیرا ۲ اتو ساي بر بوهم

نسچاي تياډ د تريما چا کفن ايت کران اي تله برقرار اکن حق انتوق اورغ لاین مک تیدقله بوله د تريما تاريق بالیقش.
جیک برسلیسیه انتارا کدوان تنتع قدر یغ دشرطکن کفد فغاوسها حکم هندقله کدوان برسومفه، ستله ایت فغاوسها دبري اوفه اتس اوسهان سباکي اوفه سماس دان سکل کاوئتوئن ترفولغ کفد فمودل.

باب الاجاره

95. فرکتان اجاره بوله دباچ جوک دغن اجاره. معناه فد لغه نام باکي سیوا اتو اوفه یغترکنل دغن عقدن (عقد سیوا اتو اوفه) دان معناه فد شرع یايت میلیکن منفعة سسوات بندا اتو فرکارا کفد سسورغ دغن اد کنتیث اتو بالسنس اتس شرط ۲ یغترنتو. (۱)
دالم بهاس عرب "اجره" ایت معناه بیاران انتوق مندافتکن منفعة سسوات بارغ اتو فرکارا ترماسوقله سیوا رومه، اوفه مېوات کرج سفرت منجاهیت باجو دان سباکیث. دالم بهاس ملایو فد رومه اتو کریتا دسبوت سیوا، فد کرج دسبوت اوفه، مقصودن سام یايت بیاران انتوق مندافتکن منفعة.

اداله نوکونن امفت فرکارا: فرتام - صیغه. کدوا - سیوا اتو اوفه. کتیک - منفعة (فائده اتو ککونان) کامفت - کدوا یغبرعقد. یايت فیوا دان یغ میوا.

تیف ۲ فرکارا یغبوله دامبیل منفعة درفدان فد شرع صخله دسیواکن اتس شرط ۲ بکیما برایکوت:-

(۱) منفعة یغ دمقصودکن، سفرت رومه انتوق ددودقکي دان کودا انتوق دتوئمکغ. تیدقله ترماسوق اومغام بواه ایفل انتوق

(۱) سندواتن سلوم اجاع فرمان نوین: "فَلَنْ اَوْضَحَ لَكُمْ لَا تَوْحَنَ اَجُورَهُنَّ". سورة الطلاق ایه 6 اریئین طه جیلک نریله (جند۴ کامو) ایت مېوسون ان؟ کامو درله مریله جیدقله کامو بایر اوفن.
دان حدیث مسلم: اله صلی الله علیه وسلم لَیْسَ مِنَ الْمَوَازِعِ وَالْمَوَاجِرِ. اریئین: بهاس بی صلی الله علیه وسلم کله منکه درله مزاعه دان مېوروه براوله مقوله. مزاعه ایت معناه فرججهن برغاهه یايت سلورغ ملوهای کاله دبري اورغ لاین برانم دان حاصلین برهالی انتارا کدوا منکل بییهن اتس توان تافه.
دالاکي کران مشارکه سالت ملهملکي ممکن کران تیدق لند ۲ سلورغ مانس. ده ملوهای رومه. کندران. میندر دان ۱۹۰۲. درایت دولسکن سوال سیوا مېوا ایت.

دچیوم باوڻ، اتو فرکارا یغ ریمیه تیمیه سفرت ساتو فرکتان
جرو اعلان (فرکارا یغ کچیل سائمت).

(ب) منفعة یغ معلوم (یغ دکتھوی)، تیدقله ترماسوق یغ مجهول
(یغتیاد دکتھوی) سفرت جعاله (هدیه ۲ کران منجاری بناتج سست)
کران. منفعتش تیدق دشرطکن معلوم.

(ت) منفعة یغبوله مبري اتو منداتعکن فائده کفد فپیوا ۲ تیدقله،
ترماسوق نکاح کران دغن عقد نکاح سوامي هان بوله مفکوناکن
کمالوان استریث انتوق برستوبه سهاج تنافي تیدق ممیلک منفعة
کمالوان کران جیک اي کنا وطی شبهة دیاله یغ مندافت مهر مثل
بوکن لاکي.

(ث) دغن سیوا اتو اوفه یغ دکتھوی قدرن دان جنیسن، مک
تیدقله ترماسوق عاریه (فینجم) کران اي دبري فرچوما، دان تیدق
ترماسوق جوک مساقاة (فرجنجین منجیروس ایر فد فوکو، کروما
دان ائککور دغن اوفه درفد بواهن) کران تیدق دکتھوی قدرن
سفیکولکه اتو براف؟. دالم مساقاه تیدق دشرطکن اوفه ایت معلوم.

(ج) ککل عین (ذات) بندا یغ دسیوا، مک تیدقله ترماسوق دان
تیدق صح دسیواکن مکانن کران دماکن، لیلین انتوق دفاسخ، کمبیغ
کران سوسوڻ دان سباکیڻ دان تیدق صح سیوا الت فرماینن کران
تیدق اد منفعة فد شرع.

بکیمان تله معلوم تیغ ۲ عقد دشرطکن کدوا ۲ یغ برعقد ایت
ایاله اورغیغ لایق مغوروس هرتان مک تیدقله صح فپیوا دان یغ
مپیوا اتو فغوفه دان اورغیغ مغبیل اوفه درفد کانتق ۲، اورغ کیلا
دان اورغیغ دفقسا.

تیدق صح سیوان ملینکن دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فپیوا: اَجَرْتُكَ هَذَا الْبَيْتِ. ارتین، ساي سیواکن رومه این کفد اندا.
جواب اورغیغ مپیوا ”قَبِلْتُ“ ساي تریماله اتو ”اِسْتَأْجَرْتُ“.
ارتین: ساي سیواله رومه این^(۱)

(۱) تریسوت دالم فتح المعین باب الاحارہ کتان: قَالَ النَّوَوِيُّ فِي شَرْحِ الْمَهْذُبِ اِنْ غَلَّاتِ الْمَخَاطِرُ يَجُوزُ فِي الْاِجَارَةِ وَالرَّهْنِ وَالْمَبِيعَةِ. ارتین برکات امام نووی دالم شرح المذهب ههوا حلال یغیرلاکو مد حوالی ساهاء برلاکو
حوک فدی سیوان. گادیان دان مبه.

دانلاکي دشرطکن صح سیوان ایت هندقله ددالم عقد دتتفکن
 دان دتنتوکن مسان اتو فکرجانن. مثالن فد ماس سمرت کتان: ساي
 سیواکن رومه این کفد اندا سلما ستاهون دثن سیوا سکین ۲. دان
 مثال فد فکرجان سمرت کتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو فوتغن
 تلوق بلاثما. مک جکالو دکتان: سفای اندا منجاهیت باجو ساي
 سهاج بکیتو دثن تیدق دتنتوکن اف فوتغنن نسچاي تیدق صح
 عقد اوفه ایت.

دمکین جوا جیک دهیمفونکنن کدوا ۲ سکالي (ماس دان
 فکرجان) سمرت دکتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو ساي این فد
 وقت سیخ هاري نسچاي تیاد صح کچوالي مقصودن برکهندقکن
 سگرا کتیک ایت تیدق مغاف (صح).

بهاکین اجاره

إِجَارَه (سیوان اتو اوفهن) ایت تربهاکي کفد دوا بهاکین:—

(۱) إِجَارَه عَيْنِ یا ایت سیوا بارثیغ دتنتوکن سمرت رومه
 دانسباکین.

(ب) إِجَارَه عَلَى ذِمَّة یا ایت سیوا بناتع دانسباکین یغ دصفتکن دثن
 سسوات سمرت مفعکوت بارغ دان دمستیکن فد تغکوئن اورثیغ
 داوفه مخرجاکن سسوات سمرت منجاهیت، مموات باثونن دانسباکین.

کمدین اجره (سیوا اتو اوفه) ایت فول تربهاکي کفد دوا بهاکین
 یا ایت:—

(۱) اوفه مُعَيَّنَه (اوفه یغاد دتنتوکن اتو دتنجوکن).

(ب) اوفه اتس ذمه (فد تغکوئن یغ دجنجیکن).

یقدمکین ریغکسن فد رومه دان بندا یغ تتف دفغکیل اجاره عین
 معنائ سیوا منفعة عین. دان فد کرج ۲ دفغکیل اجاره ذمه معنائ
 اوفه میمفرناکن سسوات کرج سمرت کونتریق.

فد اَجَارَةُ عَيْنٍ سِيوا بوله باير دهولو دان بوله دتڅكوهكس. دان
فد اجاره ذمه اوفه دشرطكن باير دهولو دالم مجلس عقد كران اي
ماچم جوال سلم^(۱)

افبيل سوده بر عقد جاديله سِيوا ايت ميليك باكي فييوا سباكي
ميليك يڅ ترافوڅ ۲ (مُرَاعَى) كمدین منكل سمفي تيمفوهر دڅن
سلامت بهاروله جادي ميليك يڅ تنف. جادي ميليك ايت ستله
اورمُيغ مِييوا منريما بارمُيغ دسيوا. اتو تله دسوكوڅكن تتافي اي
اڅكن منريماڅ. كران ككونان بارغ ايت سوده ترلفس كتائن يڅ
مِييوا. تنتغ اڅكن منريما ايت اiale كچواين درفدان.

بكيمان تله دپتاكن بهوا سِيوا اتو اوفه ايت هندقله دكتهوي
قدرن. جنيسن دان صيفتن ملينكن جيك سِيوا اتو اوفه ايت اد
دهدافن كدوان كتيك ايت چوكف. اتو ممادا دڅن دليهت.

مك تباد صبح سِيوا رومه تولق بلنجا مبايقكن اف يڅ روسق
اتو سِيوا بناتغ دڅن بلنجا ماكنش كران تباد دكتهويكن براف
قدرن. دمكين جوا اوفه مغوليت دان مپياغ كمبيغ دتولق دڅن
كوليتش (كوليت جادي اوفه) دان اوفه مڅيسر كندوم تولق درفد
تفوڅن كران تباد دكتهويكن تېل نيفيس كوليت ايت دان تباد
دكتهويكن قدر تفوڅ ايت. دانلاكي بلوم اد كواس مباير سِيوا الو
اوفه كتيك ايت جوڅ.

سكيراڅ تباد دسبوت سِيوا اتو اوفه ايت دالم عقد توني اتو
برتڅكوه حكمن اداله دتڅكوڅمكن اتس توني كچوالي جيك دشرطكن
برتڅكوه كتيك ايت بهاروله جادي برتڅكوه.

تياد باطل سِيوان اتو اوفهن سام اد اجاره عين اتو اجاره ذمه دڅن
سبب ماتي ساله سئورغ درفد كدوا يڅبر عقد اتو دڅن سبب ماتي
كدوان ۲۱. سكالي بهكن ككل كادانڅ برجالن سهڅك هابيس تيمفوهر
يڅمان وارث باكي ساله ساتو فيهق مغبيل اليه تمفت يڅ ماتي فد
مپمهرناكن سكل اوروسن دان بياران.

(۱) اين موكنين فندغ كند داسر اسلام مانسي ايت بايك دان منويكن جنجي تتافي فد ماس سكارغ كالو اوله
سوده باير دهولو كبايقكن كنا كافور.

سيوا اتو اوفه بوله باطل دثن سبب بناس بارغ اتو بندا يڭ
 دسيوا سمرت روبوه رومه دان ماتې بناتڅ يڭدتنسوکن، باطلن ايت
 فد يڭ اکنداتڅ بوکن فد يڭ سوده لفس مک يايت تيدق باطل مالهن
 ککل بهاگينڅ درفد اف يڭ دسبوت ددالم فرجنجين منوروت
 نسبهن.

تياد ترفسخ سيوا جيک تربناس بستغهڅ سهاج (سمرت روبوه ستغه
 بهاگين رومه) سمرت بوله دکوناکن فد يڭ ستغه لاکي کتيک ايت
 فيهق فيوا بوله فيليه (خيار) انتارا هندق دتروسکن سيوا اتو
 فسخ.

بارغ اتو بندا يڭ دسيوا فد تاثن اورثيڭ مپيوا ايت اداله امانه فد
 تاثنڅ. مک تيدق واجب اي مځکنتي جيک برلاکو کروسقکن اتو
 بناس ملينکن دثن سبب کچواينڅ.

ستغه درفد چواي مموکل بناتڅ لبه درفد فاتوت فد عادة اتو
 دمواتکن بارغ يڭ برت ۲ لبه درفد يڭ ترتځکوڅ اولهن، اتو ددودقکن
 توکڅ بسي اتو توکڅ دوبي دالم رومه يڭ دسيواڅ ايت.
 اتو دمواتکن اتس بلاکڅ بناتڅ دثن بارغ يڭ لاءين درفد يڭ
 دجنجيکن، اومقام جنجي اثمکت سراتوس کيلو گندوم تيبا ۲ دتوکر
 سراتوس کيلو فادي، کران گندوم ايت تتف اتس بلاکڅ بناتڅ ايت
 تيدق ماچم فادي کران فادي ايت بروثمکا ماسوق اودارا دچله ۲څ
 منجاديبکن کدودقکنڅ هويوڅ هايڅ، برسلاهن جيک دتوکر کفد
 بارثيڭ لبه ريغن يڭدمکين ايت تيدق ترماسوق دالم کچواين.

فرايځاتن: جيک يڭ مپيوا مندعوا بارثيڭ دسيواڅ ايت سوده
 دکمبالیکن کفد توانڅ تياداله دبزرکن چاکفڅ ايت ملينکن دثن
 اد سقسي.

الجماله

96. فرکتان جماله ايت بوله دباچ دثن جَعَالَه اتو جَعَالَه اتو
 جَعَالَه (تيک وجه). معنائ فد لغة يايت نام باکي بياران يڭ
 دتاوَرکن کفد مانسي باکي محبوبات سسوات فرکارا (تاوارن هديه)

دالم بهاس ائمگريس دسبوت ريواد، دان معنائ فد شرع يايت ممستيكن
 كنجارن يڅ ترنتنو اتس كرج يڅ دنتنوكن اتو يڅ تيدق تنتو يڅ سوكر
 هندق دكتهويكن (1)

جعاله اين هاروس دان صح دلاكوكن سكاليفون اتس كرج يفتياد
 دكتهويكن سفرت منچاري بناتڅ يڅ سست اتو همب يڅ لاري،
 چوما تر فولڅ كغد كفينتارن عاملن (فغاوسهان) دان اي تيدق ترحق
 مندافت كنجارن اتو اوفه مليكن ستله سمفرن كرجاڅ.

اداله روكنش امفت فركارا بگيمان سسته ۲۸ تله تركندوڅ دالم
 تعريف ايت يايت:

فرتام - اورثيڅ بر عقد دسبوت عاقد اتو دسبوت توان فون يايت
 اورثيڅ مناوركن كنجارن اتو اوفه. شرطن سام ماچم شرط فد فپيوا
 دان لاء پڼ ۲.

كدوا - صيغه درفد عاقد سهاج تيدق دشرطكن قبول درفد
 فغاوسها مالهن چوكف اتو ممدائي دثن بوات كرج سام ماچم
 وكيل دباب وكاله، سفرت توان فون بركات. بارثسياف دافت
 مغمباليكن همب ساي يڅ لاري اداله باكيڅ سكين ۲ رثمكيت. اتو اندا
 كمباليكن همب ساي يڅ لاري ننتي اندا ترحق مندافت كنجارن
 سكين ۲ رثمكيت، شرطن اد لفظ ايدين يڅ مننجوكن سوروه اوسها
 اتو كرج دثن اوفه يڅ معلوم، مك جيك دكرجاكن دثن تياد ايدين

(1) سندون سلوم احصاء علماء اياه حديث جني يڅ درواپتن اوله بخاري دان مسلم يايت فد سوات ماس ستورغ
 سحابة برنام ابو سعيد الخدري دالم ساتو روميون ملاوت كسوات كتبت. دالم فرجلان مريك سطر كسوات
 كنفوغ اورغ عرب. مريك منشا برهنتي درومه اورغ كنفوغ. تناني اورغ كنفوغ افكن مفرسان. دثن سبب ايت
 روميون ترفقا برهنتي دغه قاذغ دلوار كنفوغ. دثن تا سستا كتوا كنفوغ عرب كئا فانو. اولر يڅ پيسا.
 فواس سوده مريك براويت تا جوگك بايك. اخيون كتوا كنفوغ ايت مپوروه اورغ چوب برقان دثن روميون يڅ
 برهنتي دقاذغ ايت مونكين مريك بوله مروت كان. مريك فون فرگيله برقان: جواب روميون: كامي بوله
 بري اويت تناني شرطن كامو بري اوفه. مريك سئكوف ميري تيكه فوله ايكور كبيڅ. ملك ابو سعيد فون
 فركي كغد كتوا كنفوغ ايت دان ديجاكن فاته تيكه كالي تروس پيسان ميلغ دان بايك ساكين دثن سرت
 مروت ماچم كوييت دثن كافور. سته مريك باليق كدينه دثن كبيڅ ۲۹ مريك تراس واسواس دان منكيل ماچم
 مان كبت مشبيل اوفه اتوق مياچ كتاب الله! مريك فون فركي مفادف رسول الله صلى الله عليه وسلم منچريتاكن
 حان. سدان: ان احسن ما اخذتهم عليه اجرا كتاب الله. ازين: سبابك؟ كنجارن يڅ كامو اسبل اياه كنجارن
 دري كتاب الله

اتو اد ايدين تتافي تيدق دسبوتكن اوفاهنن تيدق له يڭ مېوات
كرج ايت مندافت اف۲ دمكين جوا جيڪ دايدينكن كقد سئورڱ
تيب۲ا دكرجاكن اوله اورڱ لاءين فون تيدق ترحق مندافت اف۲
(اورڱ لاءين ايت).

كتيڪ - گنجارن اتو اوفه شرطن بندا يڭ معلوم يعني دكتهوي
قدرن دان تيدق درقد بندا يڭ نجيس سمرت ارق.

كامفت - كرج شرطن اد اوسها دان تيدق ترنتو اتو مستي اتس
عامل ايت مخرجاكشن، جكالو سئورڱ يڭ هيلڭ دوءيت بركات:
بارئسياف منجوقكن دوءيت ساي، اورڱ ايت اكن ترحق مندافت
سكين۲. اي (عامل) فون منجوقكن دوءيت ايت اد فد تائن سفلان
نسچاي اي (عامل) تيدق ترحق اف۲ كران تيدق اد اوسها سدئمكن
دوءيت ايت فد تائن اورڱ لاءين.

دمكين جوا جيڪ اي منجوقكن اورئيج مرمفس دوءيت اورڱ
نسچاي فننچوق ايت تيدق ترحق اف۲ كران كرج منجوقكن
فرمفس ايت ترمستي اتس فد شرع.

سباليقن جكالو سئورڱ اجنبي (اورڱ لاءين بوكن توان فون
بارڱ) بركات: بارئسياف مغمباليكن همب سي زيد مك اي ترحق
مندافت سكين۲ گنجاران نسچاي اورئيج مبالغكن ايت ترحق مندافت
درقد اجنبي ايت كران دي يڭ مېوات كسغوفن.

دان جيڪ اي بركات: زيد اد مختاكن بارئسياف مغمباليكن
همبان اورڱ ايت ترحق مندافت بگين۲، فد حال اي بر بوھڭ تياداله
عامل برحق اف۲ درقد اجنبي ايت دان جوڪ درقد زيد سنديري
سكيران اي توروٽ سام مندوستاكن.

دانلاكي دشرطكن عقد جعاله اين هندقله جائن دحدكن وقتون
سمرت سميجكو اتو سبولن اومفماڻ، جيڪ دشرطكن بگيتو نسچاي
باطل. سكاليفون اد دتننوكن تمفتن كران تركاڊڱ تيدق بوله دافت
دالم ماس يڭ دحدكن ايت.

مساله رمفاین

(ا) جيك دلاکوکن جعاله دڻن کنجارن يفتياد معلوم اومقام برکات توان فوڻ بارغ: نارڻسياف مڃباليکن همب ساي، اورغ ايت اکن دبري کنجارن نسچاي عقدڻ ايت فاسد دان اورڻيغ مڃباليکن ترحق دافت اوفه سماس.

(ب) جيك اي مننتوکن دري نكري بکين اتو نكري ابو تيبا ۲ دکمباليکن دري نكري يڻ لبه جاوه، حکمڻ اورڻيغ مڃباليکن ايت تيدق ترحق مندافت لبه کنجارن دري اف يڻ دجنجيکن تافي جکالو دکمباليکن دري نكري يڻ لبه دک کناله دفوتڻ مڃيکوت قدر نسه کورڻڻ.

(ت) جيك فغاوسها ايت برسکوتو دوا اورغ اتو لبه کنجارنڻ ايت ترفولڻ کفد مريک منوروت کيرا کفلا سکاليفون کرج مريکڻيت اد برله کورغ کران سوکر هندق داوکور کرج ماسيغ ۲ ايت.

(ث) جيك دجنجيکن کنجارن ايت فد سئورغ يفترتنتو تيبا ۲ داتڻ اورغ لاءين منيمفيل بوات کرجسام دڻن قصد منولوڻ اورغ ايت نسچاي کنجارن ايت ترفولڻ کفد اورڻيغ دنتوکن سهاج، دان جکالو اي کرجسام دڻن قصد انتوق توان فوڻ بارغ، مک فغاوسها يفترتام ترحق مندافت سبهاکين سهاج کنجارن اتس قدر کرجاڻ دان اورڻيغ کدوا ايت تيدق ترحق اف ۲ جوک. فنديقن اورڻيغ کدوا تيدق ترحق اف ۲ سام اد اي نيه منولوڻ اورڻيغ فرتام اتو نيه منولوڻ توان فوڻ بارغ اتو نيه برکهندقکن اوفه، کران کرجاڻ ايت ترماسوق دالم کرج سوکريلا.

(ج) سکيران بارغ يڻ دکمباليکن ايت بناس سبلوم سمفي کفد نوانڻ سمرت همب يڻ لاري ماتي دتغه جالن مسکيفون سوده همفير دڻن رومه فغھولو، اتو درمفسر اورغ دفرتغاهن جالن اتو دتيغاکمکن اوله فغاوسها دتغه جالن، اتو همب ايت لاري سکاليفون سوده سمفي

کرومه توانن تتافي بلوم دتريما اولهن ددالم مساله ۲ اين فغاوسها ايت تيدق ترحق مندافت اف۲ بيارن.

(ح) افبيل فغاوسها تله مغمباليکن بارغ يڅ لاري اتو يڅ سنست دان تله دسرهن کفد توان فوډ تباداله هاروس توانن ايت مناهن دري بيارن.

سکيران يړلاکو فرتکارن دريحال شرط کنجارن اتو دريحال کرج حکمن دبنرکن چاکف فغاوسها دغن سومفهښ، تتافي چيک برسليسيه تنتغ براف قدر کنجارن اتو اف جنيسن اتو تنتغ بايق مان کرجاډ فد حال سموا کرج سوده سلسي کناله کدواډ برسومفه کتيک ايت فغاوسها ترحق اوفه سماس.

(خ) کدواډ فيهق (توان فوډ دان فغاوسها) هاروس فسغ (مناريق باليق اتو قنسيل) فرجنجين اين سبلوم هابيس کرج. مک چيک توان فوډ اتو فغاوسها مناريق باليق سبلوم ممبوات کرج اتو فغاوسها مناريق باليق ستله اي ماسوق ممبوات کرج نسچاي تباداله اي مندافت اف۲ بيارن، تتافي چيک توان فوډ يڅ مناريق باليق ستله فغاوسها منجالنکن کرج، مک فغاوسها تيدق ترحق مندافت بيارن فنوه کران بيارن فنوه ايت اتس سموا کرج، يغممکين اي ترحق هاډ اوفه سماس اتس يغتله دبواتن سهاج.

المُخَابَرَةُ دَانِ الْمُزَارَعَةِ

97. فرکتان مُخَابَرَةُ ايت فچاهن درفد فرکتان خُبر معنات تانم دان فرکتان مزارعه فچاهن درفد فرکتان زرع معنات تومبوه اتو تاني، کدواډ کلمه اين همفير سام مقصودن دسبوت برفاوه يايت توان فوډ تانه مبريکن تانهن کفد سئورغ سفافي مفرجاکنن دغن برچوچق تانم دان حاصيل تنامن ايت دبهاکي انتارا کدواډ. چيک بنیه درفد فکرج دسبوت مخابره دان چيک بنیه درفد توان تانه دسبوت مزارعه کدواډ اين تيدق هاروس ددالم اسلام سبب اد لارغن ددالم حديث کران حاصيل بومي ايت بوله ددافاتي دغن سيوا، تيدق

دڻن چارا تا تنتو بکیتو کران بوله جادي دافت سفیکول اتو کورغ اتو
تا اد لغسوغ.

اوله کران برفاوه ایت سوات حال یغ دکهندقکي اوله مشارکه
مک جالن باکي ملولسکنن یا ایت دسیوا تانه ایت، سام اد دڻن واغ
اتو مکانن یغترتنتو قدرن دان جنیسن اتس تغکوغن یغ مپیوا،
جادي توان تانه دافت حاصیل یغ تتف دان اورثیغ مپیوا دافت
منفعة درفد تنامنن اتو تانه ایت دوسون کروما اتو ائگور دان
ستغهن کوسوغ سدغ توان کبون ایت اد مقوفه اورغ منجیروس
فوهن ۲ کروما اتو ائگور ایت (اد مساقاة). مک دڻن کادان سماچم این
هاروس دلاکوکن مزارعه (برفاوه) دڻن اورغ یغ منجیروس ایت
دتمفت یغ کوسوغ سچارا ایکوتن.

أَحْيَاءُ الْمَوَاتِ

98. فرکتان احياء معنات مهیدوفکن اتو معمارهکن، فد ماس
سکارغ اورغ سبوت تروکا. دان فرکتان موات معنات تانه یغتیاد
دمیلیقکي دان دامبیل منفعة درفدان اوله سیاف ۲، تانه سماچم این
دسروفاکن دڻن اورغ ماتي کران تیاد مبري منفعة اف ۲.

مهیدوفکن اتو منروکا تانه یغ ماتي ایت هاروس مالهن دافت
فهلا، سندرانن سبلوم اجماع ایاله حدیث:

”مَنْ عَمَرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ حَقٌّ بِهَا“.

ارتیس: ۵ ثسیاف مهیدوفکن تانه یغتیاد دفوپای اوله سیاف ۲
دیاله یقلبه برحق فد تانه ایت.

دالم حدیث یغ دروایتکن اوله النسائي:

”مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرٌ وَمَا أَكَلَتِ الْعَوَافِي
فَهُوَ صَدَقَةٌ“.

ارتیش: بارئمسیاف مھیدوفکن تانہ یث ماتئ باکیش فھلا دان اف
یث دماکن اولہ یث منجاری ماکن ایت جادی صدقہ. مقصودن، بواہ ۲
تنامن دأتر تانہ ایت جیک دماکن اولہ مأنسی اتو بناتخ سفرت
موپیت، توفی دان بوروغ ایت جادی صدقہ (۱)
ادالہ تانہ یث ماتئ افبیل دتروکا اولہ سسئورغ جادیلہ تانہ ایت
حق میلیکن دئن دوا شرط:

فرتام - اورغ ایت مسلم دان تانہ ایت دالم لکری اورغ اسلام
سام اد دایدینکن اولہ فمرنتہ اتو تیدق. اد فون اورغ کافر تیدق
دلولسکن سکالیفون اد ایذین درفد فمرنتہ.

مقصود لکری اسلام ایت ایالہ لکری یث دتروکا اولہ اورغ
اسلام سفرت بغداد دان بصرہ اتو فندودقن مسندیری منوکر دان
مملوق اکام اسلام سفرت مدینہ دان یمن (۲) اتو دفرغ دان
فندودقن مپره تنفا شرط سفرت مصر دان سبھاکین درفد کاواسن
عراق اتو دتروکا دئن فردامین سدغ بومیش ترماسوق جادی ولایہ
اورغ اسلام دان مریک یث بوکن اسلام هان ممبایر اوفتی.
بیلا دکات تانہ دالم لکری اورغ اسلام ترماسوقلہ تانہ حرم
یعتیاد برکنتوغ حق عبادة خداں یأیت عرفہ، مزدلفہ دان منی کران
برکنتوغ حق وقوف دان حق مبیت (برمالم فد ماس مشرجاکن
حج) دسیتو.

برکات الشیخ الزَّکَشِيّ ایلوق تمفت یغبر نام مُحَصَّب (یغترکنل)
سکارغ دئن نام مُعَابَدَة دکیرا ماچم منی جوک. کران اورغ حج اد
برمبیت دسیتو، تتافی کات الْوَلِيّ الْعَرَقِيّ: ایت بوکن درفد عبادة
حج. درایت بارئمسیاف منروکا تانہ دسیتو مک تانہ ۲ ایت جادی
حق میلیکن، اینلہ فندافت یث تفت (معتمد).

(۱) دتانه عرب اتو دنیور تغه کبایمکن تانن فادغ فاسیر کیبارن دان تیدق دمیلقی اولہ سیاف ۲، موتکینلہ
سیاف ۲ منروکان دیالہ یغ اطون. دتکری کیت تیدق اد تانہ یغ دکناکن تانہ ماتئ کران مسوان بولہ دامبیل
منفعا دولدان، بغداد مسیوت تانہ تربیار ایلتون تیدق بولہ دتروکا ملیکن کتا مفیکوت قانون تانہ لکارا.
(۲) دالم سجاره ملاک اورغ ملایو ملاک دان راجن دئن سکل ولایہ تملوقن منوکر اکامن دان مملوق اکام اسلام
سجق بیراف قرون یغ لفاور. منوروت این مک لکری ۲ ملایو سام ماچم اورغ مدینہ.

اد فون تانه دنکري اورغ کافر جيک دتروکا اوله اورغ کافر جاديله تانه ايت حق ميلیکښ، تنافي جيک دتروکا اوله اورغ اسلام مک تانه ايت جادي حق ميلیکښ کيړاڻ تيدق اد لارغښ درفد مريکښيت.

کدوا - هندقله تانه يڅ دتروکا ايت بيبس يآيت يڅ بلوم دميليککي اوله سياف ۲، سام اد اورغ مسلم اتو بوکن مسلم.

مک جيک تله فرنه دميليککي اوله اورغ سکاليفون سوده بناس جاديله اي حق کفد فميليکښ سام اد مسلم اتو کافر، دان سکيړاڻ تياد دکتھوي هندقله دسليديق جيک اد باغونښ برېنتوق اسلام سام حکمښ ماچم حکم بارغ يڅ هيلغ يآيت ترفولغ کفد تدبير فمرننه سام اد دسيمفن دان دفليهارا سهاج بکيتو اتو دجوال دان هرکاڻ دسيمفن اتو دهوتغکن کفد بيت المال هغک داتغ توانښ مننتوت، سکيړاڻ تيدق اد جاديله اي حق بيت المال. دان جيک برېنتوق جاهيليه بوليهله دميليک دغښ دتروکا.

اورغښ منروکا تانه يڅ ماتي تيدق بوله مميليککي کاواسن لارغښ تانه اورغ لاءين کران اي کفوپان باکي اورغ ايت. يڅ دکتاکن کاواسن لارغښ ايت اiale کاواسن يڅ دفرلو اوله توان تانه انتوق مندافتکن حاضيل کبونښ، اومقام جالښ، تمفت اورغ برهنتي برونديغ دان برچاکف ۲، تمفت ملتق کريتا، تمفت ممبواغ سمفه دان لاءين ۲ سمرت ستور دان کندغ بناتغ.

جکالو سسثورغ تله مولا ماسوق منروکا سبيدغ تانه ماتي دغښ ملتق تندا سمرت چاچق فنجغ اتو دسوسون باتو اتو ممبوات باتس دزفد تانه تر حقله اي تانه ايت تر تکهله اورغ لاءين درفد منروکاڻ اتس تانه ايت، تنافي جيک دتروکا جوک اوله اورغ لاءين جاديله نانه ايت حق فول، سکاليفون فربواتښ ايت بردوسا سام حکمښ ماچم حکم ممبلي بارغ يغتله دتاوړ اوله اورغ لاءين.

فربواتښ ملتق تندا ايت معناڻ منکه اورغ لاءين درفد مقمبيل نمفت ايت تنافي کالو لام سائت تيدق دکرجاکن دغښ تياد عذوړ مک

فيهق فمرنته بوله ممبري امارن سفای اي مفرجاکن تروس اتو
منیغکلکن تروس. سکیراڻ اي منتا تغکوه دڻن سبب اد کعدوران
بولیله دتغکوهکن دالم ماس یغ مناسبه دالم فنداڻن فمرینته مک
جیک سمفي تیمفوھن تیدق دکرجاکنش جوک هیلغله حقن اتس تانه
ایت.

(فرهاتین) فمرنته راج اتو فریسیدینه اتو فمغکو کدواڻ هاروس
ماونتوقکن سبهاکین درفد تانه ماتي (زمان سکارغ دفعکیل ریزب)
انتوق مکانن کودا فرغ، بناتغ ۲ کفوپان فيء، بناتغ ۲ کفوپان زکاة
دان بناتغ ۲ یغ لمه هندق فرکي ماکن دتمفت ۲ یغ جاوه، دان
هاروس فول اي (فمرنته) ممباطلکن ریزاب جیک اد مصلیحه لاین
تتافي تیدق هاروس اي ماونتوقکن تانه سفرت ایت باکي دیریڻ اتو
فرکونان بناتغن اتو مماسوقکن بناتغن ۲ کدالم تمفت یغ دریزبکن
باکي اورغرامی کران فمرنته ایت اورغ قوات (اد کواس ممبلي اتو
سباکین) تیدق لمه سفرت اورغرامی.

اورغیغ منروکا تانه ماتي انتوق دوسون اتو رومه کدیامن تیبا ۲
اي ترجمفا باهن کالین (لوکم) یغ لاهیر داتس موک بومي سفرت
بلیراغ، میبق هیتم، باتو اوبت بدیل، باتو سیمین دان لاین ۲،
اتو لوکم یغ باطن سفرت امس، فیرق، تیمه، بسی دان سباکین جاديله
باطن لوکم ایت میلیکن دڻن دتروکاڻ ایت، ملینکن جیک تله
دکتهویڻ باهن ۲ یغ لاهیر ایت لبه دهولو سبلوم دتروکا کتیک ایت
اي هاڻ ترحق میلیقکي لوکم یغ باطن سهاج تیدق یغ لاهیر. (این
اصل حکم مونکین دالم اوندغ ۲ تانه اد ممفرانتوقکن لاین درفد ایت؛
جیک اد کناله دتوروتي فرانتوقکن ایت کران فمرنته اتو فرلمبگان
اد حق ممبوات فرانتوقکن باکي مصلحه اورغرامی).

اد فون ایر یشتیاد دفویای اوله سیاف ۲ دالم بهاس عرب دسبوت
"الْمَبَاحَ" اتو دسبوت ایر دتمفت یغ تربوک سفرت ایر سوغي،
متاير یغ کلوار دري چله ۲ بوکیت دان کونخ دان سباکین ایت ایاله
حق برسام انتارا مانسی، کران اد حدیث مپتاکن:

”النَّاسُ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْمَاءِ وَالْكَلَاءِ وَالنَّارِ“

ارتیش: مألوسی برسکو تو برحق دالم تیک بندا: فد ایر، فد فادغ رومفوت (یغ بیبس) دان فد افی. مک تیدقله هاروس سئورغ فون بوله میکت اورغ لاین معکوناکنش سکالیفون فمرنته ای تیاد برحق منتوکن سئورغ تیدق یغلاءین.

اد فون ایر دری فریکی اتو کولم تانه اورغ، ماسیغ ۲ ایت اداله حقش دان جوک ایر فایف یغ دس دیاکن اوله کراجان اداله حق کراجان باکی مصلحه اورغرامی.

الْهَبَه دَان حَكَمْش

99. فرکتان هبه ایت دامبیل درفد فرکتان هبوب یعنی تیوفن. افبیل دسبوت هَبَّ الرِّيحُ معنات برتیوف اثمین. مقصودش برفینده ای (اثمین ایت) دری ساتو اره کاره یغلاءین، مناسبهله دکوناکن هبه ایت فد فمبرین کران بارغ دهبهکن ایت برفینده دری تاشن یغ ممبری کفد تاشن اورثیغ دبری. دالم هیجان ملایو اورغ تولیس دثن هیه (تمبه یاء انتاراها دان با)، مقصودش هبه جوک، تنافی دالم بهاس عرب جیک دتولیس دثن دتمبه یاء جادی بوپین هَبَّه معنات اینده، کرون دان بیسا.

جادی هیه ایت ملیفوتی صدقه دان هدیه. معنات فد شرع میلیککن سسوات بارغ اتو سسوات بندا کفد اورغ لاین درفد اهل کبجیکن دثن تیاد گنتی فد ماس هیدوفش.

جیک فمبرین سسوات ایت دثن تجوان برکهندقکن فهلا داخهه یأیت صدقه لمان دان جیک فمبرین ایت دثن تجوان ملیاکن اورثیغ

دبري يآيت هديه نماڻ علي ڪل حال هيبه صدقه دان هديه سموان
ايت سنة دان يڻ افضلن ايا له صدقه^(۱)

تيف ۲ بندا اتو بارغ يڻ صح دجوال هاروسله دجاديڪن هيبه
دڻن شرط اد ايجاب دان قبول سمرت برڪات فميري: ”وَهَبْتُكَ
هَذَا“، ارتيڻ: ساي هيبهڪن بارغ اين ڪفد اندا. اتو ”مَلِكْتُكَ هَذَا“
ارتيڻ: ساي ميليڪن ڪفد اندا بارغ اين، اتو ساومفماڻ دان دجواب
اوله يڻ دبري سمرت ڪتاڻ: ”قَبِلْتُ“، ارتيڻ: ساي تريما، اتو
رَضِيْتُ ارتيڻ، ساي رضاله.

تتافي تيدق دشرطڪن ايجاب قبول فد صدقه. چوڪف دڻن دبري
دان دامبيل سهاج. دمڪيڻ جوا دڻن هديه ممادا دڻن دهنترڪن سهاج
دان دامبيل اوله يڻ دبري بارغ ايت.

صح هيبه دڻن دسبوت عمور سمرت ڪتاڻ: ساي هيبهڪن بندا اين
ڪفد اندا سلما عمور اندا دان ڪالو دتمبهڻ چاڪف ”جِيڪ اندا ماتي
برباليق بندا ايت ڪفد ساي، فون صح جوڪ تتافي شرط ايت لغا.

دمڪيڻ جوا صح هيبه جيڪ دشرطڪن ڪاوالن سمرت ڪتاڻ: ساي
هيبهڪن بندا اين ڪفد اندا انتوق اندا مغاول دان منجڪاڻ جيڪ اندا
ماتي ڪلق ڪمبالي ڪفد ساي دان جيڪ ساي ماتي لبه دهولو تتفله اي
جادي ميليڪ اندا، اين فون صح جوڪ دان لغا شرطن.

تياد صح هيبه فد بارثمڻج مجهول، بارثمڻج درمفس، بناتڻ يغتله
سسست دان ساومفماڻ، تتافي صح هيبه دوا بيحيء ڪندوم دان
ساومفماڻ سڪاليفون تيدق صح دجوالبلي.

(۱) سندوان سلوم اجماع فرمان نوحن: ”وَقَالُوا لَا عَلَى الْإِبْرِ وَالْقَوَى“، سورة المائدة آية ۲. معنان حنڊله ڪامو
پرولونو مڊولوع انس فرڪارا ڪچيڪن دان فرڪارا يڻ مبادا ڪله تقوى. دان فرمانن لائي: ”وَأَنَّى الْعَالُ عَلَى جِه
لَوَى الْكُرْبَى“، مٽله اخبر آية ۱۷۷ سورة البقرة. ارتيڻ: اورليڻج بايلڪ ايمانن ايت ايا له مريك يڻ مڱلوارڪن
مرلان القوق مڊولوع فرايڻ، انق ۲ ٿييم. اورغ مسڪين دان ۲۰۱۰. دالم حديث بخاري دان مسلم: ”وَلَا تَقْرُون
جَارَةً بِجَارِهَا وَلَا فَرْسَيْنِ سَابَعَيْنِ“. ارتيڻ: جاتفله سسوات جيوان ايت براس مينا اتو القن حنڊل ميري بندا
يڻ سديڪيت ڪله جيوان سڪاليفون سمرت ڪوڪو ڪمبيڻ. (۲) اين سبائي بنديفن سهاج ڪران تيدق اد عاده مانسي
ميري اورغ ڪوڪو ڪمبيڻ.

مساله رمفاین

(ا) جيك فيوتغ ملفسكن هوتغ درفد يغ برهوتغ ايت مغمافوسكن هوتغ نماث، دالم بهاس عرب دسبوت ابراء بوكن هيبة. دان تياد برحاجة كغد قبول، تنافي ملفسكن هوتغ كغد اورغ لاین درفد اورثيغ برهوتغ تيدق صح.

(ب) اورثيغ دبري هيبة بلوم لاكي مميلىك بارغ دهيبهكن كغدان ملينكن ستله دقبض (دامبيلش) دان اد ايدين درفد فمبري اتو وكيلش سفاي مغمبيلش.

(ت) جيك برلاكو كماتين سالة سئورغ درفد كدواث دالم ماس انتارا هيبة دان قبض مك وارث مغمبيل اليه تمفت سالة سئورثش فد قبض دان مغمبضكن.

(ث) افبيل اورثيغ دبري هيبة ايت تله قبض تيدقوله هاروس اورثيغ ممبري مناريق باليق فمبرينش ايت كچوالي اي باف دان ايبو كغد يغ دبري اتو اصولن يأت داتوء ۲ دري كدوا بله فيهق (فيهق باف دان ايبو) كران ترسبوت دالم حديث يغدروايتكن اوله الترمذي دان الحاكم:

لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هِبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدُ
فِيمَا يُعْطَى وَلَدَهُ.

ارتين: تيدق حلال كغد سئورغ لاكي ۲ يغتله ممبري سبارغ فمبري اتو تله مهيبة سسوات هيبة لفس ايت اي مناريق باليق فمبرين اتو هيبهش ايت كچوالي ايبو باف مك اي بوله مناريق باليق اف يغ دبري كغد انقش.

(ج) باف دان ايبو اتو داتوء هاروس مپماكن فمبرين كغد انق ۲ اتو چچون انتارا لاكي ۲ دان فرمفوان. بيلا دسبوت باف دان ايبو اتو داتوء تيدقوله ترماسوق سودارا اتو باف سودارا دان لاین ۲، مك مريكتيت تيدق بوله مناريق باليق فمبرينش.

سڳوڻه فون باف دان داتوء بوله مناريق باليق فميرين كقد انق
 دان چچو ايت شرطن بارثمئغ دبريكن ايت ماسيه اد لاکي دالم
 کواس انقش، مک جيڪ سوده تيدق اد کواسر دثن سبب سوده
 دجوال اتو دوقفکن تباداله بوله دتاريق باليق، تنافي کادي تيدق ماچم
 جوال اتو وقف، معنائ بوله تاريق باليق فميرينش يغتله دکاديکن.

سکيران ميلڪ انق اتو چچو فد بارغ هيبة ايت سوده هيلغ
 کمدين کمبالي فول ميليکن سکاليفون دثن اقاله (بندا ايت سوده
 دجوال کمدين اي مپسل دامبيلش باليق)، اتو اورثمئغ ممبلي مولغکن
 باليق دثن سبب بارغ ايت اد چاچت، کتيڪ ايت تباداله دلوسکن
 باف اتو داتوء هندق مغمبيل باليق.

(ح) حاصيله تاريق باليق ايت دثن دکتان: اکو رجوع اتو تاريق
 باليق، بارثمئغ اکو تله هيبةکن ايت اتو اکو منتا باليق اف يغتله
 اکو هيبةکن کقد اثمکو، اتو دکمباليکن دي کقد ميلڪ اکو اتو اکو
 بناسکن هيبة اتو اکو باطلکن دي اتو اکو فسغ اکندي تيدق بوله
 جوال، تيدق بوله دوقفکن اتو دهيبهکن کقد اورغ لاءين.

(خ) بکسر يث دايسيکن هيبة ددالمش، سمرت باکول، دولغ،
 مشکوق دانسباکي ايت ترفولغ کقد عادة، جيڪ فد عادة تيدق کنا
 فولغ سمرت باکول هي مفر ترماسوقله اي جادي هيبة سکالي، دان
 جيڪ فد عادة کنا فولغ سمرت دولغ واجبله دفولغکن دان حرام
 دگوناکن تنافي جيڪ فد عادة بوله ماکن اف يثاد ددالمش سمنتارا
 بلوم دفولغکن هاروسله دلاکوکن سباکي فينجم، کالو تيدق کناله
 سالين سمرت دان دفولغکن.

الْقَطَّةُ دان حکم

100. فرکتان لُقَطَه بوله دباچ دثن لُقَطَه دان دثن لُقَطَه (دوا وجه).
 فد لغة معنائ بندا يث دجومفائي اتو يث چيچير، دان معنائ فد شرع
 بارغ اتو بندا يث دجومفائي يث تيدق دکتهوي بسياف يث امغوپاڻ.

بارئسیاف برجومفا بارغ اورغ چیچیر، سام اد دتانه لافغ اتو دجالن ۲ دان ای فرچای دیری امانه، سنه له ای مغمبیلن^(۱) دان هاروس ای تیغکلکن جیک ای براس تا بولسه امان دیری فد ماس اکنداتغ تا کوت بناس بارغ ایت.

سچارا ریعکس فد لقطه این اد لیم حکم:

۱ - جیک اورغیغ برجومفا ایت فرچیاکن دیری امانه سنه له ای موئوتن اتو مغمبیلن.

۲ - جیک ای فرچیاکن دیری فد ماس موئوت ایت تتافی تیدق جامین فد ماس اکنداتغ هاروس ای مغمبیل سکیرا ای بوکن اورغیغ فاسق.

۳ - دالم مسأله ۲ ایت جیک ای فاسق سفت اد منیغکلکن سمبھیغ فرض مکروه ای مغمبیلن.

۴ - جیک ای تیاد فرچیاکن دیری فد ماس ایت دان یقین اکن برخیا فدا حرام ای مغمبیلن.

۵ - جیک ای فرچیاکن دیری فد ماس ایت دان فد ماس اکنداتغ فد حال تیدق اد اورغ لاین یغ امانه دسیتو واجب ای مغمبیلن.

بارئسیاف تله موئوت بارغ چیچیر تیدق واجب ای مباوا سقسی باکی مقسیکن کران هندق میلک اتو هندق دسیمفن مالهن سنه سهاج لفس ایت واجب دریکودکن کادان بارغ ایت اومقام دالم بیک، دالم بوئکوسن کاین، اتو دالم بوئکوس فلسٹیک اتو قرطس. جنیس بارغ سفت امس، اتو فیرق اتو سباکیش. براف برتن دان براف بیلائنن.

کمدین چارا منتوکن حکم تر بهاکی کفد امفت بهاکین:

فرتام - بارغ ایت بندا یغ ککل لام سفت امس، فیرق دان تمباک حکم هندقله داعلانکن (اورغ فطانی کات اور یعنی داورکن) کفد اورغرامی سلما ستاهون دفینتو ۲ مسجد کتیک

(۱) سیدان سیدو رجاغ االه: "وَتَصَافُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوَى" مکرر نه دیاکر دات الهه، دان حسنه "وَاللهُ فِي مَوْنِ الْعَبْدِ مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي مَوْنِ أَخِي" سوره دیاکر حیرت دات الهه ای کران مفصل بارغ اورغیغ جبر دیر کاتان هندن دسلاک دان هندن دسلاک کفد براف ای سوات کحکر دان مروتو لفر

اورنرامي كلوار لفس سمبيخ برجماعه دان دمفت اورنرامي
بركمفول تراوتام دكت ۲ تمفت بارغ ايت دجومفائي دبندر اتو دفكن،
تيف ۲ هاري دوا كالي سلما سمبيكو، لفس ايت سمبيكو سكالي
سلما توجه ميئكو كمدين سبولن سكالي هئك اخير تاهون، جيڪ
اد توانن داتغ منتوت دالم تيمفوه ايت هندقله دفولئكن كفدان.
سكيران تياد جوڪ داتغ بوليئهله فيليه سام اد دسيمفن سهاج بكيئو
اتو دميليڪ جادي دي فون دئن نية مئكنتي بيلا ۲ توانن داتغ
منتوت، دان دئن برلفظ اومقام اكو ميليكله بارغ اين.

كدوا - بارغ ايت تيدق بوله ككل لام سمرت كروما دان بواه
ائكور درفد جنيس يئ تا ماهو كريغ دئن دفروسييس كمن بوله فيليه
انتارا دميليڪ كتيك ايت جوڪ دان دماكن دئن نية مئكنتي هر كاڻ
بيلا توانن داتغ، اتو دجوال دان دسيمفن هر كاڻ ايت سرت داعلانكن
بكيئمان فد مسأله يئفرتام تادي سفاي بوله اي مييكن.

كتيڪ - بارغ ايت درفد جنيس بندا يئبوله تاهن لام دئن
دفروسييس سمرت كروما دان ائكور كمن بوله فيليه جوڪ انتارا
دجوال دان دسيمفن هر كاڻ ماچم مسأله يئكدوا اتو دكريئكن تومكو
سمفي توانن داتغ منتوت.

كامفت - بارغ يئ دجومفائي ايت بركهندق كفد بلنجا سمرت
بناتغ يئ ماسيه كچيل تياد اوفاي مليندوئي ديرين درفد بناتغ
بواس يئ كچيل ۲ جوڪ دان تمفت ايت دفادغ (لوار كاواسن
فرومهن). حكومنن هندقله دامبيل، لفس ايت بوله دميليڪ دسمبليه
دان دماكن دئن نية دكنتي هر كاڻ تتافي جيڪ تمفت جومفا ايت
دالم كاواسن فرومهن بوليئهله اي فليهارا. تنتغ مكانن دتغكوغ
اولهن سچارا سوكريللا اتو منتا دكنتي ملالوئي حاكم اتو دجوال
دان دسيمفن هر كاڻ لفس ايت داعلانكن انتوق مييكيكن.

اد فون بناتغ يئ سوده بسر يئ بوله مغاول ديرين درفد بناتغ
بواس يئ كچيل ۲ دان تمفت ايت امان تيدقله هاروس دكوتيف
كران هندق مييكي، مالهن بوله دامبيل كران دفليهارا، دان جيڪ
تمفت ايت تيدق امان (اومقام دكاواسن ايت بايق اورغ جاهت اتو

بناتځ بواښ يځ بسر ۲ سمرت هریمو) بولیله دامبیل کران دمیلک
اتو کران دقلیهارا کمډین دجوال دان داغلانکن بکیمان یځ ترسبوت
ایت.

(فرهانین) حکم لقطه بکیمان یځ دسبوتکن ایت فد لقطه یځ
دجومفای دتمفت یغلایین دزفد تانه حرم مکه. اد فون جیک دتانه
حرم مکه سکیران دفوئوت هاڅ انتوق دسلامتکن سهاج دغن دسیمفن
سهڅک جومفا توانځ دان تیدق حلال دمیلک سام سکالي. درایت
کناله داغلانکن سللممان. دان جکالو اورغیځ موئوت ایت هندق فرکي
کتمفت لاین هندقله اي سرهکن کفد قاضي اتو کفد اورغیځ اد
کفرچیان.

الْقِيَطُ

۱۵۱. لَقِيَطُ ایت معنات. بایي یځ دبواغ اورغ دتفي ۲ جالن، بوله
جوک دسبوت بودق فوئوتن اتو انق ائمکوت اتو انق ائمکت (دندغ
دري سکي سوده دفوئوت دان سوده دقلیهارا) اتو کانق ۲ یځ
مرايو ۲ سست یغتیاد دکتهوي ایبو بفان اتو کلوارگان.

بارغسیاف برجومفا بایي اتو بودق سست دجالن ۲ اتو دتفي ۲
مسجد اتو دتفي ۲ رومه اورغ اتو دتفي فاریت اتو سباکین واجب اي
مغیبیلن سباکي فرض کفایه جیک اد اورغ لاین یقبوله مغیبیلن
جوک کالو تیدق نسچاي جادي فرض عین دامبیل، دقلیهارا،
ددیدق دان دبري فلاجران، کران فرمان توهن:

‘‘وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا‘‘. سورة المائدة اية 32.

مقصودځ، دان بارغسیاف مغهیدوفکن ديري سسئورغ مانسي
ساوله ۲ دي مغهیدوفکن مانسي کسموا سکالي.

واجب داداکن سقسي کتيک مغیبیل ایت کران مغیلکن درفد
دجادیکن همب دان سقسیکن اتس هرتاڅ جیک اد برسام ۲څ. اورغ
کیلا فون سام ماچم کانق ۲ جوک حکمځ.

تيدق دلولسکن بايي اتو کانتق ۲ ايت تيغکل دالم فليهاران
 سستورغ ملينکن هندقله اورغ ايت مکلف، مردهيکا، مسلم يث عادل،
 امانه دان تاهو تدبير (تيدق دئو). سکيراڻ بايي اتو بودق فوئوئن
 ايت اد هرت مک بلنجا هيدوفڻ دبایرکن اوله حاکم درفد هرتاڻ ايت.
 بوله جوک اورغیغ موئوت مبلنجاکن درفد هرت ايت دئن
 فرستوجوان حاکم.

جیک تیاد بمفوپای هرت کناله کراجان منغکوئن سکیرا ۲ تیدق
 اد هرت عام سفرت وقف انتوق انق ۲ فوئوتن جکالو اد کناله
 دبلنجاکن درفدان.

بارغ دایغت بودق فوئوتن دالم نکري اورغ اسلام حکمڻ مسلم.
 اتو دنکري اورغ کافر یث فندودقڻ اد اورغ اسلام مک بودق ايت
 حکمڻ مسلم جوک کچوالي اورغ کافر مباوا سقسي مغانکن بودق
 ايت کتوروننڻ کتيک ايت بهارو بوله بودق ايت دنسبهکن کفدان
 دان مغيکوت اکمان کافر. برسلاهن جیک اي برکات بودق ايت
 درفد کتوروننڻ دئن تیاد سقسي، مک حکمڻ بودق ايت مسلم جوک
 بکیمان تله دپتاکن ايت کران بوله جادي بودق ايت انق اورغ اسلام
 یغبراد دنکري مریک سکالیفون اداڻ اورغ اسلام ايت دسان سباکي
 اورغ تاوانن یغبوله مریو ۲ اتو اهل فریکان (کچوالي لالو سهاج
 ايت تیدق دکیرا).

درفد کپتان داتس این پتاله بهوا انق فوئوتن دنکري اورغ کافر
 یغتیاد اورغ اسلام لغسوغ دسان حکمڻ کافر.

اد لاکي ببراف مسأله دالم فرکارا لقيط اتو انق فوئوتن این
 سفرت کادانڻ مردهيک تیدق همب، کادانڻ اد هرت برسام ۲ دان
 لاءین ۲، ساي تیاد سبوتکن کران مسأله همب تیدق اد دالم نکري
 کیت دان جارغ اد اورغ منیغکلکن هرت برسام بودق یث دبواڻڻ.

کالتق ۲ یث بوکن درفد بودق فوئوتن حکم اسلام مئیکوت
اسلام ساله سئورغ درفد دوا ایبو بفان دمکین جوا اورغ کیلا^(۱)

باب النکاح

۱۰۲. فرکتان نکاح ایت بهاس عرب یث سوده جادی بهاسی ملایو.
اصل معنای فد لغة چنتوم دان تمو. افبیل دسبوت "تَنَکَّحَتْ
الْأَشْجَارُ إِذَا تَمَایَلَتْ وَانْضَمَّ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ" اوتیش: تله بر نکاحله
فوهن ۲ ایت معنای افبیل ای تله چوندوغ بر چنتوم دان برماسوق ۲
داهن ستغش کفد یغلاءین.

معنای فد شرع یأیت عقد یث مئندوئی جامینن مئهاروسکن
برستوبه^(۲)

سنة برکهوین فد اورئیغ اد کأیغینن کفدان دان اد کمفوان
بلنجا انتوقش، سکیران تیدق اد کمفوان دتغکوھکن دهولو لبه
بأیک دان تنتغ نفسو شهواتش بولیله دفچهکن (بوله دلمه اتو
دکورئمکن) دئن بر فواس. سبالیقش مکروه برکهوین فد اورئیغ تیاد
کأیغینن کفدان دری اصل کجادین اتو دئن سبب اد فپاکیت اتو
سوده توا اتو ماتی فوچوء.

(۱) سناکی چنتو. یأیت سرت اورغ لاکی ۲ مسلم برکهوین دئن فرمفوان کرئستان اتو یهودی (کتایبه) ملک انقن
دحکمکن اسلام کران مئکوت اسلام بفان. دان سرت فرمفوان اسلام برسکدودقکن دئن لاکی ۲ بوکن اسلام
ملک انقن دحکومکن اسلام کران مئکوت ایون. سبالیق لاکی ۲ مسلم جیک برسکدودقکن دئن فرمفوان یغ
بوکی اسلام انقن تیاد دحکیمکن اسلام کران لاکی ۲ ایت برئنا، فوئس سبب دئن بودق ایت دان اتق ایت
دنسک کفد ایون. ملک ایون کافر (این فتاوت ساي، جیک بتول الحمد لله).

(۲) سیدرائن فد مئهاروسکی برکهوین ایت ایاله درفد فران دان حدیث دان اجماع اومه اسلام. فرمان توهن:
"وَأَنكحُوا الْإِبْرَاهِيمَ مِنْكُمْ" سورة النور ای ۳۲. اوتیش: "کامو کهوینله دئن فرمفوان یغ بوجغ درفد کامو".
دان حدیث: "مَنْ أَحَبَّ فِرْعَوْنَ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ سَتَى النِّكَاحِ" اوتیش: "بارغساف کاسیمن کام اکو
مئقله ای مئکوت سنا اکو (فرحلان اکو) سئغه درفد سنا اکو ایاله برکهوین".

برکهوین این ساتو درفد شریعة اورغ ۲ یغ دهولو کالا درفی سچق داتو، ادم لاکی، نجوانن ایاله کران
مئندو محاکم کوزونن دان ملائککن حیوا درفد فراسان یغ مضره دناهن دسمیغ مراس نعمة دان کلیفان
میدوف. برکات السید الرحمانی: سنة کهوین ایت دهیوه ۲ کن دان برختن دسبوی ۲ کن. دالم حدیث: "اعْلَمُوا
النِّكَاحَ وَاعْبَرُوا بِهِ بِالْقَوْبِ وَكُلُّهُ فِي الصَّاحِدِ". اوتیش: دهنقله کامو هیوهکن فرکهوین ایت دان فوکل
زان ماتی برماککن سکفون ددالم سحد. دمنکله سدوتی درفد بجیرمی حزه ۳ موك 278.

تتافي اورقيغ ادا كممفوان بلنجا انتوقش دان تياد سنب ۲ يغ
 ترسبوت جيڪ اي هندق منومفوكن تناكش كران برعبادة اتو منتوت
 علمو ايلوقله جائن بركهوين، دان جيڪ تيدق سيبوق دغن حال ۲ يغ
 ترسبوت مك بركهوين لبه افضل باكيث.

سكيراڻ هندق منچاري استري ايلوقله فيليه فرمفوان يهاد
 فداڻ امفت صفة:

(ا) انقدارا، ملينكن كران اد عذور سمرت التث لمه اتو كران
 هندق منجاك اتق بواهن يغ بركهندق كفد جندا.
 (ب) يهاد ممفويي اكام سكيرا ۲ اد فداڻ صفة كعاديلن دان تيدق
 فاسق.

(ت) چنتيق فارسش.

(ث) كتورونن اورغ بايلك ۲. تمبه لاكي بوكن قرابة يغ دكت
 دان درفد كلوارك يغ بوله مندافت اتق.

افبيل سوده اد ايغت هندق بركهوين دغن سئورغ فرمفوان سنة
 باكيث سبلوم ممينغ مليهت فرمفوان ايت دان فرمفوان ايت فون سنة
 جوڪ مليهت باكل تونغن لبه دهولو. يغ دليهت ايت اياه ائمكوت
 يغلآين درفد عورتش ددالم سمبيغ يآيت موڪ دان دوا فركلاغن
 تاغن فد اورغ فرمفوان دان ائمكوت انتارا يغلآين درفد فوست دان
 لوتوت فد اورغ لاكي ۲ دان سكيراڻ اد حاجة هاروس دليهت براولغ
 كالي سفاي دافت دكتهوي كلاكوان دان حالن لبه جلس باكي
 مغيلقكن درفد مپسل دبلاڪه هاري.

حلال دفينغ فرمفوان يغ بوجع دان ببس درفد عده (سوده هابيس
 عده)، دان هاروس دفينغ سچارا سينديران فد فرمفوان يغ ماسيه
 دالم عده يغلآين درفد عده رجعيه (عده يقبولة بر باليق) سمرت
 عده ماتي سوامي اتو عده وطى شبة (برستوبه دغن تركليرو اورغ
 لآين دسغك استري)، اتو برچراي طلاق بائن (برچراي يغتياڊ
 بوله رجوع سمولا) سمرت فسغ اتو ترفسغ دغن سبب مرتد، اتو
 تبوس طلاق اتو چراي طلاق تيك.

يغ دكتاكن مينغ سچارا سينديران ايت يايٲ ممباوا چاكف۲
يغ بوله جادي معنا هندق كهوين اتو معاجق كهوين دان بوله جادي
تيدق سمرت دكتاٲ: مان بوله چاري اورغ فرمفوان چنتيق ماچم
اندا. ساي فركنن بتول مليهٲ اندا اتو سباتيٲ.

اد فون فرمفوان يغ ددالم عده رجعيه حرام دفينغ سام اد سچارا
ترغ اتو سچارا سينديران. دان حكَم منجواب اتو منريما فيناٲن
ايت فون سام ماچم حكَم مينغ يعني هاروس منريما دٲن ترغ۲ جيڪ
اي (فرمفوان) ايت بيبس درفد عده دان هاروس دٲن سينديران جيڪ
اياٲ ددالم عده يغ بوكن عده رجعيه دان حرام دٲن ترغ۲ اتو دٲن
سينديران جيڪ اياٲ ددالم عده رجعيه.

حرام دفينغ فرمفوان يغ سدغ ددالم تونغ اورغ لائين يٲتله
دفرستوجوي اوله كدوا۲ فيهق ملينكن دٲن اد ايدينٲ.

اورٲيغ هندق مينغ سبلوم ملاكوكن فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة
درفد اورٲيغ عارف لبه دهولو دان دسليديق اتو دسياسٲ لادر
بلاكٲ اورٲيغ هندق دفينغ. دمكين جوا باكي فيهق يغ هندق منريما
فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة دان مٲتهوي لادر بلاكٲ يغ هندق مينغ
ايت. مك اورٲيغ دمنٲا نصيحة ايت هندقله اي مپوتكن سكل
كبائيكن اتو كبوروقكن يٲسبنر حال اورٲيغ دمنٲا نصيحتٲ.

فد ماس مينغ ايت سنة دباچ ساتو خطبه (اوچافن ريٲكس) لائين
درفد خطبه هندق عقد. دمولاوي دٲن موجي الله دان صلواة اٲس
رسول الله صلى الله عليه وسلم دان برفسن دٲن تقوي، كمدين بركات
اومقام كداتٲن ساي كران مپونتيغ بوٲا دٲامن فآچيڪ يغ فرمي
سفلاٲه ايت اتو جيڪ وكيٲن بركات: اداله كداتٲن كامي اياله وكيٲ
كفد سفلان برتجوان مينغ اٲق توان فلاٲه اٲتوق دجودوهكن دٲن
سفلان اتو سباكيٲ.

روکن ۲ نکاح

103. روکن نکاح لیم فرکارا: فرتام - باکل سوامی. کدوا - باکل استری. کتیک - ولي (اورٹمیخ برکواس ملاکوکن عقد نکاح). کامفت - دوا سقسی. دان کلیم - صیغه (ایجاب دان قبول).

دشرطکن فد صیغه بکیمان شرطن فد جوالبلی سمرت تیدق دتعلیق دثن بندا یغلاءین اتو دکنٹو غ مساں. تیاد برسلغ ماس انتارا ایجاب دان قبول دان لفظن هندقله دثن لفظ نکاح اتو کھوین دثن صریح (ترغ) سمرت "زَوَّجْتُكَ" ارتیش: اکو کھوینکن اٹکو. اتو "اَنْكَحْتُكَ" ارتیش: اکو نکاحکن اٹکو. سکالیفون دالم بهاس یغلاءین درفد بهاس عرب سکیرا ۲ دھم اوله کدوا ۲ یغبرعقد دان دوا سقسی دان سکالیفون کدوا ۲ یغبرعقد ایت تاهو بهاس عرب.

صح نکاح دثن ددهولوکن قبول اتس ایجاب سمرت برکات باکل سوامی: ساي تريما نکاح فلانه اتو ساي تريما برکھوین دثن فلانه دان برکات ولي: اکو نکاحکن اٹکو دثندي اتو اکو کھوینکن اٹکو دثن دي.

صح نکاح جیک باکل سوامی برکات: کھوینکنله ساي دثن فلانه تروس ولي جواب: اکو کھوینکن اٹکو دثن دي. دمکین جوا صح دثن ولي برکات: اٹکو هندق برکھوین دثندي؟ تروس باکل سوامی منجواب: برکھوینله ساي دثندي. فد کدوا ۲ مسالہ یغ اخیر این صح کران اد فرمنتان یغ تفت منجوقکن کریضآن.

تیاد. صح نکاح دثن لفظ کنایه (تیدق تفت اتو ایمباسن) سمرت کتاث: اکو حلالکن کفد اٹکو اتق اکو، اتو دکھوینکن الله انکو دثن اٹکو، دان تیاد صح قبول دثن برکات: ساي تريما سهاج بکیتو دثن تیاد سبوت کھوین اتو نکاح.

دشرطکن فد سوامی هندقله ای دالم کادآن حلال، دثن اختیارن (دثن کهندقن) سندیری، تنٹو اورٹمن دان ای تاهو بهوا فرمفوان باکل استریث ایت حلال برکھوین دثنش. یغدمکین تیاد صح نکاح

لاکي ۲ یغ ددالم احرام سکالیفون اوله وکیلش، تیاد صح نکاح دغن دفقسا اورغ، تیدق صح دغن کادان لاکي ۲ ایت تیدق تنتو اورغن دان تیاد صح نکاح لاکي ۲ یغ تآ تاهوکن فرمفوان ایت حلال کفدان. دشرطکن فد استري هندقله اي حلال کفد لاکي ۲ ایت (بوکن محرمن)، تنتو اورغن، بوجع (بوکن استري اورغ دان بوکن دالم عده) دان کادان مسلّمه اتو کتابیه (نصرانیه دان یهودیه) یغدمکین تیاد صح نکاح فرمفوان محرمن، نکاح دغن ساله سئورغ درفد دوا فرمفوان دان نکاح دغن فرمفوان استري اورغ اتو یغ ماسیه ددالم عده درفد اورغ لاین اتو یغ ددالم احرام دان کافره یغلااین درفد کتابیه.

دشرطکن فد ولي هندقله اي لاکي ۲، دغن اختیارن، تیاد صفة یغ مغلّاح، یغدمکین تیدق صح نکاح دغن ولي اورغ فرمفوان اتو خنشی، کادان یغ کنا فقسا، کادان دالم احرام، کانق ۲، کیلا، یغ فاسق (کچوالي راج)، یغ دغو، یغ چدرا اوتقش دان یغبرلااینن اکام تنافي اورغ بوت صح منجادي ولي. دشرطکن فد دوا سقسي انم فرکارا: فرتام - اسلام. کدوا - بالغ. کتیک - برعقل. کأمفت - مردهیک. کلیم - لاکي ۲ دان کانم - عادل

مک تیدق صح نکاح دغن دوا سقسي یغ بوکن اسلام اتو کانق ۲ اتو کادان کیلا اتو همب، اتو فرمفوان اتو خنشی، اتو اورغ فاسق. تمبه لاکي کادان چلیق (تیدق بوت) تیدق فکق دان تیدق ساله سئورغن ترنتو منجادي ولي. مک جیک باف بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن انقش دان دي حاضر سباکي سقسي برسام سئورغ لاین نسچاي تیاد صح نکاح ایت کران اي اورثیغ ترنتو منجادي ولي تیاد دلسکن منجادي سقسي.

مسأله رمفاین

(۱) صح نکاح دغن سقسي دوا اورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي اتو انق لاکي ۲ کفد استري اتو سئورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي دان سئورغ لاکي انق کفد استري اتو سبالیقش، دان صح دغن سقسي دوا اورغ موسه کفد سوامي دان استري.

(ب) صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ لاھيڻ ڏمق عادل ڀايت اورڻيڻ تياد دڪتھوي اد ملاکو کڻ فرکارا ڀڻ منجاديکندي فاسق، دالم بهاس عرب دسبوت مَسْتَوِرْ عادلڻ دمکين دترڻمکن اوله علما، ڀڻ رامي. فنداقت اين سامت سسوي دڻن زمان سکارڻ ڀڻ فنوه دڻن برباکي ۲ گجالا.

(ت) تيدق صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ تيدق دڪتھوي اسلامڻ اتو ڀڻ تيدق دڪتھوي مردهيکاڻ.

(ث) جيڪ سوڊه برلاکو فرکهوينن تيبا ۲ حاڪم (ترماسوق قاضي) دافت تاهو بهوا کدوا ۲ اتو ساله سڻورڻ درفد، دوا سقسي ايت اورڻ فاسق اتو مرتد، اتو کدوا ۲ سوامي استري، برقرار مڻتاکن اد صفة ڀڻ منکه سقسي ايت درفد منجادي سقسي سمرت فاسق دان مرتد نسچاي باطلله نکاح ايت.

(ج) تياد باطل نکاح دڻن اقرار دوا سقسي مڻتاکن فد ديرڻ اد صفة ڀڻ منکه درفد منجادي سقسي سمرت اي مڻاكو ديرڻ فاسق فد کتيڪ عقد ايت.

(ح) جيڪ سوامي برقرار مڻتاکن نکاحڻ تيدق صح دڻن سبب اد صفة تکاھن ڀڻ ترسبوت فد ولي اتو فد سقسي ھندقله دفسخن نکاحڻ کران اي مڻاكو بارڻيڻ پات باطلڻ فد دي، دان واجب اي مڻاير دڻن فنوه مسکھوين سماس جيڪ سوڊه برستوبه دان مڻاير ستڻھن جيڪ بلوم برستوبه.

(خ) جيڪ استري برقرار مڻتاکن اد کچاچتن فد وليڻ اتو فد سقسي سمرت فاسق، حکمڻ کناله دسوروه سواميڻ برسومفه مڻتاکن تيدق اد فاسق ڀڻ دکتاکنڻ ايت، ستله اي برسومفه دبئرکنله چاکفن (سوامي ايت).

ڀڻ برکواس منجادي ولي

104. تله دپتاکن بهوا ساتو درفد شرط اورڻيڻ منجادي ولي عقد نکاح ايت اياله لاکي ۲ دان اورڻ فرمفوان تيدق دلولسکن منجادي ولي کران عقد نکاح ايت معنائ مڻهاروسکن برستوبه دان طبيعة

اورغ فرمفوان ايت فمالو، دري سځني عادة يڅ تيځکي سائمت مناسبه
اورغ فرمفوان تيدق مځمبيل فرائن منونجول ۲ دالم فرکارا اين.
برسندر کفد فرمان توهن:

”الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ“.

ارتيش: اورغ لاكي ۲ برکواس اتس اورغ فرمفوان. دان دالم
حديث سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

”لَا تَزَوِّجُ الْمَرْأَةَ الْمَرْأَةَ وَلَا الْمَرْأَةَ نَفْسَهَا“.

ارتيش: اورغ فرمفوان تيدق بوله مځاوینکن فرمفوان دان اورغ
فرمفوان تيدق بوله مځاوینکن دیریش سندیري.
يځدمکين تياد صح اورغ فرمفوان ملاکوکن عقد نکاح بام اد ايجاب
اتو قبول سکاليفون اد دان دځن ايندين ولين.

سوسونن ولي

اداله دباوه اين دچاتتکن سوسونن ولي نکاح:

(ا) باف اياله اورمځيخ فرتام منجادي ولي کفد فرمفوان.

(ب) داتو، کاتس يعني باف کفد بځان اتو باف کفد داتو،
کتیک باف تيدق اد سفرت سوده ماتي اتو اد هالځن منجادي ولي
سفرت کيلا، مرتد اتو سباکځن.

(ت) سودارا لاكي ۲ سايبو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت
أَخٌ شَقِيقٌ) کتيک تياد باف دان داتو.

(ث) سودارا لاكي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت أَخٌ لِأَبٍ)
کتیک تياد سودارا لاكي ۲ سايبو سباف.

(ج) انق ۲ سودارا لاكي ۲ درفد سودارا لاكي ۲ سايبو سباف
(دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ أَخٍ شَقِيقٍ) دځن ددهولوکن مځيکوت
سوسونن سياف يځلبه دکت کتيک تياد سودارا.

(ح) انق سودارا لاکي ۲ درفد سودارا لاکي ۲ سبافت (دالم بهاس
عرب دسبوت اَبْنُ اَخْ لِابِ) کتیک تیاد مریک فد (ج).

(خ) باف ۲ سودارا ادیق برادیق باف ساییو سباف (دالم
بهاس عرب دسبوت عَمَّ شقیق دثن ددهولوکن میکووت سوسور
سیاف یغلبه دکت کتیک تیدق اد مریک یغ فد (ح).

(د) باف ۲ سودارا ادیق برادیق باف سباف (دالم بهاس
عرب دسبوت عَمَّ لِابِ) کتیک تیاد مریک یغ فد (خ).

(ذ) انق ۲ باف سودارا ساییو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت
اَبْنُ اَبْنِ اَلْعَمِّ الشَّقِیقِ) کتیک تیاد مریک یغ فد (ذ).

(ر) انق ۲ باف سودارا سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ
اَلْعَمِّ لِابِ) کتیک تیاد مریک یغ فد (ذ).

(ز) اورثیغ مردهیکاکن فرمفوان ایت جیک ای اصلن همب کفدان
(دالم بهاس عرب دسبوت معتق) دان وارث عصبهن کتیک تیاد
مریک یغ فد (ر).

(س) فمرلته یأیت راج اتو فریسیدینه اتو فمکو کدوان یأیت
ولي فد منکاحکن فرمفوان یغتیاد برولي لغسوغ اتس نام کواس عام
یغ دسبوت جوک دثن نام ولي حاکم اتو وکیلن سمرت قاضي.
مقصودن اورغ یغ مندافت تولیاه درفد فمرلته فد منکاحکن فرمفوان
یغتیاد برولي ترماسوقله مریک یغ دسبوت نایب قاضي.
سکیران فد ماس کدوان یغ هندق برکهوین ایت حاکم تیدق اد
بولیله کدوان معثکت اتو ملنتیق

سثورغ لاکي ۲ سفای منجادی سباکي حاکم معقدکن نکاح کدوان یغ
دسبوت تحکیم سکالیفون اورغ یغ داثکت ایت بوکن سثورغ یغ
بیجق مک اورغ ایت صح معقدکن اتس نام کواس یغ دبري اوله
کدوان. لفظ تحکیم بهوا کدوان ۲۸ برکات: کامي اثمکت توان منجادی
حاکم سفای معقدکن نکاح کامي دان کامي رضا دثن حکومن توان.
اد فون دتمفت اتو نگری یغتیاد حاکم (سلطان) فرلوله کتوان ۲ اتو
اورثیغ بیجق فندی دتمفت ایت منوبهکن سبواه بدان اتو مجلس
یغ منتدبیرکن حال احوال اکام اورغ اسلام دان ملنتیق قاضي.

ولي مجبر

105. فرکتان مجبر ایت فچاهن درفد فرکتان اجبار معنات ممقسا
 یأیت باف دان داتوء کأتس بوله ممقسا مولیهش (فرمفوان یغ
 دولیکن) یأیت انق اتو چچو برکهوین دغن تیاد ایذینش. جادی ولي
 مجبر ایت ایاله باف دان داتوء سهاج دان یغلاءین درفدان سغرت
 سودارا، باف سودارا تیدق دنماکن ولي مجبر.

ولي مجبر هاروس معاوینکن مولیهش یغ دارا دغن تیاد ایذینش سام
 اذ یغ سوده بسر اتو یغ ماسیه کچیل، یغبرعقل، اتو یغ کیلا
 دغن توجه شرط: (1) انتارا باف اتو داتوء دغن انق اتو چچو ایت
 تیاد برموسهن یغ ترغ ۲. (2) انتارا انق اتو چچو دغن باکل سوامي
 تیاد برموسهن. (3) سکوفو (سطرف) انتارا انق اتو چچو دغن باکل
 سوامي. (4) باکل سوامي ایت ممفو مباير مسکهوین، جیک تیدق اد
 ساتو درفد امفت شرط این نسچاي نکاح تیدق صح ملینکن دغن اد
 ایذین. (5) دغن اد مسکهوین سماس. (6) مسکهوین ایت توني دان
 درفد واغ نکري. (7) جاغن باکل سوامي ایت درفد اورغ یغ محضرتکن
 برچمفور دغن سغرت اورغ بوت اتو اورغ توا اتو سباگیث. جیک
 تیاد ساله ساتو درفد شرط یغ تیگ این تیدق له هاروس دلاکوکن
 نکاح.

مقصود دارا دسینی ایاله فرمفوان یغ بلو هیلغ داران اتو یغ سوده
 هیلغ دغن سبب یغلاءین درفد برستوبه سغرت دچوچوق دغن جاری.
 سوغکوه فون ولي مجبر هاروس منکاحکن مولیهش یغ دارا دغن
 تیاد ایذین تتافي سنه جوک دمنتا ایذین درفد انق چچو یغ سوده
 بالغ کران معمبیل هاتیش. سکیراڻ تله دمنتا ایذین اي دیم تیدق
 منجواب برارتي ایت ایذینبله نماڻ، ددالم فغاته اورغ عرب:
 "السَّكُوتُ عِلَامَةُ الرِّضَا" ارتیش: دیم انقدارا ایت تندا مننجوقکن
 اي برستوجو.

جيك سئورغ فرمفوان يڭ مكلف منتا كهوينكندي دڭن سئورغ
لاكي ۲ يڭ سكوفو دڭنڭن تيبا ۲ وليڭ يڭ اقرب (يڭ همفير منجادي
ولي) تيدق اد دتمفتڭن كران مسافر اتو دودق جاوه دوا مرحله اتو
كادانڭن دالم احرام اتو اڭمكن منجادي ولي كورغ درفد تيك كالې
هندقله دعدكن نكاحڭن اوله حاكم. سكاليفون فرمفوان ايت اورغ
منداتغ دري تمفت لاءين.

بيلا دسبوت جاوه دوا مرحله تيدقله ترماسوق يڭ كورغ درفد دوا
مرحله. كتيك ايت حاكم تا بوله منكاڭكن ملينكن دڭن اد ايدين
ولي ايت. تنافي جيك عذور هندق مندافتكن ايدين ايت كران
تاكوت دالم فرجلانن درفد دبوته اورغ اتو دفوكلڭ اتو درومفق.
بوليهله جاكم منكاڭكن دڭن تباد ايدين منوروت فنداقت شيخ
زوياني

اد فون ولي يڭ سوده تيك كالې اتو لبه اڭمكن منكاڭكن موليهڭ
جاديله اي سئورغ يڭ فاسق، كتيك ايت برفيندهله كواس ولي ايت
كفد ولي ابعد (يڭ جاوه) فد مڭهوينكنڭن تيدق حاكم لاکي.

سکیراڭ فرمفوان منتا دكهوينكندي دڭن سئورغ لاکي ۲ يڭ سكوفو
دڭنڭن هاروس ولي مجبر منوكركن كفد لاکي ۲ لاءين يڭ سكوفو جوڭ
دڭنڭن، كران فنداڭڭن ولي لبه جاوه دان لبه لواس.

حكم ۲ اين سموا فد فرمفوان يڭ ماسيه اد دارا بگيمان تله
دپتاكن، اد فون فرمفوان يڭتله هيلغ داراڭ دڭن برستوبه (سوده
جادي جندا) سام اد سچارا حلال اتو حرام، تيدقله دلولسكن ولي
مجبور ايت مڭهوينكندي ملينكن دڭن اد ايدينڭن دان تيدق بوله
منوكركن كفد لاکي ۲ يڭلاءين.

تگاهن منجادي ولي

106. ولي فد سوسون ولي ۲ يڭ ترسبوت ايت بوله ترتكه درفد
منجادي ولي دڭن سبب اد ساله ساتو درفد صفة ۲ يڭ برايڪوت:
فرتام - سهيا (اد صفة كهملان).

- كدوا - كاتق ۲.
- كتيڪ - ڪيلا سڪاليفون فوتس ۲ سڪجف ڪيلا سڪجف تيدق،
تڪاهن ايت فد ماس برلاڪوڻ ڪيلا. دان ماس ايت
دنڪاحڪن موليھن اوله ولي ابعء، تيدق فد ماس سيومن.
- ڪامفت - فاسق يغلآين درفد راج اتو سلطان.
- ڪليم - ڪنا تڪاهن دڻن سبب دڻو اوله محكمه.
- ڪانم - عقلش ڇدرا دڻن سبب توا اتو دڻن سبب فپاڪيه يڻ
تروق.
- ڪتوجه - برلاءينن اڪام.
- بيلا اد ساتو درفد صيفه دأتس اين برفيندهله ڪواس ولي ايت
درفد ولي اقرب يڻ سفاتوتن اي موالين ڪفد ولي ابعء.

چواڻن ۲ مساله

- (۱) اورغ بوت تيدق ترجبس ڪواسن بهڪن بوله اي موالين.
دمڪين جوا اورغ فيتم تتافي ڪنا توڻڪو سمفي دي بايڪ سڪاليفون
لام ببراف هاري.
- (ب) ولي اقرب يڻ ددالم احرام تيدق برفينده ڪواسن ڪفد ولي
ابعء بهڪن دنڪاحڪن اوله حاكم.
- (ت) جيڪ ولي اتو باڪل سوامي يڻ ددالم احرام منتا وڪيلن
معقدڪن نڪاح انقش اتو باڪي ديرين تياد صح عقد ايت سڪاليفون اي
(وڪيل) دالم ڪاداڻ حلال.
- (ث) تيدق ترفچت وڪيل دڻن سبب احرام موڪلن انتي ستله حلال
موڪلن ايت بهاروله اي منجالنڪن عقد يڻ دوڪيلن ڪفداڻ.
- (ج) جيڪ سلطان اتو قاضي براحرام هاروس فمڻڪوڻ معقدڪن
نڪاح اورغنيڻ تياد برولي منوروت فنڊافت شيخ خفاف يڻمان تله
دصحن اوله الروياني دان لاءين ۲، علماء ڪران ڪرج يڻ داوروسڪن
ايت اتس نام ولايه (فرته). بوڪن وڪاله.
- (ح) سڪيران سئورغ فرمفوان هندق برڪهوين داتغ ببراف
اورغ ولين يڻ ساتو درجه هندق موالين سمرت تيڪ اتو امفت

اورغ اتق سودارا دان فرمفوان مبري ايدين كغد تيف-۲ سئورغئ
 نسچاي سنة مئكهوينكن دي اوله سياف يغلبله فندي دالم حكم باب
 نكاح. كمدين فندغ سياف يغلبله ورغ. كمدين فندغ سياف يغلبله
 توا دشن فرستوجوان يغللاينش. تتافي جيگ اي (فرمفوان) منتتوكن
 ايدين كغد سئورغ سهاج ترنتتوله يغ سئورغ ايت تيدق بوله
 يغللاينش.

جيگ برلاكو فرسليسيهن ماسيخ-۲ هندق مواليكن فد حال لاكي-۲
 يغ ممينغ هاش سئورغ سهاج كناله (واجب) بواغ اوندي، مك
 بارغسياف يغ كلوار اونديش ديواله يغ مئكهوينكن، تتافي جيگ
 دكهوينكن جوگ اوله يغ تياو كلوار اوندين نسچاي صح جوگ
 كهوين ايت كران ايدين سوده اد چوما اوندي ايت داداكن التوق
 موتسكن فرسليسيهن جوا بوكن منافيكن حق ولايه اورمئغ تياو
 كلوار اوندي.

(خ) برقيد دشن مسأله ح) سكيوا لاكي-۲ يغ ممينغ ايت
 بريلغ اورمئ سفرت دوا اورغ هندقله دكهوينكن دشن سياف يغ
 دفرستوجوي اوله فرمفوان ايت تتافي جيگ فرستوجو فد كدوا-۲
 سكالاي كناله درجوعكن كغد حاكم سفاي منتتوكن سياف يغلبله
 بايك فد فنداقتش درفد كدوا.

(د) داتو، هاروس ملاكوكن عقد باكي كدوا-۲ فيهو. يغ دسبوت
 دالم بهاس عرب مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْن ايتي: ديواله يغ برايحاب دار
 جوگ برلفظ قبول يات منكاكن چوچو فرمفوان درفد اتق لاكي-۲
 دشن چوچو لاكي-۲ درفد اتق لاكي-۲ يغللاين.

(ذ) جيگ سئورغ لاكي-۲ هندق بركهوين دشن فرمفوان سفوفون
 فد حال يغ لاكي-۲ ايت ولي كفداش تياو صح اي معقدكن نكاح التوق
 ديريش سكاليفون اي بروكيل كغد اورغ لايين معقدكن باكي فيهو
 اتو اي بروكيل كغد دوا اورغ، تيف-۲ سئورغ ساتو فيهو، جادي
 دالم مسأله اين كناله يغ معقدكن ايت سفوفون يغللاين يغ سانو
 درجه دشن سكيوا تيدق اد هندقله دنكاكن اوله قاضي.

(ر) قاضي سنديري هندق كهوين دڻن فرمفوان يفتياد برولي
 ڪناله دنڪاحڪن اوله قاضي لاءين اتو نايب قاضي ڪران اي (نايب
 قاضي) منڪاحڪن ايت ساڪي ولايه (ڪواس) بوڪن سباڪي وڪيل.

ڪفاءه دالم نڪاح

107. ڪفاءه ايت فد لغه معنائ فرسمان، ڪلايڪن دان سفادن.
 دان معنائ فد ايسٽيله ايالہ ڪارا يڻ منجاديڪن عيب دان مالو جيڪ
 تيادان، دالم بهاس ملايو دسبوت سڪارا معنائ سطرف دان سڪوفو.
 ڪوفو اين دامبيل ڪيرا اتو دفرهيتوڻ دالم فركهوينن بوڪن انتوق
 مقصحنڪن نڪاح مالهن اي حق باڪي اورڻ فرمفوان دان وٺڻ، درايت
 ڪدوان اد حق فول مڱوڪورڪنڻ، دان جادي شرط باڪي مقصحنڪن
 نڪاح جيڪ ڪدوان ٽيڊق رضا.

مڪ جيڪ دكهوينڪن فرمفوان دڻن سٿورڻ لاڪي ٢ يفتياد سڪوفو
 دڻن رضائن (فرمفوان ايت) اوله وٺڻ يڻ توڻمڪل، اتو اوله ساله
 سٿورڻ درفد ولي ٢ يڻ ساتو درجه دان يڻلاءينش رضا صحنه نڪاحن
 ايت، تنافي حاڪم اتو قاضي ٽيڊق صحن منڪاحڪنڻ. ترسبوت دالم
 ڪتاب فتح المعين مقصودن ليه ڪورڻ: ددالم فربحائن علماء متاخرين
 جيڪ فرمفوان منٿا نڪاحڪن فد حال اي ٽيڊق دافت لاڪي ٢ يڻ سڪوفو
 دان اي تاڪوت جادي فتنه (برزنا) هندقله قاضي منريما فرمنتائن
 ايت (واجب دنڪاحڪن) ڪران ضروره (اين فد فرمفوان يڻاد ولي
 تنافي غايب سفرت مسافر) اد فون فرمفوان يڻ تياڊ ممفويائي ولي
 لغسوڻ، صحنه دكهوينڪن اوله قاضي دڻن لاڪي ٢ يفتياد سڪوفو ايت
 دڻن فرمنتائن اٿس شرط ايت (تاڪوت جادي فتنه) منوروت
 فنداقت علماء يڻتريفيليه يڻلاءين درفد ابن حجر دان رملي.

اداله ڪوفو ايت برفونچا ڊري ليم فرڪارا:

- فرتام - ڪمردهيڪان (لاون ڪهمبان).
- ڪدوا - ڪسوفائن دالم بهاس عرب دسبوت عفه.
- ڪتيڪ - ڪتورونن.

کامفت - فکر جان.

کلیسم - کچاچتن.

(۱) مک فرمفوان یخ دري اصلش مردهیک تیدق سکوفو دڻن لاکي ۲ یخ بفان فرانه جادي همب.

(ب) فرمفوان یخ برسوفن سنتون دان تیدق ملاکوکن فرکارا یخ فاسق تیدق سکوفو دڻن لاکي ۲ یختیاد مروء دان ملاکوکن فرکارا یخ فاسق. تنافي کالو کدوا ۲۱ تله ملاکوکن فرکارا یخ فاسق ساتو جنیس بر بالیق جادي سکوفو فول.

(ت) تیدق سکوفو فرمفوان کتورونن بغسا عرب دري سبله بفان دڻن لاکي ۲ یخ برکتورونن عجم (بغسا یخ بوکن عرب)، فرمفوان یخ برکتورونن بغسا قریش دڻن یخ بوکن درفد بغسا قریش، فرمفوان یخ برکتورونن درفد بني هاشم اتو بني مطلب دڻن یخ بوکن درفد بني هاشم دان بني مطلب.

(ث) تیدق سکوفو فرمفوان یختیاد ممبوات کرج یخ رنده دڻن لاکي ۲ یخ بکرج دڻن فکر جان یخ رنده سفرت توکڻ سافو سمفه، توکڻ بکم، کمبالا بناتڻ، دان سباکڻ، دمکین جوا انق ۲ مریک دڻن انق ۲ اورنمڻغ فکر جانن باکوس.

(ج) تیدق سکوفو فرمفوان یخ سجهترا درفد کچاچتن دڻن لاکي ۲ یخاد چاچت یخ ملولسکن فسخ نکاح سفرت کیلا، سوفو، کوستا دان سباکڻ.

بکیمان تله دپتاکن جیک فرمفوان دان ولیش تله برستوجو مڱوگورکن حقن مک سوال کوفو تیدقله تیمبول لاکي دان تیاد جادي شرط باکي مقصحن نکاح بکیمان فرانه بکندا رسول الله صلی الله علیه وسلم منکاحکن سستقه فترین دڻن اورنمڻغ تیدق سکوفو دڻن، دان بکندا میپوروه فاطمه بنت قیس برکهوین دڻن اسامه مک فاطمه فون برکهوین دڻن فد حال اسامه ایت بکس همب دان فاطمه درفد قوم قریش. دمکین دفتیق درفد کتاب اعانة الطالبین جز ۳، ۲۳۰ موک

فرمفوان یغ حرام دکھوینی

108. فرمفوان ۲ یغ حرام دکھوینی تر بهاگي کفد دوا بهاگين. فرتام حرام یغ برککالن یغ دسبوت دغن حرام موءبد یغکدوا حرام تیدق برککالن دسبوت تیدق موءبد. ترماسوق دالم حرام یغ برککالن ایت برکھوین دغن جین فرمفوان یأیت منوروت فنذافت یغ دفتواکن اوله ابن یونس دان ابن عبدالسلام. تتافی منوروت فتوی شیخ قمولي هاروس برکھوین دغن جین ایت.

مک یغ حرام دغن نص درفد قرآن ایاله امفت بلس اورغ، توجه اورغ دغن سبب نسب (کتورونن). دوا اورغ دغن سبب سوسوان بکیمان اکنداتغ دالم باب الرضاعه. امفت اورغ دغن سبب برسمندا کسموان ایت حرام برککالن، دان ساتو حرام دغن سبب دهیمفون یأیت تیدق ککل حرامن.

حرام دغن سبب نسب ایاله:

(1) ایبو کاتس.

(2) انق فرمفوان کبه تتافی انق زناں حلال ای برکھوین دغنن منوروت قول علماء یقلبه صح چوما مکروه سهاج، اد فون فرمفوان یغ برزنا ایت تیدق حلال برکھوین دغن انقن یغ لاکي ۲ یغ دفراولیهی درفد زنا.

(3) سودارا فرمفوان سام اد ساییو سیاف، اتو سیاف اتو ساییو - دالم بهاس عرب دسبوت "أُخْتُ"

(4) امق سودارا ادیق برادیق ایبو - دالم بهاس عرب دسبوت "خَالَةٌ"

(5) امق سودارا ادیق برادیق باف - دالم بهاس عرب دسبوت "عَمَّةٌ"

(6) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا لاکی ۲ - دالم بهاس عرب
دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ"

(7) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا فرمفوان - دالم بهاس
عرب دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ"

دالم کتاب مطلع الیدرین، اد میپوتکن فرکتان دئن واسطه اتو
تیدق فد ائق دان امق سودارا یغ دترجمهش دري کتاب عرب.
مقصودن برهوبغ دئن فرسوداران ایت دئن فرانتاران اتو تیدق
مثال سفرت امق سودارا ادیق برادیق ایبو اندا (خاله) کتاکنله
برنام زینب، دان امق سودارا باکي امق اندا (خاله الام) کتاکنله
برنام حلیمه، دان امق سودارا باکي باف اندا (خاله الاب) کتاکنله
برنام صفیه. مک حلیمه دان صفیه ایت دفعکیل امق سودارا سبله
ایبو یغاد واسطه (فرانتاران) ایبو دان باف اندا. منکل زینب ایت
سندیری دفعکیل امق سودارا اندا سبله ایبو یغتیاد واسطه (تیاد
فرانتاران) بوله جوک دسبوت حقیقی دان حلیمه سرت صفیه ایت
دسبوت مجازی.

حرام دئن سبب سوسوان:

(1) ایبو یغ میوسوکن.

(2) سودارا سوسوان.

دالم مسأله حرام دئن سوسوان این سام ماچم حرام دئن نسب
جوک، کران دالم حدیث نبی صلی الله علیه وسلم تله برسیدا:

"يَحْرُمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يَحْرُمُ مِنَ النَّسَبِ"

ارتیش: حرام برکهوین دئن فرمفوان درفد سوسوان سبکیمان
حرام درفد نسب. دسبوت دوا اورغ ایت فندغ دري سکی نص قرآن
کران دوا ایت یغ بایق برلاکو. یغدمکین منورت اف یغ ترسوت
دالم حدیث مک جملهش توجه جوک یأیت:

- (1) ایبو یغ میوسوکن ایت کاتس.
 - (2) انق فرمفوانث یغ برسام میوسو دغن اندا.
 - (3) ادیق برادیقش کاتس دان کباوه..
 - (4) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق ایبو سوسوان "خَالَةُ مِنْ الرِّضَاعِ"
 - (5) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق باف سوسوان دسبوت "عَمَّةٌ مِنَ الرِّضَاعِ".
 - (6) انق سودارا درفد سودارا لاکي ۲ سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ مِنَ الرِّضَاعِ".
 - (7) انق سودارا درفد سودارا فرمفوان سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ مِنَ الرِّضَاعِ"
- حرام دغن سبب برسمندا:

- (1) ایبو استري (بکس امق مرتوا).
 - (2) انق استري (بکس انق تيري) بیلا سوامي سوده برستوبه دغن استريث ایت. کالو بلوم برستوبه سکالیفون سوده عقد، کمدين چرای نسچاي تیاد حرام برکهوین فول دغن انقث ایت.
 - (3) جندا باف (بکس امق تيري) کاتس سام اد سوده برستوبه اتو تیدق.
 - (4) جندا انق (بکس مننتو) کباوه دغن عقد، سام اد سوده برستوبه اتو تیدق. حرام دکهوینی سمو این حرام برککالن.
- حرام دغن سبب دهیمفون یا ایت حرام دکهوینی فرمفوان دغن تجوان هندق دهیمفونکن (دمادوکن) سئورغ فرمفوان دغن سوداراڻ (ادیق برادیق) اتو امق سوداراڻ (یغ سبله ایبو) اتو امق سوداراڻ (یغ سبله باف) سام اد سودارا دري نسب اتو دري سوسوان.
- کیراڻ سئورغ برکهوین دغن دوا فرمفوان ادیق برادیق دغن ساتو عقد نسچاي باطل نکاحڻ دان جیک برسلغ ماس نسچاي صح دغن یغفرتام دان تیدق صح دغن پشکدواڻ.

جيك سنورغ تله برچراي دښن سنورغ فرمفوان هاروسله فول
اي بركهوين دښن كاكڅن اتو دښن اديڅن اتو دښن امق سوداراڅن يڅ
دسبوت برسالين تيكر.

جيك سنورغ منستوبهي سنورغ فرمفوان دښن شېه (تركليرو
دسڅكان فرمفوان ايت استريڅ) تيبا ۲ ددافاتي اورغ لاءين اتو
منستوبهي سنورغ فرمفوان دښن لكاح يڅ فاسد حرامله اتسڅ ايبو
فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي ايبو مرتوان دان حرام اتسڅ
انق فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي انق تيريڅ. دمكين
جوا حرام اتس باف لاکي ۲ ايت بركهوين دښن فرمفوان يڅ كنا وطي
شېه كران سوده جادي سباكي مننتوڅ. دان حرام انق لاکي ۲ ايت
يڅ لاکي ۲ هندق بركهوين دښن فرمفوان يڅ كنا وطي شېه كران
سوده جادي سباكي امق تيريڅ.

ترسبوت دالم كتاب اعانة الطالبين جزء 3 موک 340 مونکين
فغارښن فون مپالين درفد كتاب لاءين دمكين مقصودڅ:

تتمه (فنونتف فصل اين) اداله دپتاکن بهوا سوامي بوله
برسوک ۲، برسدف ۲ دان برشوق دښن استريڅ ايکوت سسوک
هاتين سكاليفون سمفي مپوپوت بيځي، کلنيتيتڅ کچوالي لوبڅ
دوبورڅ دلارغ برسدف ۲ دسيتو. دان هاروس مغلوارکن اير مني
دښن تاښن استريڅ (درنچف). تنافي تيدق هاروس درنچف دښن
تاښن سنديري اتو تاښن اورغ لاءين سكاليفون تاکوت ملاکوکن زنا.
جيك تيدق درنچف فون تيدق هاروس جوک دسيسي مذهب
شافعي. اد فون دالم مذهب امام احمد حنيلي هاروس بربوات دمکين
جيك تاکوت ملاکوکن زنا دان حالڅ تا ممفو هندق بركهوين اتو ممبلي
جاريه (همب).

تيدق هاروس دفچهکن دارا استري دښن جاري (حرام). سنة
برچومبو ۲ اتو برچغکراما دان سباکين باکي منايقکن کايښن دان
جاښن کوسخ درفد برستوبه تيف ۲ امفت مالم سکالي دښن تباد
عذور. بيلا برستوبه کناله برسغکوه ۲ منجاک وفتون سفاي
دلاکوکن ماس تهمالم کران ماس ايت کادانڅ تيدق کيڅ دان تيدق

لافر، جكالو ترلانو كپڅ اتو ترلانو لافر بياسن مېاوا كفد مضرة،
 دان سنة تونكو استريش سمفي ترفنچوت، سكيړاڅ اي ترفنچوت
 دهولو سنة جامن چابوت ذكرڅ سهڅك استريش ترفنچوت يڅ بوله
 دكتهوي دغن فعاكوانڅ اتو دغن اد قرينه.

سنة كدوا ۲۱ څ مياكي اير واځي دان كتيك هندق برستوبه كدوا ۲۱ څ
 مېاچ 'بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا'.

ارتريش: دغن نام الله واهي توهنكو جاوهكنله شيطان درفد كامې دان
 جاوهيكنله شيطان درفد اف يڅ توهنكو كر نياكن كفد كامې. دان
 هندقله كدوا ۲۱ څ برسڅكوه ۲ ايغتكڼ بچان ايت تراوتام كتيك هندق
 ترفنچوت كران سوده بايق كسنڅ دريحال كباكوسن دان كبايقكڼ
 انق دان لاءين ۲.

سنة كدوا ۲۱ څ تيدور داتس ساتو كاتيل. هاروس مڅكوناكن اوبت
 يڅ حلال كران مڅواتكن برستوبه دغن تجوان يغبأليك سفرت هندق
 مواسكن نفسو دان بر كهندقكن ذرية دان كران سفاي دسايعي.

حرام اتس استري اتمكن مېري سواميش هندق برسوك ۲ دغنڅ دالم
 كادان يڅ دهاروسكن. هاروس سوامي منستوبهيش كتيك وقت
 سمبهيڅ فرض سوده ماسوق فد حال دكتهويڅ اير انتوق بوات مندي
 جنوب تيدق بوله دافت ملينكن سلفس هابيس وقت سمبهيڅ، كران
 كادان ماچم اين بوله برتيمم. دمكينله كتان.

الرضاع يڅ مڅرامكن نكاح

(۱۰۹). فركتان الرضاع بوله دباچ دغن الرضاع دان دغن الرضاع.
 معنان سوسوان مقصودن اياله بايي مڅهيسف سوسو فرمفوان يڅ بوكن
 ايبون سام اد دغن مپوپوت درفد تيتيقڅ اتو دفرهكن سوسو ايت
 كمولوثر.

مك سوسوان يڅ مڅرامكن نكاح ايت شرطن بكيمان برايوكوت:-
 (۱) يڅ مپوسوكڼ ايت فرمفوان يڅ سوده بالغة.

(ب) بايي يڅ مځيسف ايت دباوه عمور دوا تاهون.

(ت) سمفي سوسو ايت كدالم فروت سكاليفون ستيتيق.

(ث) ليم كالې مپوسو، دكيرا فد عادة بياس.

مك جيڪ بايي برهنټي مځيسف دښن تجوان تا هندق مځيسف
لاڳي سكاليفون تيا د بوات اف ۲ لفس ايت، اتو دبرهنټيكن اوله يڅ
مپوسوكن دښن تجوان تا هندق بري مځيسف لاڳي، كدوا ۲ حال
اين دكيرا دوا كالې سكاليفون اي برباليق مځيسف سمولا ايت
دښن سگرا.

سكيران اي برهنټي کران تيدور يڅ ريښن دان برباليق مځيسف
سمولا سڪجف ايت جوک اتو لام تنافي فوتيڅ تيتيق ماسيه دالم
مولوتش. اتو اي برفينده درفد ساتو تيتيق کتيتيق سبله لاڳي. اتو
اي برهنټي کران اد کرج يڅ ريښن (سفرت مځکارو کفلا اتو کران
کاټل اتو باتوق) کمدين کمبالي مځيسف سمولا، کتيک ۲ کاډان
سماچم اين تيدق دكيرا بريلځ كالې مالهن دكيرا سكالې.

بيلا اد بايي مځيسف سوسو بکيمان کپټان اتو شرط ۲ يڅ
ترسبوت ايت جاديله فرمفوان يڅ مپوسوکنش ايت ايبوڻ (ايبو
سوسوان) منکل سوامي فرمفوان ايت جادي بفاڻ (باف سوسوان)
دان مرايف اتو ملارت حرام ايت دري بايي کفد سکلين اصول (ايبو
باف کفد ايبو سوسوان کاټس) دان کفد سکلين فروع باڳي کدواڻ
(انق دان چچو کفد ايبو دان باف سوسوان کباوه) دان کفد سکلين
حواشي^(۱) (سوداران) باڳي کدواڻ (سودارا دان انق ۲ سودارا باڳي
کدواڻ) دان ستروسڻ حرام ايت ملارت کفد فروع (انق ۲ دان چچو ۲
بايي ايت کلِق) تنافي تيدق ملارت کفد بفاڻ دان اديق براديقڻ.

سکيران سټورغ لاڳي ۲ دان سټورغ فرمفوان برقرار (مبوات
فعاکوان) سبلوم عقد مځاکن انتارا دي بردوا برسودارا سوسوان دان

(۱) فرکان حواشي ايت جمع کفد حاشيه اصل معنان ټټي، کليلځ. برکن يڅ ټټه. دالم باب نکاح بايق مځوناکن
فرکان اصول يايت باف داتو، کاټس. فرکان فروع يايت انق چچو کباوه دان حواشي يايت يڅ دکليلځ اصول
دان فروع يايت سودارا ۲ دان باف سودارا.

فڄاڪوانڻ ايت مون کين دان مناسبه برلاکو، حرامله ڪدوان برکھوين دان کالو تيدق مناسبه سفرت فرمفوان لبه توا مک اقرارڻ ايت لغا. سڪيران ڪدوان مناريق باليق اقرارڻ ايت تياڊ بوله دفاڪي تاريق باليقڻ ايت، اتو جيڪ سوده برکھوين باطل عقدڻ ڪناله دفيسهڪن انتارا ڪدوان (اوله قاضي).

جيڪ لاڪي ۲ سهاج يڄ ممبوات فڄاڪوان بکيتو دان فرمفوان تيدق، نسچاي دٻرڪن حق لاڪي ۲ ايت. يڄدمکين ڪناله دفيسهڪن انتارا ڪدوان، اتو فرمفوان سهاج يڄ ممبوات فڄاڪوان بکيتو دان لاڪي ۲ تيدق، ڪناله دسليدق جيڪ اي (فرمفوان) سوده بري ايڏين برکھوين دڻن اورڻيڄ ترنتتو اتو اي سوده سره ڊيري ڪفد برستوبه تيدق له دتريما اقرارڻ ايت. تتافي جيڪ ايڏين سهاج دڻن تيدق دتنتوڪن اورڻن اتو بلوم سره ڊيري برستوبه هندقله دتريما فڄاڪوانڻ ايت دڻن برسومفه دان ڪنا دفيسهڪن انتارا ڪدوان. مقصود فرڪٽان فيسه دسيني معنائ دباطلڪن عقد نڪاح انتارا ڪدوان دان داسيڻڪن درفد برسڪدودقڪن اوله قاضي.

ثابت سوسوان ايت دڻن سقسي دوا اورڻ لاڪي ۲، اتو سڻورڻ لاڪي ۲ دان دوا اورڻ فرمفوان اتو امفت اورڻ فرمفوان ترماسوق ايبو سوسو سنڊيري.

مڪ صح دتريما فرسقسين ايت دڻن شرط سقسي ايت منرڻڪن چيري ۲ سفرت ماسڻ (بکين ۲)، بيلائڻن براف ڪالي، مپوتڪن فوتيڄ تيتيق ماسوق دالم مولوت بايي، نمفق بايي ايت منگوق، دان سحفي سوسو ايت ڪدالم فروتن فد تيف ۲ ڪالي مپوسو.

سڪيران اورڻيڄ هندق منجادي سقسي ايت تيدق تاهوڪن بوتير ۲ نع لڄڪف سماچم ايت تيدق له هاروس اي مپقسين ڪناله سوسوان. ڪران اصل مساله تيدق اد سوسوان، جادي هندق منشابيتڪن ڪناله دڻن چوڪف ڪتراڻن.

سباليقڻ جيڪ اورڻيڄ مپقسينڪن ايت تيدق چوڪف ڪورم اتو مڪ منتع بيلائڻ ليم ڪالي اتو تنتع عمور بايي دباوه دوا تاهون،

اتو تنتخ سمفي سوسو كدالم فروت اتو تيدق. نسچاي سوسوان ايت
تيدق جادي محرامكن نكاح تتافي بسوات اورغ ورغ لبه بايك جاتن
كهوين دثن كادان سماچم اين.

بركهوين دثن كتايه

١١٠. تباد حلال اورغ اسلام بركهوين دثن فرمفوان يث كافر
مليكن فرمفوان يثاد ممفوي كتاب يات توراۃ دان انجيل، دان يث
برفكخ كفد توراۃ دسبوت يهودي درفد بني اسرائيل (انق چچو نبي
يعقوب بن اسحاق بن ابراهيم عليهم الصلاة والسلام) مريك
مملوق اكام يهودي بيلا لاهير نبي موسي. دان يث برفكخ كفد انجيل
دسبوت نصراني، مريك مملوق اكام نصراني. بيلا لاهير نبي عيسي.

اكام يثلاءين درفد كدوان سمرت يث برفكخ كفد زبور باكي نبي
داود تيدق حلال اورغ اسلام بركهوين دثن مريك كران كتابن
تورون بوكن سچارا بوكو انتوق دباچ مالهن دوحيكن معنائ سهاج.
كات ستغه علماء بصيحه ٢ ماچم سكلر بوكن حكم ٢ شرع.

فرمان توهن:
‘وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ’. سورة المائدة
اية ٦.

مقصودن: دان فرمفوان ٢ يث مردهيك دري مريك يثاد ممفوي
كتاب لبه دهولو درفد كامو (حلال كفد كامو بركهوين دثن مريك).
برفكخ كفد اية اين مك حلال سرت مكروه اورغ اسلام بركهوين
دثن فرمفوان اسرائيلية، دثن شرط تيدق دكتهوي داتوء اينيقن يث
ماسوق اكام ايت ستله لاهير نبي عيسي عليه السلام مك حلال
نكاح دثنن ايت سكاليفون دكتهوي بهوا كتابن (توراۃ ايت) سوده
داوبه دان دفيندا ٢ اوله كتوا ٢١٨.

دمکين جوا حلال اورغ اسلام (مکروه) برکهوين دشن فرمفوان
 نصرانيه دشن شرط دکنهوي دانوه بينيقن يث اصل ماسوق اکام ايت
سبلوم لاهير نبي محمد صلی الله عليه وسلم سکاليفون کتابن سوده
 داوبه اتو دفيندا ۲ تتافي مريک منجاوهي فراوباھن ايت (تيدق
 معيکوت اف يث داوبه) ^(۱)

سبب فون دکتاکن مکروه کران دشن سبب سايع ننتي اي مغاروه
 دالم سوال اکام. اين جيک سکيراڻ تيدق اد هارنن اي مملوق اکام
 اسلام، سکيراڻ اد هارنن ايت سنتله فول برکهوين دشنن ايت.

دسيني تيمبول مساله سياف يع موالیکن عقد نکاح ايت؟
 جوابن: ولي مريک يث کافر ايت جوک سمرت باف اتو داتوه اتو
 سودارا، تيدق قاضي مريک. دمکين دترنکن دالم بجيرمي اقناع
 جزء 3 موک 308.

بيلا سئورغ تله برکهوين دشن فرمفوان کتابيه جادي اي سام
 ماچم فرمفوان اسلام تنتخ نفقه، فکايڼ، کيليران، طلاق دان سکل
 حال سچارا سوامي استري دان سوامي اد حق محقسا دي مندي حدث
 اکبر سمرت جنب دان حيض دشن دمعاکن تياد برنية درفدان کران
 ضروره، مپوروه منجاک کبرسيهن دان محقسا دي منيگلکن بندا ۲
 يث چمر دان نجيس سمرت بابي دان ارق.

تياد حلال باکي اورغ اسلام برکهوين دشن فرمفوان يث سوده
 مرتد. جيک برلاکو کدوا سوامي استري مرتد اتو ساله سئورغن
 سهاج سبلوم برستوبه نسچاي ترفسخله نکاح کدواڻ سرت مرت، اتو
 سسوده برستوبه نسچاي ترکننوغ فسحن، جکالو کدواڻ ماسوق
 اسلام باليق سمولا دالم ماس عده ککل باليق نکاحن ايت دان جيک
 تيدق ماسوق باليق دالم ماس ايت پتاله ترفسخ نکاحن دري سچق

(۱) کيپنکن کتاب ۲ فق ملتکن شرط ۲ اين الببل اورغ اسلام هندق برکهوين دشن کتابيه دشن تياد ميري الاسن
 سام اد درله قرآن اتو حديث، له حال دالم اية 6 سورة الناله ايت عموم چوما منشرکن الحسنات (مردمهلك)
 سهاج له حال سفته ۲ صحابه زمان نبي صلی الله عليه وسلم اد يث برکهوين دشن کتابيه سده ماس ايت
 کتاب ۲ مريک تله دفيندا اتو داوبه ۲ اوله کنواڼ. دان تيدق اد دليل ۲ يغلادين سمرت اجماع اتو سکورغ ۲۸ اد
 کسر ۲ فرکان صحابه دچانکن. يثدمکين مساله اين بوله دفرتيکاين لاکي. والله اعلم.

مولا مرتد کدواڻ اتو ساله سئورغ درفد کدواڻ. دان دالم ماس
ترکنتوځ ایت حرام کدواڻ برستوبه تتافي تیدق کنا خد.

سبالیقڻ جیک اورغ کافر سوامي استري مملوق اکام اسلام
نسچاي ککل نکاح مریک ولو ماچم مان چارا کهوینش سکالیفون
دسیسی مریکثیت دان داعتراف سکل حقن سفرت انق دان لاین ۲.
اومقام ستفه ۲ اورغ جاکون برکهوین برکجر مغلیلیغی بوسوت.

خيار دالم نکاح

III. معنا خيار تله دترئمن دالم باب جوالبلي دان معناڻ دسیني
ایاله ساله ساتو درفد دوا فیهق سوامي اتو استري اد حق بوله
میلیه انتارا تروسکن نکاح اتو قنسیل (فسخ).

بیلا تله برلاکو عقد نکاح انتارا سئورغ لاکي ۲ دئن سئورغ
فرمفوان دئن تیاد دکتھوي روفان، لفس عقد ددافاتي اد چاچت
بولیله کدوا ۲ فیهق اتو ساله ساتو درفداڻ خیار.

مک چاچت یخ ملولسکن خیار ایت اد توجه ماچم، تیک درفدان
برسکو تو فد لاکي ۲ دان فرمفوان یأیت:-

فرتام - کیلا.
کدوا - کوستا (دالم بهاس عرب دسبوت "جزام").
کتیک - سوفق (دالم بهاس عرب دسبوت "برص").
کامفت - ذکر ترفوتغ سموا سکالي اتو سکر ت دان یخ باقي تیدق
سمفي حد سفنجغ تاکوق. این خاص فد اورغ لاکي ۲
(دالم بهاس عرب دسبوت "جَب").

کلیم - ماتي فوچوق یأیت لمه ذکر دان لمبیق تا بوله برستوبه.
این جوک خاص فد اورغ لاکي ۲ (دالم بهاس عرب
دسبوت "عنه").

کأنم - لوبغ کمالوان ترسومبت دثن داکيخ تا مبوليهکن.
 برستوبه، اين خاص فد اورغ فرمفوان، (دالم بهاس عرب
 دسبوت 'رَتَقْ'). سکيراڻ بوله دفوتغ اتو داوفريت دان
 بوله برستوبه تيدقله دلولسکن خيار فسغ.

کتوجه لوبغ کمالوان ترسومبت دثن تولغ، اين جوک خاص فد
 اورغ فرمفوان (دالم بهاس عرب دسبوت 'قَرَن').

بيلا اد سالة ساتو درفد چاچت اين بوليهله کدوا ۲ فيهق اتو
 سالة ساتو درفدان خيار فسغ اتو قنسيل عقد نکاح سبراف سکرا
 دثن شرط دلاکوکن فسغ ايت دهدفن قاضي. تتافي تنتغ چاچت ماتي
 فوجوق تيدق ثابت ملينکن دثن فعاکوان سوامي سنديري دهدفن
 قاضي اتو دثن سقسي يغ ميقسيکن اقرارڻ، اتو دثن سومفه استري
 جيک سواميڻ انکار، ستله ايت بهاروله دثابتکن ماتي فوجوق.
 يعدمکين قاضي بري تيمفوه ستاهون سفاي دافت فلواغ براوبت
 دانسباکيڻ، اين جيک بلوم برستوبه انتارا کدواڻ. اد فون جيک
 سوده برستوبه سچارا برستوبه يغ بتول ولو فون سکالي تيدقله
 دلولسکن فسغ سام سکالي.

لفس تيمفوه ستاهون جيک تياڊ برستوبه جوک (تا بايک دان تا
 بوله ماین) افبيل استري مڱادو کفد قاضي لولسله فسغ ايت.

اد فون چاچت يغلأين درفد ايت سفرت بوت، کودوغ، روف
 هودوه دان سباکيڻ تياڊاله ملولسکن فسغ.

هاروس باکي تيف ۲ سئورغ درفد سوامي دان استري ميليه
 فسغ دثن سبب مپلاهي شرط يغ دسبوتکن ددالم عقد سفرت سالة
 سئورمڻ منشرطکن چنتيق اتو کاي اتو اد دارا اتو ترونا اتو مودا اتو
 سباکيڻ اومقام ولي برکات: اکو کهوينکن اڻکو دثن انق اکو دثن
 شرط اڻکو ترونا (يغ بلوم فراه برکهوين) اتو دثن شرط اڻکو کاي،
 اتو سوامي اتو وکيلڻ برکات: ساي تريما نکاحڻ دثن شرط اد دارا
 اتو چنتيق. تيبا ۲ لفس عقد ددافاتي اف يغ دصفتکن ايت تيدق اد

اتو کورغ درفد یغ دکهندکي هاروسله ساله سئورثن میلپه فسغ
سکالیفون دثن تیاد دهدافن قاضي کران فسغ ایت برکهندکین
سکرا، تنافي کالو شرط ۲ ایت دبوات سبلوم عقد نکاح تیدقله
دلوسکن فسغ.

مقنای مسکھوین دالم مسأله خیار این اد هوراین یأیت:—

(۱) جیک دفسخن نکاح دثن سبب اد چاچت سوامی اتو سبب
چاچت استری کادآن بلوم برستوبه لاکي تیاداله واجب کنا بایر
مسکھوین.

(ب) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه دثن چاچت یغ بهارو داتغ
واجبله دبایر مسکھوین بگیمان یغ دسبوتکن دالم عقد یغ دفغکیل
مهر مسمی.

(ت) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه اتو تغه برستوبه دثن
سبب چاچت برسرت دثن عقد اتو چاچت یغ جادی انتارا عقد دان
برستوبه واجب مسکھوین بیاس یغ دسبوت مهر مثل (مسکھوین
سماس).

اعفاف

II2. اعفاف معنان ممبایقکن نفسو اتو منوتف شهوأة اتو ملفسکن
کأیغینن، جیک سئورغ باف اتو داتوء تیاد استری اتو تله جادی
دودا سدغ ایان ماسیه اد نفسو برکهندق فرستوبهن مک انق اتو
چچون، سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان یغاد کممفوان سکالیفون تیاد
مواریشی واجب اتس مریک ممبایقکن نفسو بغا اتو نینیقن ایت، یأیت
دکھوینکن دي دثن فرمفوان یغ بوله ممواسکن نفسون دثن ایذینن،
دان ممبایرکن مسکھوین، بلنجا کھوین، بلنجا ماکن دان فکاین
فرمفوان ایت.

سکیران فرمفوان ایت ماتی اتو ترفسغ نکاحن اتو برچرای دثن
سبب عذور سفرت نشوز اتو اد تهمه، واجب انق اتو چچو یغ
ترسبوت مئکنتیکن استری یغ بهارو فول.

صَدَاقِ اتو مسكهوين

۱۱۳. فرکتان صَدَاقِ اتو صَدَاقِ (دوا وجه) دامبیل درفد فرکتان صَدَقِ معنات بندا یغ ترلمفاو کرس، دان معنات فد شرع یأیت ایاله نام باکی هرت (واغ) اتو بندا یغ واجب اتس لاکی ۲ اتسوق اورغ فرمفوان دغن سبب کهوین اتو دغن سبب برستوبه سچارا شبهة. دالم بهاس ملايو دسبوت "مسكهوين".

مك اوله سبب فرلو اتو لازم مسكهوين ایت سستی دبایر جاديله اي ماچم سوات بندا یغ ترلمفاو کرس مناسبهله دنماکندي دغن صَدَاقِ، دان دنماکن جوک دغن "مهر"، جادي کدوا ۲ فرکتان این (صداق دان مهر) معنات سام یأیت مسكهوين.

اداله حکم مسكهوين این واجب^(۱) تنافي سنة دسبوتکن کتیک دالم عقد، دان اف اتو براف باپقش بارغ اتو واغ یغ دجادیکن مسكهوين ایت تیدق اد حدث مالهن هاروس باپق دان هاروس سدیکیٹ، یغ ایلوقش جائن کورغ درفد سفوله درهم دان جائن لبه درفد لیم راتوس درهم دري فیرق یغ برسیه (فیرق یغ تیاد برچمفور دغن بندا یغلاءین).

سکیران تیاد دسبوتکن مسكهوين دالم عقد صح جوک عقد ایت هان مکروه سهاج. بیلا تیاد دسبوت مسكهوين دالم عقد فد حال فرمفوان تیدق میرهکن کواس منتوکن اثکارش کفد ویش واجبله اتس لاکی ۲ مباير مسكهوين سماس (مهر مثل)، دان جیک اي (فرمفوان یغ سوده چردیق) میرهکن کواس ایت کفد ویش یغ دسبوت دالم بهاس عرب تفویض سفرت کتان: "کهوینکنله ساي

(۱) سندران فرمان تومن: "وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدَقَاتِهِنَّ بَعْلَةً". ایه ۴ سورة النساء. مقصود: "دان هندقله گامو بری مسكهوين اتسوق فرمفوان ۲ ایت سچارا فرچوما". دان سدا رسول الله صلی الله علیه وسلم گفد اورغ یغ هندق برکهوین: "النِّسَاءُ وَلَوْ خَاتَمًا مِنْ حَدِيدٍ". رواة بخاری دان مسلم. اریتن: "هندقله گامو بری مسكهوين سکالیفون سبتوق چینجس درفد بی". این منجوقکن فرلون مسكهوين ایت دبری گفد فرمفوان. بوکنله مقصود بی بوله دلوسکر کران تباد نبلان بجیرمی اشاع جز، ۳ موک 343.

دښن تا فایه مسکھوین‘‘. داتڅ ولیښ کهوینکن دښن تیاد مسکھوین.
واجب کنا مسکھوین دښن تیک چارا بکیمان برایکوت:-

فرتام - سوامي ایت سندیري منتوکن اف بارغ دان براف
باپقښ یغ دریضاي اوله استري سبلوم برستوبه. ددالم حال این
فرمفوان اد حق مناهن دیرین درفد دستوبهي سهگک 'سوامي
منتوکن مسکھوینښ ایت.

کدوا - دتنتوکن اوله حاکم (قاضي) اف دان براف باپقښ
کتیک سوامي اښکن منتوکښ، اتو انتارا کدواښ اد فرسلیسیهن
تنتڅ باپقښ مسکھوین ایت. مسأله یغ سماچم این کنا دباوا کمحکه
دان حاکم اتو قاضي کناله څوتسکن دښن سبراف سگرا.

کتیک - سوامي ستوبهي استرین تروس دښن تیاد دتنتوکن
دان ممفرضوکښ، کتیک ایت کناله اي مبابیر مسکھوین سماس یغ
تیغکي سکالي دالم ماس ایت.

سکیراښ ماتي ساله سئورغ درفد سوامي دان استري سبلوم
دفرضوکښ مسکھوین دان سبلوم برستوبه واجبله کنا مسکھوین
سماس.

(فرايغاتن) سلاين درفد بارغ اتو واغ صح جوک مسکھوین
ایت درفد منفعة یغترنتو سمرت ماجر مجاجي قران سکالیفون سقدر
ساتو سوره، اتو ماجر حدیث، ماجر علم فقه اتو ماجر منجاهیت
دان سباکښ درفد منفعة ۲ یغ تیدق حرام.

الْوَلِيْمَةُ لِعُرْسٍ

۱۱۴. اَلْوَلِيْمَةُ ایت معناښ جموان اتو خندوري، فرکتان عرس بوله
دباچ دښن عرس دان دښن عرس، معندوڅي دوا معنا یایت عقد نکاح اتو
برستوبه (برساتو)، جادي بیلا کیت سبوت وَلِيْمَةُ عُرْسٍ اتو وَلِيْمَةُ
عُرْسٍ معناښ جموان اتو خندوري کهوین کران برساتو.

کالو کیت سبوت دڻن عرس معنائ فڻتین فرمفوان دان عرس فڻتین لاکي ۲.

مقاداکن ولیمة عرس ایت سنة موء کد کران رسول الله صلی الله علیه وسلم اد مفرجاکنش دان بکندا میپوروہ اورغ برہواتش. دالم حدیث بخاری اد میپوتکن دمکین:

”اِنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوَّلَمَ عَلٰی بَعْضِ نِسَائِهِ بِمَدَّيْنٍ مِنْ شَعِيرٍ وَاِنَّهُ اَوَّلَمَ عَلٰی صَفِيَّةٍ بِتَمْرٍ وَسَمْنٍ وَاَقِطٍ. وَاِنَّهُ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَقَدْ تَزَوَّجَ اَوَّلَمَ وَلَوْ بِشَاةٍ“.

ارتیش: بهواس بی صلی الله علیه وسلم اد مقاداکن ولیمة کتیک برکهوین دڻن سنته ۲ استریں دڻن دوا چوفی کندوم. دان بکندا مقاداکن ولیمة کتیک برکهوین دڻن صفیة (بنت حیی) دڻن جامو کروما، مییق سافی دان سوسو. دان بکندا فرنه برسبدا کفد عبدالرحمن بن عوف یغ سدغ برکهوین: بواتله جاموان سکالیفون سئیکور کمبیغ.

منوروت فنداقت علماء، مقاداکن جاموان کهوین ایت مولا ماسوق وقتوڻ دڻن عقد دان یغ افضلش دفرہوات سلفس برستوبه. سکالیفون مقاداکن جاموان کهوین ایت سنة تنافی فرکی حاضیر کمجلسش ایت حکم واجب (فرض عین) جیک تیدق حاضیر بردوسا. کحاضیرانث ایت سنة نية مئیکوت سنه نبی. نية منونیکن حاجة اورغ، ملیاکن سودارا یغ منجمفوت دان نية برکاسیه سایغ (محبه) کران الله.

ملینکن جیک دالم مجلس ایت اد بندا ۲ یغ معصیة سفرت اد مینومن کرس اتو یغ دجمفوت ایت اورغ کای ۲ سہاج، اتو توان رومه ایت اورغ ظالم، اتو اد عذور دانسباکین کتیک ایت تیدقله واجب حاضیر، مالهن سنته ۲ن اد یغ سنة دحاضیری.

بریلخ استري

II5. سنورغ لاكي ۲ یغ مردھیک دھاروسکن برکھوین لبه دري
سنورغ استري (برفولیکامي) هڅک امفت اورغ دھیمفون سکالي^(۱)
برکات ابن عبدالسلام: دالم شریعة نبي موسی علیه السلام سنورغ
لاكي ۲ بوله مځھیمفون براف بايق استري دځن تیاد حد کران
مندځکن مصلیحه لاكي ۲ سهاج. دان دالم شریعة نبي عیسی علیه
السلام سنورغ لاكي ۲ تیدق هاروس برکھوین ملینکن سنورغ سهاج
کران مراعیکن مصلیحه فرمفوان سهاج. منکل شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم دالم کادان فرتځاھن انتارا کدوا ۲ شریعة یغ
تردهولو ایت دالم حدیث نبي تله برسېدا:

”خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا“.

ارتین: ”سبأیک ۲، فکرچان ایت ایاله یغ فرتځاھن“

جیک دسلیدیق دځن مندالم نسچاي کیت دافاتي شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم لبه سسوي دځن کجادیڼ مانسي سجاکت کران:

۱ – بوله دکتاکن تیغ ۲ نکري ددالم دنیا بیلاځن فرمفوان لبه
رامي دري بیلاځن لاكي ۲.

۲ – بیلاځن لاكي ۲ کورغ رامي، نامون دمکین ستغه ۲ مریک بايق
فول یغ کوکور دالم مننتځ موسه نکارا اتو ترقریان دمیدان فغراځن
کران مفرتاھنکن تانهایر. دځن دمکین جمله بیلاځن سماکین کورغ.

این جلس نمفق درفد رهسيا یغ ترسمبويي دچله فرمان توهن:
”وَنِسَاءٌ، یغ جاتوه کمدين درفد فرکتان ”کثیراً“ دري دالم ایه

(۱) سمدانن فرمان توهن: ”لَا تَكُونُوا مَا طَافَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ دُثْنٌ وَلِلَّاتِ وَدُبَاعٍ“. سورة النساء، ایه ۳، ارتین:
”ملک برکھوینله کامو دځن فرمفوان ښایله اتسوق کامو دوا اتو تیک اتو امفت اورغ“ دالیر حدیث نبي
صلی الله علیه وسلم برسېدا کله ځیلان کتیکه بلیو ماسوق اسلام استرین او سوله اورغ: ”أَمْسِكْ أَرْبَعًا وَلَا تَرْكَبْ
سَبْعَةً“. ارتین: ”لکن امفت سهاج لکن یغ باقین.“

”يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً“ . سورة النساء ایه ۱.

مقصودن: واهي مانسي هندقله کامو تا کوتکن توهن کامو یقتله منجادیکن کامو درفد دیری یغ ساتو (ادم) دان ای تله منجادیکن درفد دیری یغ ساتو ایت استریث (حوی) دان ای (الله) ممیباکن درفد کدوان لاکی ۲ یغ بایق (رامی) دان فرمفوان ۲.

دسیتو توهن مپوت فرمفوان ۲ سهاج تیدق دسبوت ”بایق“ .
دندغ دری سکی کپتان کیت دافاتی رامی درفد کلامین ۲ ممفوپای
انق لبه بیلائن انق فرمفوان درفد انق لاکی ۲. درفد کپتان این
پتاله ساوله ۲ فرکتان نساء ایت بر صفة دثن ”اکثر“ (لبه بایق).

3. - جیک دفادوکن ساتو سام ساتو سهاج جادیله یغ لبه ایت
تا دافت تمفت انتوق هیدوف یغ بوله مندافت لعمه برسام.

4. - بیاسن طبیعة اورغ لاکی ۲ شهواتن لبه دان سنتیاس برکهندق
کفد کفواسن نفسون سفنجع ماس. منکل اورغ فرمفوان بایق
رینتائمن سفرت برحیض، مئندوغ، برانق دان نفاس. جیک بیلائن
استری ایت لبه نسچای اف یغ کورغ درفد ساتو دافت
دسمفرناکن دثن یغلاءین.

5. - ترکادغ ستغه ۲ فرمفوان ایت برکهندق کفد فرلیندوئن
انتوق کسلامتن اتو انتوق سارا هیدوف، جیک تیدق اد فولیکامی
نسچای فوتس هارفن فرمفوان ۲ یغ بوجع ایت دری مندافت
فمبیلائن.

6. - تا سوکاکن فولیکامی ایت ایاله کران چمبورو دان ایریهاتی
تا ماهو سوامی برسوک ۲ دثن فرمفوان لاءین، ایت میمع طبیعة سمولا
جادی تیدق دنافیکن، تنافی فراسان ایت بوله دکتفیکن اتو
دکورئمن، کران جیک دایکوتکن سائمت ممباوا کفد عاقیبة یغ بوروق
کفد کدوا ۲ فیهق لاکی ۲ دان فرمفوان بوجع یغلاءین، کران مونکین

کدوا ۲۱ ن سچارا برسبوپی ۲ ملاکوکن فرکارا یفتیاد دریضای توهن دان مانسی. سکیراڻ فیہق استری سڱوف برقربان سدیکت تنتوله سودارا سجنیس دڻڻ سام ۲ مندافت فمیلائن. جادی ترجر و موس سودارا فرمفوان یڅ سجنیس دڻڻ ایت کدالم لمبه کهینان بر فونچا درفد مریک یڅ سجنیس دڻڻ جوک کران تا هندق برتولق انسور بارغ سدیکت فون.

7- فولیکامی ایت دهاروسکن کران ضرورة اتوق مڱیلقکن درفد کجهاتن دان مناریق کبایقکن، ایتفون دشرطکن ماهو برلاکو عادیل. سکیراڻ تیاد سڱوف ملاکوکن عادیل ککله دڻڻ ساتو سهاج. فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ“ سورة النساء ایه 3.

مقصودن: مک جیک کامو تاکوت تیدق ملاکوکن کعادیلن (ترهادف استری کامو) برکهوینله ساتو سهاج اتو چوکفله دڻڻ همب سهیا کامو سهاج.

8- دافت مڱورڻمکن ذریه لوار نکاح دان فلواغ مندافت اتق جیک استری توا مندول.

کیلیران دان نشوز

II6. کیلیران ایت معلوم معنائن دان نشوز ایت معنائن کلوار درفد طاعة. بیلا سڱورغ سوامی اد ممفویای دوا استری اتو لبه واجب اتسڻ ممبری کیلیران فد استری ۲۱ ن دان میماکن کیلیران ایت. جیک سوده برمالم دڻڻ سڱورغ استری واجب برمالم فد استری ۲ یغلاءین سام ماچم ایت سکالیفون مریکڻیت اد عذور سفرت ساکیت، حیض، کمالوانڻ ترسومبت اتو دالم احرام. کران تجوانڻ سفای برجینق ۲ بوکن کران هندق برستوبه سهاج. واجب میماکن کیلیران ایت ایاله تنتغ برمالم جوا بوکن تنتغ برستوبه اتو سیاکیڻ یأیت سنة سهاج.

يغدمكن تيدقوله واجب دسماكن تنتغ برستوبه دان تنتغ كسرونوكن
يغلاءين ۲ ولو ماچم مان فون حال ۲ ايت سنة جوا دلاكوكن.

سكيران استري تله تيا د طاعتكن سوامي، سمرت كلوار دري رومه
دغن تيا د ايدين سوامي، اتو ائمكن مبولك فينتو كتيك سوامي
باليق اتو ائمكن درفد برسرونوق تيا داله اي ترحق كيليران لاكي
سبكيمان اي تيا د ترحق مندافت نفقه سهكك اي طاعة سهولا.

اداله حكم واجب مپماكن كيليران ايت دكيرا دري سكي تمفت
كديامن دان دري سكي ماس. درايت واجب دسدياكن تمفت كديامن
براسيغ ۲. مك حرام دكمفولكن دوا استري اتو ببراف استري دساتو
تمفت كچوالي مريكنيت برستوجو دان ايدين.

دان دري سكي ماس مك اورثيغ بكرج سيغ هاري حق كيليران
اياله مالم دان سيغ ايكونت سهاج دان اورثيغ بكرج مالم حق كيليران
اياله سيغ دان مالم ايكونت سهاج.

سوامي تيدق دلولسكن ماسوق كرومه استري يغ بوكن فون
كيليران دالم وقت ايكونتن. كچوالي اد حجة سمرت منجغه كساكيتن
اتو مهنتر بارغ، اتو مپمفيكن دوءيت بلنجا، ايتفون تا بوله لام،
جيك لام كنا كنتي (قضاء) كغد توان فون كيليران. بيلا سوده ماسوق
دلولسكن برسرونوق يغلاءين درفد برستوبه.

فد مپمفرناكن كيليران ايت هندقله سوامي فركي كتمفت استري
ايت لفس ساتو كساتو تمفت. تيدق هاروس دفعكيل سثورغ استري
كتمفت استري يغ اي براد دسيتو كچوالي دغن رضا دان ايدينش.

سكورغ ۲ كيليران دان يغ افضلن اياه ساتو مالم فد سثورغ
استري دان حرام لبه درفد تيك مالم دغن تيا د فرستوجوان استري ۲
ايت.

افبيل هندق مولاكن كيليران واجب فاكاي اوندي. بيلا كلوار
اوندي فد يغ سثورغ كناله اوندي لاكي سياف يغ جاتوه جادي
يغكدوا دان ستروسش فد يغكتيك دان يغكأمفت.

جيك لاكي ۲ سوده اد سثورغ اسسري تيبا ۲ اي هندق كهوين
يغكدوا دلولسكن اي براد درومه استري مودا لفس عقد سلما توجه
هاري توجه مالم برتوروت ۲ جيك استري مودا ايت انقدارا، دان

تيك هاري تيك مالم برتوروت ۲ جيڪ اي جندا. دمكين جوا حڪم
بيلا بركهوين بهارو لاڳي دڻن تياڊ ڪنا قضاء فد استري ۲ يڻ لام.
تتافي جيڪ استري مودا يڻ جندا منتا دودق دڻن توجه مالم اتو
ليم مالم بوليپله سوامي ايت دودق برسام ۲ڻ سبايق يڻ دمنتا ايت
تتافي ڪنا قضاء امفت مالم اتو دوا مالم ڪفد استري ۲ يڻ لام.

سڪيران سئورڻ يڻاد بريلڻ استري ايت هندق ڪلوار نڱري
(مسافر) ڪناله اي بوات اوندي (واجب)، سياف يڻ ڪلوار نماڻ
دياله يڻ دباوا فرڪي، حرام اتسڻ فاڪي باوا ستڻهڻ دان تيڻڪلڪن
ستڻهڻ. بيلا سوده اوندي تياڊاله اي ڪنا قضاء ڪفد استري يڻ تيڻڪل
سلما براد ددالم فلايران دلوار نڱري ايت فرڪي دان باليق. ڪچوالي
اي. برانيه هندق برهنتي (برمقيم) دسوات تمفت لبه امفت هاري دري
مولا هندق برتولق، اتو اي اڻيه برهنتي دري مولا سمفي ڪتمفت
ايت دان استريڻ يڻ دباوا تيڻڪل سام ۲ دي ڪناله اي قضاء ڪفد
يڻ تيڻڪل سلما ماس دالم مقيم ايت، دان جيڪ تياڊ تيڻڪل برسام
دتمفت ايت تياڊاله ڪنا قضاء.

اين فد مساله مسافر، اد فون ڪالو برفينده دري سوات تمفت
ڪتمفت يڻلاءين سام اد جاوه اتو دڪت حرام دتيڻڪلڪن ڪسموان اتو
ستڻهڻ دان دباوا ستڻهڻ سڪاليفون دڻن اوندي. جادي ڪناله اي باوا
ڪسموا سڪالي اتو دباوا سفاروهڻ دان چرايڪن يڻ باقي اتو چرايڪن
ڪسموا سڪالي.

ترڪادڻ ۲ اد جوڪ برلاڪو ستڻه ۲ استري ايت سوڪ هندق
مبيري (هيپه) ڪيليرانڻ بگيمان برايڪوت:-

(۱) استري ايت مبيري حق ڪيليزانڻ ڪفد استري يڻلاءين تيدق
مستي سواميڻ منريما فمبرين ايت ڪران استري يڻ مبيري ايت تيدق
مئيليك (تا بوله) مڱوڪورڪن حق سوامي هندق برسرواق دڻندي.
(ب) جيڪ سوامي برستوجو دان رضا دڻن فمبرين ايت فد حال
فمبرين ايت خاص ڪفد سئورڻ استري يڻترنتنو درفد استري ۲
بوليپله سوامي ڪوناڪن (برمالم) ڪدوا ۲ مالم فد استري يڻ دتنوڪن
ايت.

(ت) جيڪ اسٽري يڻ مبري ايت مبريڪن حق ڪيليرائڻ ڪفد سوامي سهاج (دڻن تياد دنتوڪن سياف) نسچاي سوامي بوله منتوڪن دڻن سياف اي ڪهندڪي ڪران سوده جادي حقن مڪ بوليپلهه اي لتق مان ۲ دي سوڪ.

(ٺ) جيڪ اسٽري ايت مبري ڪيليرائڻ ڪفد سوامي دان ڪفد ستهه درفد اسٽري ۲ اتو ڪفد سوامي دان ڪسموا اسٽري ۲ ڪناله سوامي ڪوناڪن فمبرين ايت ڪيرا ايڪوت بيلائڻ ڪفلا، مثالڻ جيڪ اسٽري ۲ ايت امفت اورڻ جاديله ساوله ۲ تيفگل تيك اورڻ سهاج دبهائي تيك مالم سام رات دان اسٽري يڻ مبري ايت سفرت تياد.

چارا ماچم اين جيڪ فمبرين ايت انتوق سللماش. اد فون ڪالو انتوق ساتو مالم سهاج ڪمڻ برسلاهن ۲ فنداقت علماء. اد يڻ برڪات ڪناله دبهائيڪن ڪيليران يڻ سمالم ايت ايڪوت فچاهنڻ. منڪل ستهه علماء يغللين مڻاڪن تا بوله دفچه مالهن ڪنا ايڪوت سمالم فنوه دڻن اوندي.

بگيمان تله دپتاڪن داول باب اين بهوا اسٽري يڻ تياد طاعة اڪن سوامي ڪمڻ نشوز ڪوڪورله حق ڪيليرائڻ سفرت ڪلوار درفد رومه دڻن تياد ايدين سوامي ڪچوالي ڪلوار ڪران برجومفا قاضي ڪران منتوت حق درفد سوامي اتو درفد اورڻ لائين اتو ڪران هندق مڱادوڪن ڪسوسهانڻ. دمڪين جوا ڪلوار ڪران منچاري ماڪن ڪتيڪ سوامي تا ممفو مبريڻ.

دمڪين جوا ڪلوار ڪران هندق برتاش ڪم جيڪ سوامي بوڪن اورڻيڻ تاهو ڪم يقبوله دمنا فتويٰ دڻندي. حال ۲ سماچم اين تيدقوله دبيلڻڪن نشوز.

سلائين درفد ڪلوار دري رومه دڻن تياد ايدين سوامي بايق لاکي فرڪارا يڻ لائين دصيفتڪن نشوز سفرت اڻڪن درفد برسرونوق سڪاليفون بوڪن برستوبه سڪيرا ۲ تياد عذور ڪچوالي بوات فورا ۲ اڻڪن ڪران منجا اتو سوڪ ماکي اتو سوڪ چاڪف ۲ يڻ مپاڪيتي دان ساومفماڻ ايت تيدق ترماسوق دالم جمله نشوز مالهن بردوسا فاتوت داجر سماچ.

اد فون کلوړ دري رومه کران حاجت دښن اد ايدين سوامي اتو
اي تاهو بهوا سواميښ مغايدينکن سفر ت کلوړ کران کرج اتو فرکي
کرومه ايسو بفاښ دښن ايدين تيا داله دحکومکن نشوز مسکيفون
تيدور ببراف مال.

شفاق انتارا سوامي استري

II7. شفاق معناښ تکڅ فرسليسيهن انتارا سوامي استري، افبيل
اد تندا ۲ مندرهاک اتو نشوز درفد استري دري سکي کلاکوان
سفر ت ممالیخ موک اتو ماسم موک ستله کادان لمه لمبوت دان مانيس
موک. اتو دري سکي توتور بهاس سفر ت برچاکف کاسر ستله
برچاکف هالوس، هندقله سوامي منصیحتکن دي سفر ت برکات
کفداښ: اندا کناله تاکو تکن توهن دالم حق یغ واجب باکي ساي
اتس اندا، دان جاککن فادهښ. دښن تيا د منیغکلکن تيدور سام دان
تيا د موکل. دانلاکي دترنمکن کفداښ بهوا نشوز ایت مڅکو کورکن نفقه
دان کیلیران، موک ۲ اي منريما نصیحه ایت، اتو اي برتوبه دري
کسلاهنښ ایت، دان ایلوق جوک دسبوتکن کفداښ حدیث روايه
بخاري دان مسلم بهوا نبي صلی الله عليه وسلم برسېدا لېهکورځ
ملايوښ: "افبیل سثورځ فرمفوان تيدور ممالیخ بدان اتمکن برسرونوق
دښن سواميښ نسچاي دکوتوق اتو دماکي اوله ملائکه هڅک سمفي
سیخ هاري. دان دالم حدیث روايه الترمذي لېهکورځ تجوانښ دالم
بهاس ملايو: "دماښ جوا فرمفوان تيدور دښن کادان سواميښ سنځ
هاتي دښندي نسچاي ماسوق شرک".

ستله دمکين جيک اي اتمکن دان ماسيه تيدق طاعة جوک
بوليهله دتيغکلکن (جاښن تيدور سکا تیل)، تيدور دتمفت لاین دالم
رومه ایت جوک، جاښن تيدق تگور (تيدق لاون برچاکف) کران دالم
اسلام تيدق دهاروسکن سسثورځ تيدق برتگور لېه درفد تيک
هاري سام اد دښن استريښ اتو دښن اورځ لاین⁽¹⁾

(1) سکيران دلاکوکن حکمن حرام ند یقلبه درفد تيک هاري ایت. تنافي شیخ ازرمي دان لاين ۲ علما، برکات:
حرام ایت دتڅلوکن تيا د برتگور ایت دښن تجوان برکهندق استري ایت بریالوق بايک کفداښ. اد فون کالو
دښن تجوان هندق ملاړغ درفد مصیبه دان هندق بمایکنن اتمان تيدقله حرام برنجانښ، قیاس اتس مساله هاروس
تيدق دتگور اورلیغ بموات بدعه اتو اورځ فاسق دان ساومفان یقاد هارښ بايک جيک تيدق دتگور (اورلیغ
تيدق دتگور دان اورلیغ تيدق منگور بوله بايک فرجلانن الکمان). دمکين دتڅلوکن اتس فریوانن بگندا رسول الله
صلی الله عليه وسلم تيدق منگور کمب بن مالک، مراده بن الربیع دان هلال بن أمیه یغ تا مامو فرکي فرغ
دتبولک. بجبرمي القناع موک 475 دان 376 جز 3.

ستله ایت جیک ککل جوک نشوزن ایت بولیله سوامی موکل
دی دثن فوکل یخ تیدق مربهیا. این فون سکیران فوکل ایت اد
برفایده. کالو تیدق اد برفایده جائنله دفوکل، لفس ایت جیک ای
ماسیه بردکیل تا هندق مقوبه فعلن تیغکلله ای دثن کادان نشوز
تیدق ترحق اف۲ درفد سوامی.

این مسأله استری یخ نشوز، اد فون کالو سوامی فول یخ نشوز
تیاد مپفرن اکن کواجیفن سمرت تیدق برکیلیر، تیاد بری نفقه دان
سباکین کناله قاضی فقسا دی مپفرن اکن کواجیفن ایت دثن
فرمنتان استری کران ای لمه هندق مندافتکن.

سکیران سوامی ایت سئورغ یخ طبیعتن تا بایک، سوک
مپوسهکن استری اتو موکل استری دثن تا تنبو فصل هندقله قاضی
ملارغ ای درفد ملاکوکن دمکین دثن تا فایه دحکوم اف۲ کالی
یغفر تام، تتافی جیک داو لغن فربواتن ایت هندقله قاضی معحکومکن
دی دثن حکومن یخ مناسبه سفای ای برهنتی درفد ممبوات انپای
کأتس استری ایت.

جیک ساله سئورغ درفد سوامی دان استری مندعوا بمثاکن
کاو نپاله یخ ممبوات ظالم اتس دیریث هندقله قاضی منچاری اورغ یغاد
کفرچیان درفد جیرانث معندفکن حال کدوان کم دین ممبریتاهو
کفدان. سکیران تیدق اد اورثیغ اد کفرچیان لتقکن (تومفکن
سمنتارا) درومه اورثیغ اد کفرچیان سفای مپمیکن کفدان (قاضی)
اف یخ ای تاهو دریحال کدوان ایت جیک نمفق سیاف یخ جاهت
درفد کدوان هندقله قاضی ملارغ سفای جائن ملاکوکن دمکین
لاکی.

ستله دمه ن اداث تیبا۲ تیدق جوک ماهو بایک مالهن ماکین تکغ
فرسلیسیهن دان فرستروان انتارا کدوان (واجب) قاضی معشکت
حکم (وکیل) دری فیهق کلوارک سوامی دان حکم دری فیهق
کلوارک اسری اتو دری فیهق اورغ لاین درفد کلوارک، چوما سنه
سهاج درفد کلوارکا. سفای کدوا۲ حکم این میکیرکن دان
مروندیکن اف یخ فاتوت. دان سوامی بروکیل کفد حکم فد
منچرایکن اتو تبوس طلاق دان استری بروکیل کفد حکم فد منریما

چراي اتو سځكوف مېاير تبوس طلاق ايكوت اف كفو تسن دري
رونديشن كدوا حكم ايت جيڪ كفو تسنځ چراي واجبله كدواڻ
برچراي. كيراڻ تيدق برجاي دښن ايت اښكت دوا حكم يڅلاين جيڪ
تقديرڻ تيدق برجاي جوځ هندقله قاضي حكوم سياف يڅ ظالم
دان فولځكن حق سياف يڅ كڼا ظالم.

الْخَلْع

١٢٨. خلع فد لغة معناه چابوت دان فد شرع معناه فرفيساهن
انتارا سوامي استري دښن اد گنتي يڅ كمبالي كقد فيهق سوامي.
دالم بهاس ملايو دسبوت تبوس طلاق. طلاق ميليك لاكي ٢ دان خلع
ميليك فرمفوان.

خلع اتو تبوس طلاق هاروس دالم اسلام ^(١) اتوق استري برلفس
ديري دري مضرة دښن كوڻكوڻن اورڻيڅ تا سچوچق دښن جيوڻ.

سڪاليفون خلع اين هاروس تنافي مكروه دلاكوكن ڪران اي مومتڻ
فرهوېښن نڪاح يڅ اي ساتو درفد فرڪارا يڅ دتنتوت فد شرع. دالم
حديث لبي صلى الله عليه وسلم تله برسېدا:

”أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلَاقُ“.

ارتين: سېنچي ٢ حلال فد الله تعالى اياه طلاق.

ڪات شيخ خطيب ترسبوت دالم ڪتاب برنام ”التنبيه“ ملينڪن
ڪران. اد دوا سبب يڅ منجاديڪن تيدق مكروه:

فرتام - ڪدوا سوامي استري اتو ساليه سٿورڻ درفد ڪدواڻ تيدق
دافت مېمفراڻڪن فراته الله دالم ڪواجيڦڻ سوامي استري.

(١) سندھان سلوم اجماع اياه فرمان نومن: ”لَا يَنْبَغُ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا“. سورة النساء، آية ٣. مفسرون:

”ملك جيڪ سنڀ هائي فرمفوان ايت مېري سوات اتوق ڪامو بوليله ڪامو ماڪن دڻن تياڻ مڻڪن.
دان حديث روايت بخاري دريحال استري ثابت بن قيس برنام حبيبه بنت سهل الانصاري اد مڻنا ثابت منجرايڪن
دي دڻن مولفڪن بالين ڪيون يڅ ديري اوله ثابت جادي مسڪوين ماس برڪوين. سېدا رسول الله صلى الله عليه
وسلم: ”أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلَاقُ“. ارتين: ”تريماله ڪيون ايت دان جيرايڪن بيار دي بيس“. بچيرمي
افساع جز. ٣ موڪ 381.

كدوا - سوامي سوده برسومفه هندق چرايكن استريڻ ايت دڻن
 طلاق تيڪ جيڪ ممفربوات فڪرجان يڻ تآ دافت دايلق مستي دبوات
 سفرت ڪٿان: ”جيڪ ساي ماسوق رومه اين لسچاي استري ساي
 ترچراي طلاق تيڪ“. (چاڪف ماچم اين حڪمڻ برسومفه) فد حال اي
 ترفقسا مستي ماسوق رومه ايت. مڪ جالن باكي هڻيلقنن چراي
 طلاق تيڪ ڪنال اي برخلع دهولو لفس ايت بهارو ماسوق رومه،
 ڪتيڪ ايت تيدقله مڪروه خلع مالهن سنه فول ڪران مڻيلقنن درفد
 برچراي طلاق تيڪ.

اداله روڪن خلع ايت ليم فرڪارا:

فرتام - اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوس يايت استري اتو
 اورڻ لائين يڻ سڻڪوف ممباير ڪنڻ.

كدوا - ڪمالوان استري، دالم بهاس عرب دسبوت ”بُضْع“.

ڪتيڪ - بارڻ يڻ دبوات فنبوس.

ڪأمفت - صِيغَة (لفظ).

ڪليسم - سوامي.

دشرطڪن فد اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوسن اياه اورڻيڻ
 برڪواس فد هرتان دان بوله ممباير سرت مرت (جيڪ دڪهندقن) مڪ
 تيدقله صح ممباير تبوس طلاق اوله استري يڻ دڻو اتو اورڻيڻ دڻو.
 جيڪ دلاڪوڪن جادي چراي رجعي (بوله برباليق) دان بايران
 ايت لغا.

دشرطڪن فد ڪمالوان بهوا ڪمالوان فرمفوان ايت ميلڪ باكي
 سوامي يعني فرمفوان ايت استريڻ اتو جنداڻ يڻ ماسيه دالم عده
 رجعي. مڪ دڻن بايران تبوس طلاق سلامت ڪمالوان استري دري
 دڪواساي اور، سواميڻ دان تيدقله اي بوله رجوع (برباليق سمولا)
 ڪران تله فوتس ڪواسڻ فد ڪمالوان فرمفوان ايت، ملينڪن دڻن نڪاح
 بهارو دڻن چوڪف روڪن ۲ دان شرط ۲ڻ.

منڪل بارڻيڻ دبوات فنبوس ايت بوله سديڪيت^(۱) دان بوله بايق.

(۱) سديڪيت سفرت سرڻڪيت بڻيمان تله دچانڪن دالم تعلق نڪاح يڻاد سڪارڻ. بيلا استري تله ممباير سرڻڪيت
 -ادبله چراي ايت خلع.

سام اد درفد بندا اتو منفعة، توني اتو هوتغ کران عموم دالم قرآن
فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ
بِهِ“، سورة البقرة آية 229.

مقصودن: ”مک جیک کامو (واهي فمرنته) تا کوت کدوان (سوامي
استري) ایت تیدق بوله منو نیکن حکم ۲ الله مک تیدقله مغاف
اتس کدوان دالم فرکارا یغ دبوات فنبوس ایت (سوامي تا ساله
معمبیلش دان استري تا ساله ممبریش).

سکیران سئورغ برکات کفد استرین: جکالو اندا لفسکن (دالم
بهاس عرب دسبوت ابراء) ساي دري مسکهوین اندا اتو درفد هوتغ
ساي فد اندا، نسچاي اندا ترطالق. جواب استري ساي لفسکن فد
حال اي تا تاهو براف قدر مسکهوین اتو هوتغ ایت نسچاي تیدق
جاتوه طلاق کران ابراء ایت تیدق صح دسببکن تا تاهو قدرن.
جادي حکم فرکارا یغ دتعلیقکن ایت تیدق اد مک طلاق فون تا اد.
دشرطکن فد صیغه سام ماچم شرط ۲ صیغه فد جوالبلي چوما
دسینی تیدق مغاف جیک دسلغ دشن چاکف یغ سدیکیست.

لفظ خلع ایت اد دوا ماچم: فرتام لفظ ”تفت“ دالم بهاس عرب
دسبوت ”صریح“. کدوا لفظ قیاسن“ دالم بهاس عرب دسبوت
”کنایه“. لفظ تفت یا ایت خلع اتو طلاق تیاد برکهندق کفد نية.
مثالن سفرت سوامي برکات: ساي خلעکن اندا اتو ساي طلاقکن
اندا دشن بایران سربو رنمکیست. جواب استري ساي تریما، صمله
چراي ایت دشن سچارا تبوس طلاق تیدق برکهندق کفد نية اف ۲.

دان لفظ قیاسن یا ایت سفرت فسخ اتو جوال اتو لفس اتو لاین ۲
این برکهندق کفد نية. مثالن سفرت سوامي برکات: ساي فسخکن
اندا، اتو ساي جوال اندا دشن بایران سربو رنمکیست. جواب استري
ساي تریما. جیک اي نية دشن فرکتان فسخ ایت طلاق اتو جوال ایت
طلاق جاديله اي برچراي دشن تبوس طلاق دان جیک تیدق اد نية
تیدقله جادي چراي.

دشرطکن لفس لفظ ایجاب ایت اد قبول دالم مجلیس ایت جوک
سفرت برکات استری: ساي تريما، اتو ساي جامين اتو تروس اي
مباير سريبو رښکيت ایت.

چراي دښن تبوس طلاق اتو خلع این جاديله چراي ایت کونکریت
دالم بهاس عرب دسبوت بائن معناښ سوامي تیدقله بوله رجوع سمولا
(بربالیق) دښن جنداښ ایت ملینکن دښن نکاح بهارو بکیمان تله
دپتاکن داول فصل این.

هاروس برخلع دالم ماس سوچي دان دالم ماس حیض. دان
فرمفوان یغ ددالم عدھښ تیدق بوله دطلاقکن لاکي (تا لولس دتمبه
طلاق لاکي). تیدق بوله کنا سومفه (ایلاء)، تیدق بوله کنا ظهار دان
تیدق ترحق مندافت فساك کران دي سوده جادي اورغ لاین تیدق
کنا مښنا لاکي دښن لاکي ۲ ایت دالم بهاس عرب دسبوت ”اجنبیه“
معنا ایلاء دان ظهار اکن دترښکن کمدين.

جیک برلاکو فرسلیسیهښ اومغام استری مندعوا اي سوده برخلع
تیباً ۲ سوامي انکار (مښتاکن) تیدق اد خلع حکمښ دښنرکن چاکف
سوامي دښن سومفهښ کران اصل تیدق اد خلع. دالم مسأله این جوک
سکیراښ استری مښاداکن سقسي دوا اورغ لاکي ۲ کنا له دلاکوکن
منوروت چاکفښ تتافي سوامي تیدق ترحق مندافت اف ۲ بایران
کران دي انکار کچوالي اي مښاکو بتول اد خلع کتیک ایت ترحقله
اي مندافت بایرانښ (مونکین دالم مسأله این دعوان استری ایت
بایرانښ برهوتغ بهارو تیمبول سوال بایران).

اتو سوامي یغ مندعوا خلع دان استریښ تیدق مښاکو مالهن اي
برکات: اندا چوما چرایکن ساي سهاج، اتو اندا چرایکن ساي
فرچوما جاديله چراي ایت کونکریت دښن سبب سوامي یغ مښتاکن
خلع ایت تتافي فرمفوان تیدق کنا مباير اف ۲ کران اصل تیدق اد
خلع چوما کنا برسومفه اتس نافین ایت.

الطلاق

119. طلاق ایت بهاس عرب. اصل معنای فد لغة بوك ایکاتن. دان معنای فد شرع بوك ایکاتن نکاح. دالم بهاس ملاپو ترکنل دثن معنا چرای.

سکالیفون طلاق اتو چرای ایت دبنچی اوله شرع دثن تیاد سبب تنافی ای دلوسکن دالم اسلام⁽¹⁾ کران کادان مألسی اد برماچم ۲ حال. درایت ترکادغ چرای ایت واجب دلاکوکن بکیمان فد مسأله مشغکت دوا اورغ وکیل کتیک فرسلیسیهن انتارا سوامی استری سوده سمفی کتاهف یغ مربها اتو استری چوراغ دان ترکادغ چرای ایت بایک دان باکوس دلاکوکن جیک ددافاتی استری لینچه دان دراکوکن ستیان اتو دثن دسوروه اوله باف اتو ایبو. ترکادغ حرام فد استری یغ ستیا دان تیاد سبب دچرایکن دالم ماس حیض، دان ترکادغ هاروس باکی اورغ یغ تیاد کاسیه سایغ لغسوغ انتارا ساتو دثن یغلاءین دان مکروه فد اورثیغ تنترام دان روکن دامی کدودقکنش، چرای یغ اینله دبنچی اوله اسلام.

روکن طلاق ایت لیم فرکارا: فرتام - یغ منطلاقکن. کدوا - صیغه. کتیک - تمفت (استری). کامفت - کواس دان کلیم - قصد. دشرطکن فد اورثیغ منطلاقکن (سوامی) ایت مکلف. مک تیدق صح طلاق بودق یغ بلوم بالغ، اورغ کیلا سهغک ای سمبوه دان اورثیغ تیدور سهغک ای جاک، دان دثن کماهوانش. مک تیدق صح اورثیغ دفقسا برچرای اوله اورثیغ اد کواس منروسکن اوکوتنش. دشرطکن فد صیغه ماهو اد لفظ یغ منجاتوهکن طلاق، یأیت اد دوا ماچم:

فرتام - لفظ "تفت" (صریح) سفرت طلاق دان چرای. لفظ این تیدق برکهندق کفد لیه کران ای تفت منوجو کفد چرای.

(1) سندراتن سلوم اجماع فرمان نوین: "الطلاق مرتان فاماك معروف او تبریح باحسن". سورة البقرة ایه 229. ارتین: طلاق ایت دوا کالی. لیس ایت فکله بایک ۲ اتو لفسکن دثن ایلوق. مقصودن بیلاغن طلاق ایت دوا کالی یغوله رجوع سیمولا لیس ایت تیدق بوله رجوع لاک. دان حدیث سیدا بی صلی الله علیه وسلم: "ابطلی الحلال الی الله الطلاق". ارتین: "سینجی ۲ حلال فد الله ایاله طلاق".

كدوا - لفظ قياسن (كنايه) يَأْتِ فركتان يغبوله مننجوق كغد
معنا چراي دان بوله مننجوق كغد معنا لاءين سمرت كات سوامي ساي
تولقكن اندا، اتو ساي حرامكن اندا، اتو اندا بوله باليق كرومه
باف اندا دان سبائكش. جيڪ سبوت ماچم ايت دڻن نية چراي
جاتوهله طلاقن دان جيڪ تيدق اد نية چراي تيدقله جاتوه طلاقن.

اد فون طلاق اتو چراي فاكلي سورت سام اد درغد اورثيغ تاهو
برچاكف اتو اورغ بيسو ترماسوق دالم كولوڻن كنايه جيڪ اد نية
دڻن سورت ايت چراي جاتوهله طلاق دان جيڪ تيدق اد نية تيدقله
جاتوه.

سكيران سوامي منوليس سورت كغد استريڻ دمكين ”افبيل
سمفي سورت اين كغد اندا مك اندا ترطالق اتو ترچراي“
نسچاي ترچرايله اي سبائك سمفي سهاج سورت ايت كغدان. اتو
دتوليسن ”افبيل اندا باج سهاج سورت ساي اين اندا ترطالق اتو
ترچراي. مك دبچان جاتوهله طلاق ايت اتو تيدق دباچ تتافي اي فهم
دڻن درنوڻن جاتوه جوڪ كران اد شرط فد مسأله يغفرتام دان اد
مقصود فد مسأله يڱكدوا. سام جوڪ ماچم دبچاكن اوله اورغ لاءين
فد استري يڱ بوت حروف سدغ سوامين تاهو حال ايت.

دالم بهاس عرب لفظ تفت (صَرِيح) ايت تيڪ فركتان سهاج:-
فرتام - طلاق دان سكل فچاهن سمرت طالق، طَلَّقَتْكَ، مُطَلِّقُهُ دان
سبائكش.

كدوا - فِرَاقُ دان فچاهن سمرت مَفَارَقَهُ، فَرَّقَتْكَ دان سبائكش.
كتيڪ - سَرَّاحُ دان فچاهن.

فد فنداقت ساي دالم بهاس ملايو يڱ تفت ايت دوا فركتان
سهاج يَأْتِ طلاق دان چراي. اد فون ترجمان فركتان فراق معنان
فرفيساهن دان فركتان سراح معنان لفسكن، ايت تيدق تفت كغد
چراي كچوالي جيڪ اد ترجمه دڻن فركتان يغلآين يڱ مننجوق تفت
كغد چراي.

دشرطکن فد تمفت یغ دلتقن طلاق ایت هندقله ای استری اتو
جندان یغ ددالم عده رجعی.

دشرطکن فد کواس ایت هندقله سوامی ایت اد برکواس فد اورثیغ
دچرایکن، مک تیدق لولس طلاق اتس اورثیغ ای تیاد کواس سمرت
جندان یغته دچرای طلاق بائن اتو اورثیغ ای بلوم برکھوین دثنن
سمرت کتان: ننتی جیک کیت برکھوین اندا اکن دطلاق اتو سباکین.
دشرطکن فد قصد بهوا سوامی مقصدکن لفظ طلاق باکی معنا.
مک جیک تیاد قصدکن معنا تیاداله جاتوه طلاق ایت اومقام ای
منچریتاکن چاکف اورغ سمرت کتان: سی زید کات حلیمه استری
سای سوده سای طلاقکن، اتو ای ترلاته ترسبوت طلاق استری دان
لاین ۲ یغتیاد دمقصود معنا.

تتافی جیک سوامی برکات: اندا سای طلاقکن، اتو اندا سای
چرایکن سچارا برکوراو ۲ دثنن قصد لفظ سهاج تیاد دقصدکن معنا،
اتو کران برماین ۲ دثنن تیاد قصد اف ۲، اتو ای برکات سمرت ایت
ترهادفب سئورغ فرمفوان دالم کلف اتو دبالیق دیندیغ سغکان
اورغ لاین فد حال استرین نسچای جاتوهله طلاقن فد مساله ۲ یغ
ترسبوت، کران اد دسبوت طلاق دان کنا فد تمفتن.

تیاد جاتوه طلاق دثنن نیه سهاج هندق دجاتوهکن دالم هاتی دثنن
تیاد دلفظکن اتو دکرک ۲ کن لیده دثنن فرکتان طلاق سلاکی تیاد
دسبوت دثنن لفظ یغبوله ددثر اوله تلیمان سنندیری^(۱)

اورغ لای ۲ مردهیک میلیک طلاق کاتس استرین سهگک تیک
طلاق سهاج دان سهیا هان میلیک دوا طلاق سهاج.

سوامی بوله مبرهکن طلاق کفد استری، دالم بهاس عرب دسبوت
تفویض الطلاق سمرت دکتان: تنتغ طلاق اندا سای سرهکن کفد
اندا. بیلا سوامی سوده برکات بکیتو مک طلاق ایت جادی میلیک
استری، جیک ای هندق چرای کناله ای منچرایکن دیرین دثنن قدر

(۱) دی کتشان این لفظ طلاق اتو چرای تیدق بوله دلمودهکن ۲ کران ساله ۲ لای جاتوه طلاق دلی تیدق دسدایی.
برکولغ باقی برلاکو لد اورلیغ برکلامی لای بهی ملیکوت هانی نانس سبوت القو اکو چرایکن اتو اکو طلاقکن
کیتک ایت ترچرایله افلا کتوان.

کافی چکالو ای برکات: لایه ۲ ساله اکو چرایکن سهاج، اتو کتان سای هندق چرایکن دی اتو اکو هندق چرایکن
القو، بلمهکن ایت بلوم جاتوه لای کران بلوم درجاکن. دالم بهاس عرب دسبوت بلوم اد افلا.

سکرا اومقام برکات: ساي طلاکن ديري ساي، کران دالم سراهن ایت
اد معندوغي قبول، مک قبول دکهندکي برسکرا، جيک لمبت
سکيرا ۲ فوتس فرهوبشن (لام) انتارا ايجاب دان قبول تيدقله جاتوه
طلاق.

سوامي هاروس مناريق پاليق سراهن ایت سبلوم استري برلفظ
طلاق.

دان جيک سوامي برکات: طلاکن ديري مو دئن سريبو رڻگيت
اومقام، داتع استري طلاکن ديري جاتوهله طلاق ایت بائن دئن
بيارن سريبو رڻگيت.

نتنخ مسأله سره طلاق اين اد تيک هورايان:—

(۱) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دالم هاتيش ښه طلاق
تيک. جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي، دالم هاتيش ښه تيک
جوک سکاليفون دي تيدق تاهو ښه سواميش، حکم جاتوه طلاق
تيک.

(ب) سوامي برکات دمکين فد حال کدوا ۲۱ تياډ ښه اف ۲ اتو
ساله سنورڻ سهاج بر ښه طلاق تيک حکم جاتوه طلاق ساتو دسيسي
قول يځ اصح (لږه تفت).

(ت) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دئن طلاق تيک.
جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي دئن طلاق ساتو. اتو سباليقڻ
سوامي کات ساتو دان استري کات تيک. حکم جاتوه طلاق ساتو
جوا.

بکيمان تله دکتاکن لاکي ۲ مردهيک ميلیک تيک طلاق معنان
تيک کالي چراي تنافي تيدق حرام دکمفولکن کتيک ۲ سکالي،
يغدمکين جيک سوامي برکات: ساي طلاکن اندا طلاق دوا جاتوهله
طلاق دوا دان جيک کات طلاق تيک جاتوهله طلاق تيک.

تعليق طلاق

120 — صح دتعلیقکن (دگنتوڻکن) طلاق دئن شرط سفرت
”جيک“، ”افبيل“، ”منکل“، ”تکل“ اتو سباکيڻ. افبيل اد

فرکارا یغ دشرطکن اومقام سوامي برکات: جيڪ انڊا ماسوق رومه
 اين انڊا ترطلاق. اتو افيل انڊا برچاکف دڻن سفلان ايت انڊا
 ترطلاق مک جاتوهله طلاق سبائيڪ سهاچ اي ماسوق کرومه ايت اتو
 بيلا اي برچاکف دڻن سفلان ايت. اتو دکنسوڻمکن دڻن ماس سفرت
 سوامي برکات: انڊا اکن ترطلاق دالم بولن محرم مک جاتوهله طلاق
 سبائيڪ ماسوق مالم فرتام اول محرم ايت. دان جيڪ اي برکات: انڊا
 ترطلاق فد هاري اول محرم جاتوهله طلاق سبائيڪ تربيت فجر مالم
 يغفرتام محرم ايت.

طلاق سني دان بدعي

121 - کمدين طلاق ايت تربهاکي کفد سني مقصودن یغ هاروس
 دان بدعي مقصودن یغ حرام. یغ دکتاکن سني ايت اياله منچرايکن
 استري دالم ماس اي سوچي درفد حيض اتو نفاس یغتياد دستوبهي
 ماس ايت (اتو دالم ماس حيض یغ سبلوم سوچي ايت) کران دڻن
 کادان دمکين نفاس طلاق تروس دکيرا عده دري ماس ايت دان تباد
 کسل هاتي سبب لکس هابيس عده تياد کنا منوڻکو لام.

یغ دکتاکن بدعي ايت اياله منچرايکن استري دالم ماس اي
 برحيض اتو دالم سوچي تنافي تله دستوبهي ماس ايت، اتو دستوبهي
 دالم ماس حيض سبلوم ايت سدغ فرمفوان ايت اورڻيغ بوله مڃندوغ،
 حرام چراي دالم کادان سماچم اپن کران حيض ايت تيدق دکيرا
 عده، یغدمکين ترفقسا عدهن منجادي لام یغمان مضرتکن دي تراوتام
 جيڪ لکت انق دڻن فرستوبهن ايت. ترفقسا کنا منوڻکو هڻک
 برسالين.

ادفون منچرايکن استري یغتله فوتس اسا، اتو استري یغ ماسيه
 کچيل، اتو استري یغ سدغ مڃندوغ اتو استري یغ منبوس طلاق
 یغ بلوم دستوبهي تيدق ترماسوق دالم کمفولن طلاق سني اتو طلاق
 بدعي.

الرجعة

122 - فرکتان رجعة معناه فد لغة سکالي بالیق، دان معناه فد شرع یایت معمبالیکن سمولا فرمفوان کفد نکاح دالم عده چرای یغتیا د بائن، دسبوت جوک رجوع.

افبیل سئورغ سوامی تله منچرایکن استریش دئن طلاق ساتو اتو طلاق دوا، هاروس ای رجوع کفد جندا ایت سکالیفون دئن تیاد ایذینش، سلاکي بلوم هابیس عده (1)

اداله روکن رجوع ایت تیک فرکارا: فرتام - تمفت (استری).
کدوا - صیغه (لفظ). دان کتیک - یغ مرجوع (سوامی).
دشرطکن فد تمفت یغ درجوع اتو استری ایت ایان ماس سبلوم برچرای سوده دستوبهی. فرچراینش ایت بوکن طلاق تیک، بوکن برچرای دئن تبوس طلاق، سبلوم هابیس عده دان کادائن تتف دالم اسلام.

مک تیاد صح رجوع سستله سلسی عده، کران سوده جادی اورغ لاین. تیاد صح جوک جیک استری ایت بلوم فرنه دستوبهی کران تیاد عده باکین. دمکین جوا جیک کورغ مان ۲ شرط یغلاءین.

دشرطکن فد صیغه ایاله لفظ یغ منجوق کفد بر بالیق کفد نکاح سام اد لفظ تفت (صریح) اتو قیاسن (کنایه). لفظ یغ تفت تیاد برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي کمبالیکن اندا کفد نکاح ساي، اتو ساي رجوع کن اندا کفد نکاح ساي.

لفظ قیاسن برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي نکاح دئن اندا اتو ساي برکھوین دئن اندا. دان دشرطکن رجوعن ایت تروس تیدق دسغکوت دئن اف ۲. مک سکیران ای برکات: ساي رجوع

(1) سندران سبلوم اجماع فرمان نومن: "وبعولتهن احق یردین فی ذلک ان ارادوا إصلاحاً". سورة البقرة ایه 228. ارتین: بکس؟ سوامی فرمفوان؟ اینوله یغ لایق بر بالیق کفد مریک دالم عده جیک مریک هندی بر بالیق ددالم حدیث سید رسول الله صلی الله علیه وسلم: "اتاني جبریل فقال راجع حصة فانها صوامة لوامة وانها زوجتك في الجنة". ارتین: تله دانغ کفد اکو جبریل کسین ای برکات: بآلک افکو رجوع بالیق دئن حصة (یغنه دجرایکن) ایت کران دی سنورغ فرمفوان یغ قوات برفواس، دان قوات سببیغ، دان دیاله استری افکو دالم شرک ننی.

کفد اندا جيڪ اندا ماهو سچاي تيدق صح، انو دقصدکن دڻن ماس
سفرت: ساي رجوع کفد اندا سلما سبولن تيا د صح جوک.

سنه رجوع ايت دڻن اد سقسي کران مڃيلقکن درفد سليسيه فندا فت
ستغه علماء يڻ مڃتاکن واجب اد سقسي.

يڏمکين رجوع ايت تيدق بوله جادي دڻن فربواتن سهاج سفرت
برستوبه اتو فندهولوانن تنافي بوله لولس دڻن سورت اتو دڻن
اشاره. باکي اورغ بيسو اشاره يقبوله دفهم کران کدوان (سورت دان
اشاره) ايت سام ماچم اورغ برلفظ جوک سچارا قياسن (کنايه).

دشرطکن فد يڻ مرجوع (سوامي) اياه دڻن کهندقن سنديري،
تندق دفقسا دان اي سنورغ يڻ لايق برکهوين دڻن سنديري. مک
صح رجوع اورمڃيغ مابوق، اورمڃيغ دڻو، دان اورمڃيغ ددالم احرام،
تيدق صح اورغ کيلا دان اورمڃيغ دفقسا.

يڏمکين پتاله جيڪ سوده هابيس عده سام اد عده قروء اتو عده
بولن اتو عده برسالين تيدقوله بوله رجوع لاکي، تنافي هاروس
سوامي ايت برکهوين سمولا دڻن چنداڻ ايت سکيرا ۲۱ بلوم هابيس
پيلاڻن طلاقت.

التحليل

123. افيل سنورغ تله منچرايکن استريڻ دڻن طلاق تيک (سام
اد سکالي سبوت اتو تله برچراي ساتو ساتو تيک کالي) تيا داله
حلال اي برکهوين سمولا دڻن بکس استريڻ ايت ملينکن ستله
برتحليل.

فرکڻان تحليل ايت معنائ مڃلالکن ارتيڻ ماهو اد فرکارا يقبوله
مڃلالکن. دالم بهاس ملايو اورغ سبوت برچينا بوت. مقصودن
ماهو اد ليم شرط:-

فرتام - چنداڻ ايت سوده هابيس عده درفداڻ.

كدوا - جنداڻ ايت برکهوين اتو سوده برکهوين دڻن اورغ
لاين، اورغ ايت دفعکيل محلل^(۱)

کتيک - سوده برستوبه دڻن محلل ايت، دڻن ستوبه يڻ سمفرن
سکاليفون تياڊ کلوار مني (دڻن ماسوقکن ذکر کڊالم
فرج) دان ذکر ايت باڻون، تيدق عنه (ماتي فوجوء) دان
تيدق لمبيق، حالڻ درفد اورڻيڻ بوله برستوبه، بوکن
کانق ۲.

کامفت - برچراي فول دڻن محلل ايت.

کليم - سلسي اتو سوده هابيس عده درفداڻ.

جیک کورغ ساتو درفد شرط ۲ اين تيدقله صڄ اي برباليق
نکاح سمولا دڻن بکس استريڻ ايت^(۲)

الايلاء

I24 - فرکتان الايلاء ايت معناڻ برسومفه تا هندق منستوبهي
استري. اورغ عرب بيلا اي بنچي دان مرادڻکن استريڻ مريک
مڱوناکن سنجات تا هندق ستوبهکن دي. توجوانڻ هندق کاسي
استري ايت سوسه اتو مران. فربواتن سماچم اين حرام کران ميقسا
جيوا مانسي.

زمان دهولو اورغ ۲ جاهيليه کالو مريک هندق منچرايکن استريڻ
مريک برسومفه تا هندق منستوبه استري، بيلا سوده برسومفه ماچم
ايت جادي چرايله معناڻ.

(۱) بهاس عرب محلل ايت معناڻ اورڻيڻ محللکن سوامي ايت برکهوين سمولا دڻن بکس استريڻ. بيلا دي سوده
برکهوين دڻن لاکي ۲ لاین حلاله کڊوان برکهوين سمولا تيدق کيرا دڻن سوروهن بکس سوامي اتو تيدق.
ترکاڊغ ۲ اد جوک بکس سوامي اوفه اورغ سوروه کهوين دان سوروه چراي. جادي اورغ سماچم اين اورغ ملايو
فککيل چينا بوت. بوله جوک جيک جوکف شرط ۲ن يڻلاين. سبب ۲ ڊکسر چينا بوت ايت بوليڻه رجوع
دالم قاموس.

(۲) درايت جانن مرده ۲ منچرايکن استري دڻن طلاق تيک کران ايکوت هاتي فانس اتو کران هندق مڱيل درله
مبار نفقه دالم عنه. سبب يوروق فادهڻ. اورڻيڻ برچراي طلاق تيک سلاو ميسل دان گيلا هندق برباليق سمولا.
اورغ ملايو سبوت گيلا طلاق.

فربواتن سماچم این تر باوا ۲ سمفي کزمان اسلام، جادي شرع
کیت اوبهکن حکم بکیمان برایکوت^(۱) یأیت:

افبیل سسئورغ معیکت دیری تیدق هندق مستوبهي استریئ
دئن تیاد سبوت براف لام، اتو اد سبوت لبه درفد امفت بولن، مک
اورغ ایت تله برایلاء نمائ. سام اد ایلاءن ایت دئن نام الله اتو صفتئ.
سفرت دکتان ”وَاللّٰهُ اَتَوْا الرَّحْمٰنَ لَا اَطُوْکَ خَمْسَةَ اَشْهُرٍ“ ارتین:
دمي الله اتو دمي الرحمن ساي تا ماهو ستوبهکن اندا سلما لیم بولن.
برارتيله کالو دي کات سلما امفت بولن تیدق دنماکن اي برایلاء
دان تیاد برلاکو اتسئ حکم ایلاء چوما حکوم سومفه سهاج^(۲)
اتو دکنئوئکن (دتعليقکن) ستوبهئ دئن طلاق اومفام کتائ: جیک
ساي ستوبهي اندا مک اندا تر طلاق.

حکم واجب دتئکوهکن اتو دبري اي تیمفوه سلما امفت بولن
برکادان بکیتو، لفس ایت قاضي دئن فرمنتان استري بوله
ممرینتهکن اي سفای میلیه انتارا کمبالي مستوبهي استریئ سرت
مبایر کفارة (دندا) کران ملئکر سومفه سباکي کفارة یَمِین بکیمان
اکن دسبوتکن کمدين دباب ایمان.

اتو منچرایکن استریئ ایت، مک جیک اي بردکیل جوک ائکن
مستوبهي استریئ ایت دان ائکن منچرایکنئ، هندقله دچرایکن دئن
فقسا اوله قاضي (سباکي کنتي درفدان) دئن ساتو طلاق. طلاق این
رجعي مثالئ قاضي برکات: اکو جاتوهکن ساتو طلاق باکي فیهق
فلان کأتس فلانله، اتو اکو حکمکن کأتس فلان فد استریئ دئن ساتو

(۱) سندرائن فرمان تومن: ”الَّذِينَ يُولُونِ مِنْ نَسْلِهِمْ تَرِي اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ“. سورة البقرة آية 226. ارتین: کفد
اورغ ۲ یغ برسومفه اتس استریئ (مئاکن تا هندق مستوبهي استریئ) هندقله دبري اي فلوغ منوقو سلما
امفت بولن. لفس ایت کتاله بوات فیلیین ساله ساتو درفد دوا دئن فرمنتان استریئ، فرمان کمبالي مستوبهین
دان یایر کفارة. کدوا اتو جرایکن دي. جیک ائکن قاضي بوله جرایکن.

(۲) ساي برندايت دالم باب سومفه این اد تیک فرکتان: اِیْلَا، یَمِین دان حلف. ایلاء، ایت دکتان سومفه تا هندق
ستوبه. یَمِین دکتان سومفه فد یفلاین دان حلف بوله دکتان کفد کدوان. ایلاء خاص. یَمِین خاص دان
حلف عموم. تنالی ددالم البیجوري اد مبیوتکن ایلاء، یَمِین، حلف دان قسم ایت لفظ ۲ یغ مترادف (سروف
مضمان).

طلاق. سكيران قاضي کات دوا طلاق اتو تيک طلاق سکاليغون
نسچاي جادي ساتو سهاج. ستله قاضي منجاتوهکن حکم ايت
جاتوهله طلاقن رجعي.

الْظَّهَارُ

125. فرکتان "الْظَّهَارُ" ايت دامبيل درفد فرکتان "الْظَّهَرُ"
معناں بلاکڻ. مقصودن دسيني سوامي ميروفاکن استريش ماچم بلاکڻ
امقن سنديري تنتڻ حرام دستوبهي (ماچم سوده دچراي).

ظهار اين اصلن ساتو درفد فربواتن جاهيليه جوک ترباوا
سمفي کزمان اسلام ماچم ايلاء. اورغ عرب بيلا دي مارهکن استريش
اتو بنجي اي مڱوئاکن ظهار معناں فد دي حرام استريش ماچم
امقن اتو ماچم اديق براديڻ اتو ماچم انڦن. مريک مڱوئاکن فرکتان
بلاکڻ کران بلاکڻ ايت ترغ نمفق پات، مريک تيدق کات: ماچم
فروت کران بلاکڻه يڻ دتوئڱڻ. فد اورغ جاهيليه ظهار ايت ايلاء
چراي سمرت ايلاء.

کمدین شرع کيت اوبه حکمڻ کفد حرام ساتو درفد دوسا بسر
افبيل اي برباليق، دالم بهاس عرب دسبوت "عَائِدٌ".

افبيل سنورغ برکات کفد استريش: "أَنْتِ كَظْهَرِ أُمِّي". ارتيش:
اندا سمرت بلاکڻ امق ساي. تجوانن دسروفاکن استري ماچم ايون
دري سکي حرام دستوبهي اتو دکتان: "أَنْتِ كَرَأْسِ أُمِّي". ارتيش:
اندا سمرت کفلا امق ساي، اتو سمرت تائن اتو کاکي اتو مان
ائڱوت لاین يڻ پات دڱن تجوان يڻ ترسبوت. لفس اي برکات دمکين
تيباً ۲ ديم تيدق دايريڻي دڱن طلاق اتو چراي دالم ماس کيرا ۲ سمفت
بربوات دمکين نسچاي دنماکن اي برباليق (عَائِدٌ) کفد استريش^(۱)

(۱) سیدانز سلوم اجاع فرمان تومن: "وَالَّذِينَ يَظَاهَرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا كَانُوا فَتَحْرِيرُ دَقِيقَةٍ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَا". سورة الجادله ايه 3. ارتيش: دان اورغ ۲ يڻ منڱارکن استرين کمدین مريک برباليق کفد اف يڻ
مريک کناکڻ مک هندله مردميکاکن حسب سلوم کدوان برچنگراما اتو برنويا ۲ سمولا.

کتیک ایت لازمه اتس کنا كفارة (سبباکي دندا) دثن مردهيکاکن
سئورغ همب یغ موءمن لاکي ۲ اتو فرمفوان، سجهترا درفد چاچت یغ
مفکندالاکن کرج.

مک جیک لمه اي درفد مردهيکاکن همب دثن سبب تیدق اد همب
(ماچم دنگري کیت سکارغ) اتو اد تنافي هرکاڻ لبه مهل درفد
هرک سماس هندقله اي برفواس دوا بولن برتوروت ۲ تیف ۲ هاري
دکيرا ايکوت بولن هجريه.

سکیراڻ تیدق ترداي جوک برفواس دثن سبب سوډه تسوا اتو
ساکیت اتو برتمبه ساکیت اتو تا تاهن هندق بوات برتوروت ۲
تیف ۲ هاري لازم کنا ممري مکانن کفد انم فوله اورغ مسکین اتو
فقیر تیف ۲ سئورغ دبري ساتو چوفق مکائن یغ مفیکن (اساسي)
سفرت برس دان کندوم.

مک جیک تیاد اوفاي جوک تتفله كفارة ایت ترتغکوغ اتس
دیرین، ننتی بیلا ۲ اد کمفوان واجبله دسمفرناکن سبراف یغ
تراوفاي.

تیدق حلال دستوبهي استري ایت سلاکي بلوم سلسي دباير كفارة
ایت (۱)

اللَّعَانُ

6. اللعان ایت اصن معنای کوتوق، مقصودن دسینی یا ایت
مفکوناکن فرکتان یغ ترتنتو انتوق بوات حجه (کترائن) باکي
اورغیغ ترفقسا منودوه اورغ بغ منچمرکن تمفت تیدورن دان مالوکن
کدودکنش.

سبب فون دنمکن فرکتان ۲ ایت دثن لعان کران سئورغ ایت
داوتاراکن فرکتان لعنة الله کاتس جیک اي بردوستا.

(۱) الله عاقبة اورکیغ سوک میاکیتی جیوا مافی. تنافي جیک اي برکات: "اندا ماچم امق ساي" تجوانن تنغ
کاسیه سايغ، تو ننتی نماره اتو سبباکي یغ بوکن تجوان مرفاکن تنغ حرام دستوبهي، ایت بوکن طهار نان.

افبیل سوامی منودوه استریث یث مُحَصَّنَه دثن برزنا واجب
دکناکن اتس حکومن یث دسبوت حد قذف (حد تودهن)، کچوالي
اي اد ممفو پاي سقسي یث چوکف بیلائثن یث امت اورغ لاکی ۲،
کتیک ایت کوکوره حد قذف اتس ایت (۱)

حکومن اتو حد قذف جیک استری ایت محصنه ایاله دروتن
سباق لافن فوله روتن دان جیک تیدق محصنه حکومن تعزیر (درا)
سفرت جیل، دندا دان سباکین (۲)

مک جیک اي تیاد دافت مٹاداکن سقسي یث ترسبوت کناله اي
برلعان دثن داجر اوله قاضي دمکین بوپیش:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ إِنِّي لَمِنَ الصَّادِقِينَ فِيمَا رَمَيْتُ بِهِ زَوْجَتِي
مِنَ الزَّانَا“

ارتیش: ساي برسقسي دثن الله بهواس ساي درفد اورغیخ بنر فد

اف یث ساي تودوه کأتس استری ساي سفلا نه دثن برزنا. این
جیک استری تیدق اد دسیتو، اتو استری ساي این جیک اي اد دسیتو.

سنه دلا کوکن لعان این ددالم مسجد، دأتس مبر دان دهدافن اورغ
رامي سکورغ ۲۸ امت اورغ کران مٹتکن حکم بردوستا. دان جیک
اد اتق یث هندق دنافیکن کناله سبوت سکالي دالم چاکف ایت
سفرت کتا: ”بهوا اتق این اتو ایت، اتق زنا بوکن اتق ساي.“

هندقله اي پرکات دمکین ایت امت کالي، کمدين فد کالي یغکلیم
یث فقها بیس سبوت:

(۱) پیسناران غرمان نوس ”والذین یؤمنون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة احدیهم اربع شهادات بالله
انه لمن الصادقین“ متک اخیر ایه ۶، ۷ دان ۸ سورة النور. مقصود: دان اورغ ۲ یث منوده استری (برزنا)
دد حال مریک تیدق اد سقسي جوما دیرین سنورغ سهاج، کاله سنورغ درفد مریک برسقسي دثن الله امت
کالي برسقسي میناکن اي درفد اورغیخ بنر

(۲) محسن ایت اصل معنائ اورغیخ ترکاول، مقصودن دسینی اورغیخ مکلف، مسلم، مردھیک دان نفسون بایک. دان
یث تیدق محسن ایاله اورغیخ مکلف، مسلم، مردھیک تنافی نفسون تا بایک، لیکورغ معنائ اورغیخ چورا
دالم باب حد زنا محسن اورغیخ سوده مراس وطی دثن نکاح یث صح، فرموانن دسبوت محصنه.

‘وَعَلَىٰ لَعْنَةِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ’ ارتیش: بارغ دلعتکن
الله کاتس ساي کیراڻ ساي بردوستا.

سبلوم دلاکوکن چاکف یغ اخیر این سنة قاضي مغيثکن دي
دغن برکات: ايغت بأيك ۲ بهوا عذاب الله داخرة لنتي لبه بسر دان لبه
دهشة درفد عذاب ددنیا این.

تودوه برزنا این سام اد دغن لفظ تفت (صريح) سفرت اندا برزنا
تياد برکهندق کفد نية، اتو لفظ قياسن (کنايه) سفرت اندا سوده تياد
دارا لاکي برکهندق کفد نية. جيک نية منودوه ترماسوقله دالم
حکم منودوه دان کالو تيدق نية منودوه تيدقله دحکمکن منودوه.

بيلا سوامي سوده برلعان بکيمان یغ ترسبوت ايت برلاکوله
ليم حکم کاتسڻ:—

(ا) کوکورله حکومن حد منودوه درفداڻ.

(ب) واجبله دکناکن حکومن حد زما کاتس استريڻ.

(ت) ترچرايله استريڻ ايت سچارا اوتوميتيک دان فوتسله تروس
فرهوبغن انتارا کدواڻ، تياد واجب باکيڻ نفقه سکاليڦون
مغندوڻ دان تياد ترحق مندافت فساک.

(ث) ترنافيله انق یغ دتودوه (جيک اد) درفد سوامي، تيدق ترنافي
درفد ايپوڻ.

(ج) دحرامکن انتارا کدواڻ برنکاح سمولا (حرام) یغ برککالن
سلملمان. ددالم حديث ابو داود: ‘‘الْمَتْلَاعِنَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ
أَبَدًا’’. ارتیش: کدوا اورغ یغثله برلعان تا بوله برهيمڦون
سلملمان.

ننتغ استري فول بوله لفس درفد تودهن حد (حد قذف) دثن
برلعان جوک سلفس لعان سوامي، يأت برکات:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ أَنَّ فُلَانًا هَذَا لِمَنْ الْكَاذِبِينَ فِيمَا رَمَانِي بِهِ
مَنْ الزَّانَا“.

ارتیش: ساي برسقي دثن الله بهوا فلان اين درفد اورثیغ
بردوستا دالم تودهنش کفد ساي مغان ساي برزنا“، سام ماچم
سوامي تادي يأت برکات امفت کالي دان فد کالي یغکلیم سلفس
دنصیحه اوله قاضي ”وَعَلَيَّ غَضَبُ اللَّهِ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ“.
ارتیش: بارغ دمورکاي الله کأتس ساي کیراڻ اي دري اورغ یغبنر
(دالم تودهنش مغان ساي برزنا) ^(۱) کات ۲ اين تیدق بوله داوبه ۲
دثن فرکتان لاءین.

منکل تله دلاکوکن دمکین ایت ترلفس له استري درفد حد تودهن
دان تر فولقله دوسا کأتس سیاف یغ بردوستا.

الْعِدَّةُ

127. فرکتان ”الْعِدَّةُ“ ایت دامبیل درفد فرکتان الْعِدَّةُ معنائ
بیلاثن. مقصودن فد شرع یأت نام باکي سوات ماس یغ اورغ
فرمفوان کنا منوئگو دالم ماس ایت انتوق مغانوي ککوسغن
رحیم ^(۲)

فرمفوان یغ واجب برعده دثن سبب ترفیسه دري سوامین ایت اد
دوا ماچم (فرنام) ترفیسه دثن سبب ماتي سوامي. (کدوا) ترفیسه
دثن سبب برچراي هیدوف.

(۱) - ماس سوامي برکات فد کالي یغکلیم منکوناکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ دان ماس استري برکات فد کالي یغکلیم
منکوناکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ رهیبان کلامن برزنا لیه بر درفد کلامن منوده. کران مودک ایت منجوقن
کله منجیل نبیلدن منکل لَعْنَةُ ایت منجوق کله کوتوق سهاج، جادي مناسبه دلق دلفت یغ سابع.
بیجوري 2 مودک 172.

(۲) این فد فرمفوان یغبوله منسودغ، اتو انتوق لندا برسبه دیبکن سوامي ماتي، اتو کران سات؟ طاعة اکن فرقه
الله فد فرمفوان یغ فوس داره.

جيك تر فيسه دثن سبب ماتي سوامي حكمڻ:

(۱) جيك اي مڻدوڻ عدهن ايا له دثن لاهير انقن اتو انقن ۲ يڻ
ڪمبر سڪاليفون انق ايت ماتي.

(ب) جيك تيدق مڻدوڻ عدهن ايا له امفت بولن سفوله هاري.

جيك تر فيسه دثن سبب چراي هيڊوف حكمڻ:

(۱) جيك اي مڻدوڻ سام جوڻ عدهن يايت دثن لاهير انقن.

(ب) جيك اي تياڊ مڻدوڻ حڪومڻ اد هوراين:-

(۱) فرمفوان ايت ماسيه برحيس لاڳي. مڪ عدهن ايا له تيڪ
ڪالي سوچي يڻ دسبوت تيڪ قروء^(۱)

اومقام برچراي دالم سوچي عدهن بوله سلسي سبائيڪ سهاج
ماسوق حيس يڻڪتيڪ، اتو برچراي دالم حيس اتو نفاس عدهن
سلسي سبائيڪ ماسوق سهاج حيس يڻڪامفت، يڻ باقين (باقي
حيس) ايت تيدق دڪيرا قروء لاڳي.

(۲) فرمفوان ايت سوده فوتس داره، اتو ميمڻ بڻسا تياڊ حيس،
اتو ميمڻ بڻسا سنتياس برداره تياڊ دافت دببذاڪن مان داره حيس
اتو داره استحاضه، اتو ڪانق ۲ ڪچيل، عدهن تيڪ بولن هلاليه^(۲)
سڪيران سدڻ اي منجالني عده دثن بولن تيبا ۲ ڪلوار حيس نسچاي
ڪنا فينده ڪفد عده قروء، سباليقن جيك سوده سلسي برعده دثن
بولن تياڊاله فايه اف ۲ لاڳي.

(۱) قروء ايت جمع ٻاڳي فر. معنان سوچي يڻ مڻدوڻي معنا حيس سچارا پرسکوتو (قرو ايت معنان سوچي مان
حيس) اومقام بيل دسبوت فرمفوان ايت سوده داتق سڪالي حيس دان سڪالي سوچي معنان تله برلاکو لمان
سالي قروء.

(۲) ڀلاڳي معنان دڪيرا ايڪسوت مات بولن (بوڪن دڪيرا هاري) سورت بولن محرم، سفر دان ربيع الاول سڪاليفون
اد بولن يڻ ڪورڻ هارين دوفد ٽيڪ فوله تياڊاله مڻاف جيڪ ڪبتون برچراي برمولا دوي اول بولن چوڪلف
عدهن دڪيرا دوي مولا بولن برچراي، تنافي ڪالو برچراي فو فرتخان بولن سورت برچراي فو فرتخان محرم
ڪنوله اد دوا مات بولن ڪنهن يايت سفر دان ربيع الاول، يڻدمڪين هندقله دچوڪلڪن فچان دوفد محرم دثن
فچان دوفد ربيع الاخير دثن دڪيرا ٽيڪ فوله هاري، جادي هابيسله عدهن فو فرتخان ربيع الاخير.

حکم این سموا جیک فرمفوان ایت تله دستوبهي، اد فون جیک
تيا د دستوبهي هڅک برچراي تيا داله عده باکيښ.

ترماسوق دالم کات لاهير انق ایت اiale لاهير داکیڅ سکومفل یڅ
دسبوت دالم بهاس عرب مضغه (کوکور) یڅاد روف بنتوق مانسي
یڅ هالوس، مک جیک بلوم اد روف بنتوق یڅ بوله دلیهت تتافي فد
فنداقت بیدان اتو اورثیڅ بیجق دالم فرکارا برانق مقتاکن ایت اiale
فونچا اصل مانسي سکیراښ تیدق کوکور تنتو جادي انق نسچاي
سلسيله عدهښ دښن کوکورښ مضغه ایت کران رحیمښ جادي سوچي
(کوسوڅ).

فرمفوان دالم عده

128. اداله فرمفوان یڅ ددالم عده رجعيه واجب اتس بکس سوامیښ
میدیاکن تمفت تیڅکل دمان تمفت اي دچرایکن سکیرا ۲ دکهندقکي
کاوالن بکس سوامیښ، ایتفون جیک تمفت ایت سسواي دڅندي،
سکیراښ تیدق سسواي اي بوله میلیه سام اد تیڅکل دسیتو اتو منتا
فینده کتمفت لاین یڅ مناسبه.

دمکین جوا واجب مبري نفقهښ (بلنجا ماکن) یڅ مناسبه دان یڅ
لایق منوروت کادان بکس سوامیښ تنتڅ سنڅ دان سوسهښ اتو
فرتڅاهنښ.

دانلاکي واجب مبري فکاین دان لاین ۲ بلنجا کران کادانښ سام
ماچم استري کچوالي الت سولیق (تیدق واجب)، ملینکن فرمفوان
ایت نشور مک تیدق واجب نفقه دان تمفت تیڅکل سام اد نشوزښ
ددالم عده اتو دري سچق بلوم برچراي. اتو برفینده کفد عده لاین
سفرت عده ماتي کران عده ماتي تیدق واجب نفقه.

منکل فرمفوان یڅ ددالم عده باښن دښن سبب خلع، اتو چراي طلاق
تیک اتو فسڅ واجب دسدیاکن تمفت تیڅکلن سهاج، تیدق واجب نفقه
دان لاین ۲ بلنجا ملینکن اي مځندوڅ کتیک ایت واجب نفقهښ دښن
سبب مځندوڅ.

اد فون فرمفوان یغ ماتې سوامیښ تیدق واجب مندافت نفقه بهکن
 واجب اتسښ برکابوځ یغ دسبوت دالم بهاس عرب "احداد" یأیت
 تیدق دبولیهکن اي برهياس سفرت ماماکی فکاین یغ برورن دغن
 تجوان هندق برسولیق، تنافي کالو فاکي کاین یغ برورن تیدق دغن
 تجوان برسولیق تیدقله مغاف، تیدق بوله ماماکی فرهياسن سفرت
 کلغ دانسباکښ وقت سیخ هاري، سلما دالم عده.

دانجوک تیدق دبولیهکن اي ماماکی باو۲وان یغ واثمي فد بدان،
 فکاین دان مکانن، برچلق دغن چلق ورن هیتم تنافي چلق ورن فوتیه
 کران بوات اوبت تیدق مغاف دفاکي وقت مالم دان کنا کست
 افبیل سوده سیخ.

اورغ فرمفوان دلولسکن برکابوځ دغن سبب کماتین کلوارکان یغ قریب اتو
 اورغ لاین تیدق لبه درفد تیگ هاري. دان حرام دلاکوکن لبه درفد تیگ هاري
 دغن قصد برکابوځ. تنافي جک تیاد قصد ایت تیاداله مغاف.

واجب اتسښ سنتیاس دودق درومه (جائن کلوار دري رومه) دمان
 تمغت اي برفیسه دان کدودقکښ لایق دغندي، کچوالي اد حاجت
 سفرت کلوار کران ممبلي مکانن، فکاین دانسباکښ.
 دلولسکن اي کلوار وقت مالم کرومه جیرانن کران مغاپم،
 برېوال۲ دان سباکښ دغن شرط بالیق تیدور درومهن مالم ایت
 جوک.

هاروس جوک اي کلوار کران تاکوت دکڅکو کسلامتنن اتو
 انقن دان لاین۲ حال یغ بوله مروسقکي مروهن اتو پاوان.
 فرمفوان یغ منیغکلکن برکابوځ تیدق ترجس عدهن تنافي
 بردوسا.

جیک استري دافت خبر بهوا سوامیښ منیغکل دنیا سلفس امفت
 بولن سفوله هاري تیاداله واجب اتسښ برکابوځ کران سوده هابیس
 عدهن.

دالم کتاب۲ فقه اد مپوتکن ساتو فصل فرکارا "استبراء"،
 معنائ دالم بهاس ملایو "منتا لفسکن" یأیت معنا فد لغه. دان معنائ
 فد شرع یأیت منوڅکو سوات ماس انتوق دکتهوي برسیه

(ککوسوځن) رحيم سهيا فرمفوان اتو دسبوت جاريه. ماچم عده فد
فرمفوان مردهيک.

اوله کران سهيا اتو همب تيدق اد دالم نځري کيت مک ساي
چاتکن چريشان دځن رځمکس انتوق معلومن سهاج دسيني يایت:-

بارځسياف ممفراوليهي جاريه (سهيا فرمفوان) سام اد اي بلي
درد اورغ لاین اتو دفراوليهي درد فساك اتو درد وصية اتو
درد هيبه اتو سباکين، فد حال جاريه ايت بوکن استرين تيدقله
دلوسکن (حرام) دسنتوه دځن سرت مرت افتهلاکي هندق دستوبهي،
ملينکن کناله لبه دهولو داستبراءکن دي (دبرسيهکن رحيمځن)،
جیک اي دري اورځيځ برحيض کنا استبراء سکالي حيض سکاليفون،
اي ماسيه انقدارا، دان جیک اي ماسيه کچيل اتو يځ سوده فوتس
داره کنا استبراء سلما سبولن دان جیک اي مځندوځ کنا استبراء دځن
لاهير. انق، لفس ايت بهاروله بوله دستوبهي.

النفقه

129. فرکتان نفقه ترکنل دالم بهاس ملايو دځن معنا بلنجا اتو سارا
هيدوف. فرکتان نفقه ايت دامبيل درد فرکتان اتفاق مقصودځ
مبيري بلنجا اتو سارا هيدوف اتو ممبيائي.

اداله نفقه ايت تربهاکي کغد دوا بهاکين:-

فرتام - نفقه يځ واجب باکي مانسي اتس. ديرين سنديري. افبيل
اي ممفو کناله اي مندهولوکن انتوق ديرين سنديري درد يځلاين.

كدوا - نفقه يځ واجب اتس مانسي انتوق اورغ لاین.

برکات امام نووي دان امام رافعي: سبب ۲ واجب نفقه ايت تيک
فرکارا:-

(فرتام) نکاح. (كدوا) قرابة. دان (کتیک) ميلیک.

نقحه دڻن سبب نڪاح

مڪ دڻن سبب نڪاح، واجب اٿس سوامي مڃري نققه استري يڻ مڀره ڊيري دڻن سمفرن - دالم بهاس عرب دسبوت تمڪين. مڪ جيڪ مڀره ڊيري دڻن تياد سمفرن سفرت مڀره فد وقت يڻترنتو تيدق فد وقت يڻلاءين، اتو مڀره فد وقت مالم سهاج سيڻ تآ ماهو، اتو دتمفت يڻترنتو سهاج تيدق دتمفت يڻلاءين نسچاي تياد واجب سواميڻ مڃاير نققهڻ.

نقحه استري ايت دائمڪرڪن منوروت ڪاڊان سوامي (مڃيڪوت ڪاڊان ڪاواڻڻڻ). جيڪ اي سڻورڻ يڻ سڻج ڪنالہ اي مڃري دوا چوفق سھاري درفد مڪانن يڻ بياس دماڪن اولہ اورڻ ۲ دتمفتڻ سفرت برس دان ڪندوم.

واجب جوڪ برسام ايت لاءوق فاوقڻ مڃيڪوت عاده بياس ترماسوقله ميپق، ڪولا دان لاءين ۲ دان مڃيڪوت ڪاڊان موسيم سفرت موسيم فانس مڪانن موسيم فانس دان دموسيم سڄوء مڪانن موسيم سڄوء.

دانلاڪي واجب ڊيري فڪاين انتوق موسيم سڄوء دان موسيم فانس مڃيڪوت عاده يڻبرلاڪو دتمفتڻ سفرت باجو، ڪاين، سلوار، تودوڻ، ڪاسوت دان لاءين ۲، دان واجب دڪنتي تيف ۲ انم بولن.

واجب جوڪ دسدياڪن همفران، تمفت تيدور، تيلمڻ دان لاءين ۲ يڻ برسڻڪوت فاوت دڻن بيليق تيدور.

جيڪ سوامي ايت اورڻيڻ سوسہ واجبہ اي مڃري مڪانن ايت سچوفق سھاري سرت دڻن لاءوق فاوقڻ يڻ فادن دڻن هيڊوف اورڻ سوسہ، دمڪين جوا فڪاين يڻ لايق اٿس قدرڻ.

جيڪ اي اورڻيڻ سدرهان ڪهيڊوفڻ ڪنالہ اي مڃري سچوفق ستڻه فد سھاري دان جوڪ لاءوق يڻ سدرهان، دان فڪاين يڻ فاتوت دان سدرهان التارا اورڻ يڻ سڻج دان يڻ سوسہ.

سلائين درفد نفقه دان لاءوق فآوق يڅ ترسبوت واجب جوځ اتس
 سوامي مېدياکن الت ۲ ماسق، سفرت فريوق، دافور دان لاءين ۲،
 دمکين جوا الت ماکن مينوم سفرت فيځکن، مځکو، کلس دان سباکيښ
 سکيراڻ استري ايت درفد گولځن اتو کلوارک اورځيځ بياس
 برخدام (فمېنتو رومه) کناله سوامي مفاداکنش.

تنتځ واجب نفقه بکيمان يڅ ترسبوت دهولو ايت اiale فد استري
 يڅ ماکن براسيځ سنديري. اد فون جيک مريک ماکن برسام ۲
 سوامي بکيمان يڅ بايق برلاکو فد اورځ سبله سيني مساله نفقه يڅ
 ترسبوت تيدق تيمبول.

دالم مساله نفقه اين سکيراڻ سوامي تيدق ممفو فد ماس يڅ
 اکنداتځ، مک استري بوله فيليه سام اد برصبر دځن بربلنجا درفد
 هرتان سنديري (جيک اد) اتو برهوتځ اتس کيرا ۲ سواميښ.

اتو فسځ نکاح دځن مفادو کفد قاضي اتو اورځيځ دلنتيق منجادي
 حاکم (منوروت شرط ۲۸) ممتا فسځ، جيک ثابت بهوا سوامي تيدق
 ممفو ممباير دځن اقرارڻ اتو دځن اد سقسي هندقله قاضي ممبري
 تيمفوه تيک هاري مسکيفون سوامي ايت تيدق ممتا تيمفوه، تجوانڻ
 دبوات بکيتو کران هندق ميقيکن بتول تيا د کممفوانڻ.

ستله سلسي تيک هاري تيا د جوځ اي ممبايرڻ بوليېله استري
 ايت مفادو سمولا کفد قاضي فد هاري يڅ کامفت، کتيک ايت
 بوليېله قاضي اتو محکم ممفسځکن نکاحځ سفرت کتان: "اکو
 فسځ کنله نکاح اڼکو دري سوامي اڼکو" اتو استري ايت ممفسځکن
 ديرين سنديري دځن ايدين قاضي دځن برکات "ساي فسځکنله نکاح
 ساي دځن سوامي ساي".

افبيل تله دلاکوکن فسځ ايت ترفيسهله انتارا کدوان سچارا فسځ
 بوکن سچارا طلاق معنان بيلانځن طلاقځ تيدق ترجس.

اد فون کتيادان ممفو سوامي دريحال نفقه فد ماس يڅ لمفاو تيا د
 ملولسکن استري برفسځ دځن سببښ.

دمکين جوا استري بوله فسځ نکاح جيک سوامي تيدق ممفو ممباير
 مسکھوين سبلوم مستوبهي دي، تنافي جيک دکتهوين سوامي ايت

ميڻڻ تڻ ممفو ممباير مسكهوين سبلوم عقد نكاح نسچاي تيار هاروس
اي برفسخ.

نققه دڻن سبب قرابة

سبكيمان واجب اٽس مانسي ممبري نققه انٽوق اسٽري، بكيٽو
جوڻك واجب اٽس ممبري نققه انٽوق قرابتڻ. قرابة ايت ممندوڻي
باف، ايبو دان داتوء ڪاٽس دسبوت اصول (اصل) دان ممندوڻي
انق ۲ چچو ڪباوه دسبوت فروع (چواڻن) تيڊق ڪيرا لاکي ۲ ڪه اتو
فرمفوان، مواريشي ڪه اتو تيڊق، سام اڱام اتو تيڊق، دسيني تيڊق
ترماسوق سودارا دان باف سودارا.

مڪ فروع واجب منڱوڱ نققه اتو بلنجا ماڪن اتو سارا
هيدوف اصولڻ دڻن ساله ساتو درفد دوا شرط. فرتام - ڪفقيران
دان توا. ڪدوا - ڪفقيران دان ڪيلا اتو ساڪيت اتو بوت. باف اتو
ايبو اتو داتوء تيڊق بوله دفقسا بڪرج سڪاليفون اي بوله بڪرج
جادي نققهن هندقله (واجب) دتڱوڱ اوله انق اتو چچو.

منڪل اصول فول واجب ممبري نققه فروعڻ دڻن ساله ساتو درفد
تيڪ شرط: فرتام - ڪفقيران دان ڪچيل. ڪدوا - ڪفقيران دان لمه
تياد ترداي بڪرج. ڪتيڪ - ڪفقيران دان ڪيلا.

سبولٽ سوارا علماء مڱٽاڪن تيار واجب باف منڱوڱ نققه انق
يڱ سوده بالغ دان اد ممفوڀاي اوسها. دمڪين جوا تيار واجب جيڪ
تياد بڪرج دسيسي فنڊافت علماء يڱ رامي.

نققه دڻن سبب ميلڪ

جيڪ سسٽورغ اد ميلڪي سها اتو بناٽڱ سفرت ڪودا سام
اد دڻن دبلين اتو دڻن جالن دافت فساڪ اتو دبري اورغ اتو سباڪين
واجبله اٽس اورغ ايت ممبييائي ماڪن مينومن دڻن سچوڪڦڻ. تيار
هاروس اي ممبرٽڪن سها اتو بناٽڱ ايت ممبوات ڪرج برت ۲ يڱ اي

تيدق ترداي، اتو دسوروه برجالن سفنجع ماس دئن تيدق برهنتي
يغدمكين ايت اداله حرام.

الْحَصَانَةُ

130. فرکتان اَلْحَصَانَةُ ايت دامبيل درفد فرکتان "اَلْحِضْنُ" معنان
فلوق، داکف دان کيليق. دان فد شرع معنان مملهارا اتو مبللا
اورئميغ تياد بوله هيدوف دئن برسنديري (تياد تاهو مفاول حال
کادان ديرئ) انتوق کبايقکش دان منولق بندا يغ مضر تکندي
سفرت کائق ۲ دان اورغ کيلا.

اومقام منديکن، ماکيکن فکايين، ملايان ماکن مينومش، منيدورکن
ماسوقکن کدالم بواين، معجوتکن دانسباکيئ، يثمان کرج ۲ اين
لبه لايق دان سسواي دئن اورغ فرمفوان، کران مريکثيت برصفة
فپايغ، لمه لمبوت دان فندي منديديق دئن تابه هاتي دان صبر.

افبيل سسئورغ برفيسه دئن استريئ، سام اد دئن طلاق اتو
فسخ اتو لعان اتو برفيسه دئن سبب ماتي فد حال اي اد انق درفدان
مک بکس استري ايت لبه لايق دان ترحق مملهارا انق ايت، تيدق
بوله دبري کفد اورغ لاءين کچوالي اي ائمکن مملهاران. منکل
بلنجا فليهاران ايت ترئغکوغ ائس اورئميغ واجب منئکوغ نفقه
انق ايت.

سکيران بکس استري ائمکن مملهاران، اتو اي تيدق براد ددالم
نکري، اتو ماتي اتو کيلا برفيندهله فليهاران ايت کفد ايئون (توء
فرمفوان باکي بودق ايت)، جيک تياد، برفينده کفد توء فرمفوان
يغلاءين يغ، وارئيي دان جيک تياد جوک برفينده کفد يغلبه دکت
درفد سودارا فرمفوان.

برککالنه حق مملهارا ايت کفد بکس استري سهئک عمور
بودق ايت توجه تاهون يعني سهئک اي ميز. لفس ايت دبري اي
مميله (سنة) انتارا امقش دان بفاش، سياف يغ دفيليهئ کفداپاله
دسرهنکن مملهارا بودق ايت. تقديرئ اي ميله کدوان سنکالي

کناله داداکن اوندي دان دبریکن سیاف یغ کلوار اولدیش، دان سکیراڻ بودق ایت ائگن میلیه مان ۲ ساتو مک ایبوڻ جوک لبه برحق.

حکم این جیک کدوا ۲۱ (ایبو دان باف) لایق باکی مملیهارا بودق ایت دغن تیاد صفة ککوراڻن سمرت کیلا مک جیک اد صفة ککوراڻن فد ساله سئورڻن هندقله دسرهکن بودق ایت کفد تولن (یغ تا کیلا) سلما اد صفة ککوراڻن ایت.

جکالو باف بودق یقتله میز ایت تیدق اد بولیلهه دبری ای فلواغ میلیه انتارا داتو، لاکي ۲۱ دغن ایبوڻ، دان جیک داتو، فون تا اد بولیلهه ای میلیه انتارا سودارا اتو باف سودارا دان ایبوڻ.

شرط اورڻیغ برحق مملیهارا کانق ۲ ایت انم فرکارا: -
فرتام - برعقل، مک تیدقله بوله اورڻیغ کیلا سام اد کیلاڻ سفنج ماس اتو بر فوتس ۲ کچوالی سکجف ۲ اومقام سهاری دالم ستاهون تیدقله هیلغ حق.

کدوا - مردهیک، مک تیاد حق فرمفوان یغ سهیا.
کتیک - براکام، مک تیاد حق فرمفوان یغ کافر هندق مملیهارا انق یغ مسلم.

کامفت - اد صفة کعادیلن، مک تیدقله ترحق اورڻیغ فاسق دان اورڻیغ تیاد امانه (خیانه).

کلیم - کادانڻ براد دتمفتش (برمقیم)، مک تیدقله ترحق اورڻیغ مسافر.

کانم - ایبو ایت ماسیه تتف بوجغ، مک جیک ای برکهوین دغن اورغ لاین یغ بوکن محرم کفد انق کورله حق مملیهارا انق ایت، تتافی جیک ای برکهوین دغن محرم سمرت باف سوداراڻ (اومقام برسالین تیکر) تیاد کورکور حق ایت.

مک جیک کورغ ساتو شرط درفد شرط ۲ یغ انم این سمرت تینق مفرجاکن سمبهیغ، کورکورله حق مملیهارا انق ایت کران ایاڻ تله جادی فاسق دغن منیغکلکن سمبهیغ.

سېلوم دتوتف فڅکل کدوا این، سوکاله ساي مېتاکن بهوا
 مساله ۲ یڅ داوتاراکن کباپکنش فتيق درفد کتاب ابن قاسم دان
 حاشیه ابراهیم البیجوري. مان ۲ مساله فرض تقدیر اتو مساله ۲
 یڅ رومیت ساي تیاد سنتوه کران یأیت ترفولخ کفد یڅ بیجقسان
 سهاج.

الحمد لله سهڅک دسیني تمتله فڅکل یڅکدوا این.

بارخ دکرنايکن الله کیت دافت فرتنجوق کجالن یڅبئر دان
 لوروس دڅن مڅرجاکن سکل فرینتهڅ دان منیڅکلکن سکل لارائمن،
 بعون الله وقوته ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم. وصلى الله
 على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.

ان شاء الله اکن مڅیریڅي فڅکل یڅ اخیر، فڅکل یڅکتیک.

احد. ۱ صفر ۱۴۰۴.

۵ اویمبر ۱۹۸۳.

کندوئن ایدامن فنتوت II

مولک

83	باب النکاح
86	روکن ۲ نکاح
87	مسأله رمفاین مقنای سقسی
88	یشیرکواس منجادی ولی
89	سوسونن ولی
91	ولی مجبر
92	تکامن منجادی ولی
93	چواغن ۲ مسأله مقنای ولی
95	کفاه (سطرف) دالم نکاح
97	فرمفوان یغ حرام، دکهوینی
99	حرام دغن سبب برسمندا
101	سوسوان یغ مشحرامکن نکاح
104	برکھوین دغن کتابیه
106	خیار دالم نکاح
108	اعفان (مبایقکن نفسو)
109	صداق اتو مسکھوین
110	ولیمه العرس
112	بریلغ استری (فولیکامی)
114	کیلیران دان نشوز
118	شقاق (تکغ فرسلیسیهن)
120	الخلع (تبوس طلاق)
124	الطلاق
127	تعلیق طلاق
128	طلاق سنی دان بدعی
129	الرجعه (رجوع)
130	التحلیل (برچینا بوت)
131	الایلاء (برسومفه تا هندق ستوبه)
133	انظهار (مپروفاکن استری دغن ایبو)
134	اللعان (برلننه ۲)
137	العهده
139	فرمفوان دالم عده
141	النقه
145	الحضانه (مبیهارا اتق)

مولک

1	جوابلی دان حکمن
1	روکن جوابلی
4	جوال معاطاه
4	شرط فد ایجاب قبول
6	شرط باثی اورغیغ برعقد
8	شرط فد بارغیغ دقعقدکن
12	چارا ۲ ملیهت
13	ربا دان حکمن
17	خیار دان حکمن
21	بارغ جوالن سبلوم قبض
22	جوال تولیه، اشراک، مراتبه دان محاطه
24	جوال اصول دان بواه
25	فرسلیسیهن انتاردا یشیرعقد
26	جوال سلم
29	باب القرض (برهوتغ)
32	باب الرهن (کادیان)
36	باب شرکه (برکوغسی)
39	باب وکاله
43	وکاله مطلقه
46	وکاله مقید
48	وکاله دان کدودتکنن
50	باب العاریه (فینجم مینجم)
54	باب القراض (مضاربه)
61	قراض بوله فسخ
62	باب الاجاره (سیوا مپبوا)
64	بهاکین اجاره
66	الجماله (ریواد)
69	مسأله رمفاین (مقنای جماله)
70	المخایره دان المزارعه
71	احیاء الموات
75	الهبه دان حکمن
77	مسأله رمفاین، مقنای هبه
78	اللقطة (جمفا بارغ چیچیر) دان حکمن
81	القیط (جمفا بارغ تربواغ)